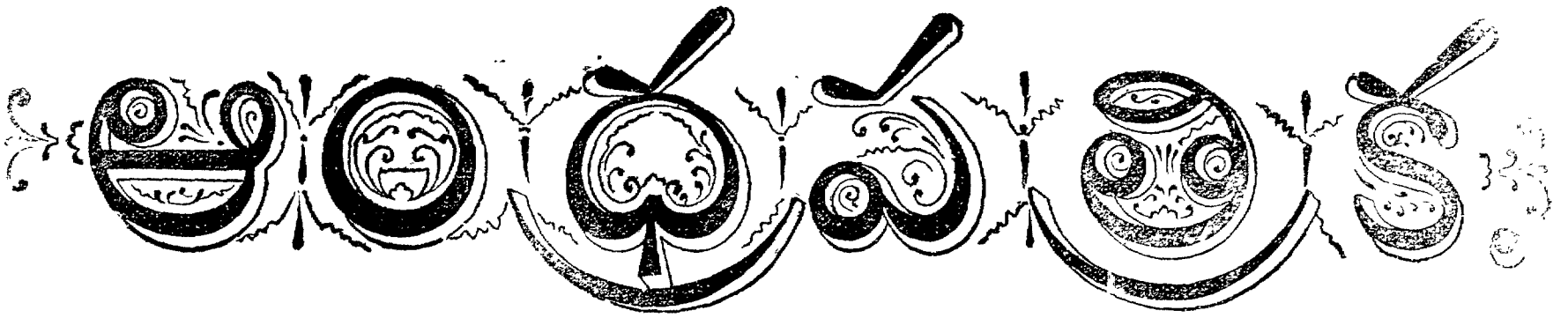

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

వి డి పత్ర క 1-3 0-1-6

Telephone No. 544.

అమృతం ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 2-వ తేది శనివారము
రుథిరోద్ధారి నామ సంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ చాదశి ౧౨.

No. 133
సంచిక ౧౩౩

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of

“MAHATMA GANDHI”

1924 ఆమృతాంజనము క్యాలండరు 1924

గాంధీ మహాత్ముని

పటము రంగులతో ముద్రింపబడి యున్నది.

క్యాలండరు 1-3 నెల 0-4-0.

పి. పి. నెహ్రూ 0-6-0.

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

ఆమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

మాస్టీ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్, స్థాపితము 1855.

మద్రాసు ఎంజినీరింగు వర్కుసు లిమిటెడ్, స్థాపితము 1843.

ఎంజినీర్లు, ఐరన్ ఫౌంటర్లు, మెడల్ అండు హార్డు వేర్ వర్తకులు

సుప్రసిద్ధమైన ఈ రెండు కంపెనీల వ్యాపారము 1924 వ సం॥ జనవరి నెల మొదటి తేదీనుండి ఒకటిగా జరుగింది. అన్ని చేర్చబడిన రెండు కంపెనీల వ్యాపారము మాస్టీ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్ అరు పేరుతో మద్రాసు, రాయపురము దున్న మద్రాసు ఎంజినీరింగు వర్కుసు లిమిటెడ్ వారి భవనమునందు జరుగును.

మాస్టీ అండ్ కో, లిమిటెడ్ తో అనేక సంవత్సరములనుండి సంబంధము కలిగియున్న మిస్టర్ డబ్ల్యూ. సిమ్మరుగారు మేనేజింగు డైరెక్టరుగానుండి పనులను నిర్వహించెదరు. మిస్టర్ జె. ఓ. రాబిన్సన్, డైరెక్టరుల చేర్మన్, మిస్టరు జె. హెచ్. తాంగర్, మిస్టర్ ఎల్. సి. నికల్సన్ మున్నగువారు డైరెక్టరులుగా నుండురు.

ఈ ప్రకారము ఒకటిగా చేర్చబడే వారు వారి కాలాదారులకు మిక్కిలి ఉపయోగకరముగా నుండురు, అయితే ధరలు కూడ చాల పోడిమిగా యుండు ననునమ్మకము గలదు.

MASSEY & Co., Ltd,

POST BOX No 544, Madras.

7-1-1924.

నేడే వ్రాయుడు.

ఇనాం!

నేడే వ్రాయుడు.

వకలనిధి దంతవ్యాధులకు కోరిమార్కు- నల్ల దంతచూర్ణమును వాడుడు.

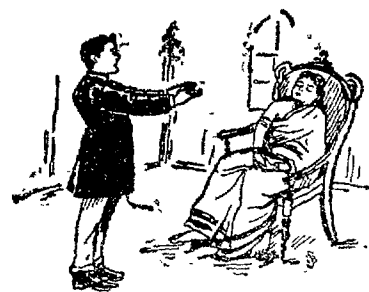
కోరిమార్కు నల్లదంతచూర్ణము పంటి యిగురులను గట్టు వరకు దంతములను పడిపోని వుడు. దంతములందు రక్తము కారుట యిగురులను కలుపుచు లేవించుట మొదలగువాటిని మాన్పును. దంతములందు కాగునట్టి దుర్బుధులను, యిక మానవు దానిని రానితర ఆహార కలుపును. దంతములకు కలుగునట్టి అపాయకరమైనట్టి వ్యాధులన్నియు కోరిమార్కునుండి లేక దీర్ఘ కాలమునుండి ఉన్నప్పుటికిని కోరిమార్కు గల మానవుల దంతచూర్ణము అవ్యవస్థముగా కుదిరిన వని మేము అడుగుకొని అనేక జేతుల యోగ్యతాపత్రికలు వచ్చియున్నవి. మీరు దనుకపని వ్రాసియెడల నమూనాపొట్టును యి నాముగా పంపెదము. దానినుండి మేము వ్రాసిన తెలిపిన దంతము నిజమని మీరే గ్రహింతురు.

నెం 1 బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-4-0, నెం 2 బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-5-0

వి. పి. కర్పూరు, ఇతర వై.పుట ప్రత్యేకము.

Sole Agents for MADRAS Presidency
NEW SPARKS & Co.
 Thambu Chetty Street, Madras.

మెన్స్ రిజము నేర్పు కొనుడు

మెన్స్ రిజము, హిప్పటిజము, లాల్ రిడింగు, కాన్ వెన్ ప్రే వన్, ఆర్థిక క్రి, దూరదృష్టి, మాత్రజ్ఞము, మెన్స్ రిజము యమున వ్యాధి నివారణచేయు శక్తియు విపులముగ, మర్మర హితముగ, సుబోధముగ, లక్ష్య సమర్థియుగ, గురువు లేక నే అభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.

నెల ప్రతి 1-కి రూ 2-0-0 పోస్టేజీ 0-4-0

ప్రాఫెసర్, సేఖర్, మెన్స్ రిజ్, వలూరు.

దే హ ము

అందువిషయమున అకరిమిత్ మగు జాగ్రత్త త్రేయస్కరము. అట్లు ఆరోగ్యము వరమానంద మని ఎల్లరున్నా చెప్పుచున్నా రు కదా, ఇందుకుగాను ఆతంకనిగ్రహమాత్రలకు ఉపయోగించవలెను క్రయం 32 కి 1 రూపాయ మాత్రమే

మాత్రము చిన్నవి గాని అద్భుతగుణములు

వాటిల్లురు. 219

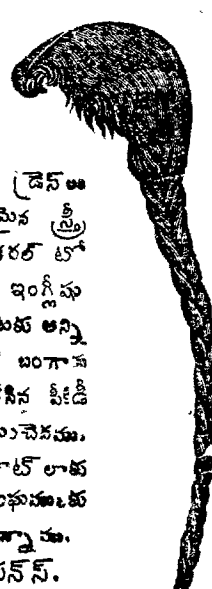
నర్వమునగాను:—
 ఆతంకనిగ్రహ కౌషధాలయము
 26 బ్రాడ్వే, మదరాసు.
 అని వ్రాయండి.

మా వద్ద

నాటక సంఘ ములకు కావలసిన

జగితానీశ్వరిని విశేషము ద్రవ్యము నూరినమైన నీనులున్న నాగరికమైన స్త్రీ పూర్వలక్షణ, రాజప్రాయుటను కరల్ లో పాలున్నుచుండునటు నేనుటకు ఇంగ్లీషు రంగులున్న స్టేజీ కట్టకన్ వ్రాయుటకు అన్ని రకములు రంగులున్న యెల్కాటో బంగారు ఆభరణమున్న జగితానీశ్వరి వనితీన వీడి యిచ్చు, నెల సరసముగా విక్రయించెదము. కలయవాటికి అర్థవారిల్ల కంటితే కాల్ లాకు పంపెదము. ఇంకా అనేక సంఘములకు విక్రయించి డబ్బి కట్టు పొందియున్నాము.

కె. నాదముని, అందు సన్ సన్.

నెం. 164 నై నాబార్ కోడ్డు, జి. టి. మదరాస్.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0.10-0 (పది అణాలు)

నెల ముఖము! (పోస్తుఖర్ము (కత్తెకము) గుణ మధికము! కఠినములో ఉష్ణాధికములే గలిగిడి వైద్య, కాక మాత్రలు దివ్యాత్మకము. అజీర్ణము, అరచి, అవ్రలింబు, అగ్ని మాండ్యము, దాహము, దప్పి, ఎక్కిళ్లు, శర్యాంగముల యందు బలమును, పిక్కలు, పొర్చుములు, కర్రున్ను, వేర్లు, అడులు, మొదలగువానియందు గలిగెడు నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును యోగ్యమునకు దెచ్చును. ఈ మాత్రలు మేనానారీ మంచి నొప్పులకు మెట్టనే గుణమిచ్చును. యిందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనాభవముగల ఔషధముగనుచేతను తరచుచుండునది అని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విరునాదా:— అయుచ్చేదవైద్యునియొక్క పోస్టు నిడుమోలు, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితులుగారి లోకామయవార కస్తూరిమాత్రలకై ఒనిగబడిన వేస వేలు యోగ్యతాపత్రికలలో కొన్నిటిని ఈ దిగువ తెలిపియున్నాము.

- (1) మ. బాకరు ప్రభాకర్, డాక్టర్ ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు. ఎన్. కె. ఇన్ స్టిట్యూటు ఆఫ్ డిప్లొమ ఇన్ వైటెడ్ డ్రగ్స్ అఫ్ ఆమెరికా వి. ఎల్. ఆఫ్ ది కాంటరి ఇన్ స్టిట్యూటు లండన్, కన్ స్టాంటినోపల్ యూనివర్సిటీ నెం. 2 లాంబాయి:— మీ లోకామయవార కస్తూరి మాత్రలను ఉపయో గించుటకు యోగ్యతాపత్రికల ప్రకారము, అజీర్ణము, మలబద్ధము ప్రక్కల నొప్పి, కడుపునొప్పి, క్షయము, యోగ్యతాపత్రికల మొదలగునవి గుణమైనవి.
- (2) మ. వి. ఎల్. లక్ష్మణం చౌ, సీనియర్ కర్ణక, కాంటరి కమిషనరు, మైసూరు గవర్న మెంటు, మైసూరు. మీ లోకామయవార కస్తూరి మాత్రలను నేత ఉపయోగించియున్నాను. మిక్కిలి విజయముగలది.
- (3) మ. కె. కే. విక్టోరియా కాలనీ కస్టోర్ డి. డి. స్పెషలిస్ట్, 9-41 వీధి బొంబే బజారు, రంగూను, బర్మా. మీ లోకామయవార కస్తూరి మాత్రలు, నాడను, నానదత్త వస్తువును కోగులను సంపూర్ణమైన తృప్తి నిచ్చింది.
- (4) మ. లాల్ కింగు, మీ. కే. కె. ఆసిస్టెంట్ సర్జను సిరోహి, రాజపుటానా. మీ లోకామయవార కస్తూరి మాత్రలను నేను ఉపయోగించుచున్నాను. చాలగుణముగానున్నది. తక్షణమే 12 సీసాలను పంపును. బుడ్డి 13 ధర 0-4-0, 6 బుడ్డు 1-4-0 పోస్టేజీ రూ 5-.

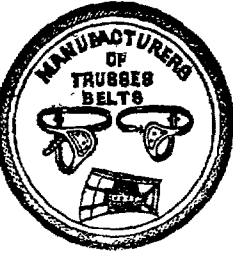
పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు,
 శ్రీ సీతారావువ వైద్యశాల, మైసూరు.

[4]

మదరాసు బ్రా. వి. 881, కంటెనెర్ల పిచ్చి-చాను (ముఖ్యగమనిపు, బ్రాంచి అఫిషియండ్ కౌషధములు వి. పి. గా పంపబడవు.

Powell's Extract of Golden

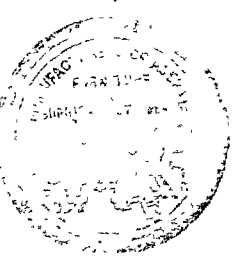
3421 పవలుగారి ఆమోఘమైన గెనో నెగరోగమునకు అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది. నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండ ములయొక్క వాపు, శుక్లవర్ణము, బలహీనము, వీపులో నొప్పి మొద లగు వాటిని ఇది సమ్యక్ముగా కునుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:— 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము పూర్వక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కు లన్నియు మాటునుగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

ప్రత్యేక వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0
 దీర్ఘ వ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0
 మా దివ్యౌషధములు సుప్రసిద్ధమైనదానికామలన్నిటిలోను దొరకును.
 మా చిత్రచిహ్నితపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.
 ఉత్తము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.
 Manufacturing Chemists,
 Lamington Road, Bombay

బిజ్ బండ్

బిజ్ బండ్. తెలుగు దేశములో మిక్కిలి ప్రసిద్ధి జేంచినది. స్వస్థమందు గాని మూత్రముతో గాని, వీర్యము నష్టమవుచున్న యెడల వెంటనే నిలిపివేయును. ముసలితనమును తొలగించి యవ్వన మొనంగును. చివరలో నరములకు బలము నిచ్చి ఆశ్చర్యమగు వీర్యపుష్టి నిచ్చును. ఘోరమగు శుక్ల నష్టమునుండి అనేకమంది విద్యార్థులను రక్షించినది. దురభ్యాసముల వల్ల గలిగిన శక్తిహీనతచే కృశించువారిని వెంటనే ప్రపంచ సుఖము అనుభవించునట్లుజేసి భౌతాన వంతులుగ జేయును. ఈమందు యొక్క అద్భుత గుణములను వివరించి ప్రకటించుటకు మద్రాసు గవర్నమెంటువారు అమెరిచ నందున ప్రకటించజాలము మందుపుచ్చకొనువిధము మందుతో పుపబడును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును.

20 మూత్రలపిసారు 2-0-0. వి. పి. చార్జిజేరు. ఆర్యవైద్యశ్రమం 38 బైరాగిమతం వీధి, మద్రాసు.

కథలపుస్తకములు.

ఒక్కొక్కటి 4 అణాలు.

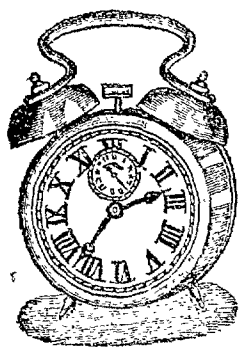
- 1 బాలనీతికథలు, 2 నూరు వినోదకథలు 3 రేచుక్క వగటిచుక్క కథలు, 4 యుక్తికథలు 5 మర్యాదరామన్నకథలు, 6 తెనాలిరామలింగని హాస్యకథలు, 7 నిజమైన కాశీమజిలీలు 1 భాగము 1-8-0, 2 భాగము 1-8-0, 8 టర్కీకథలు 0 8-0, పంజాబుకథలు 0-12-0. వలయువారు:- మంజువాణి ముద్రాక్షరశాల, ఏలూరు.

కావలెను

ప్రతి చోట మా క్యాలండర్లను విక్రయించుటకు ఏజెంట్లు కావలెను మిక్కిలి బాధ్యకరమైన వ్యాపారము. దరఖాస్తు పంపిన ప్రవరతులు తెలుచబడును.

Rajvaid Sri Hamandasji Kaviraj 152 Harrison Road, Calcutta

క్రాంతిమోస్తరుగల ఆలారము టైంపీను

యా ఆలారం టై. పీనులు క్రాంతి జెర్మనీదేశము నుండి తెప్పించి నామ యిందులో గంటలు కొట్టుచు దుగిస్తూలుగలవు. సాధారణముగ ఒకగిన్నె కలదు. అయిన ఇందులో రెండుగిన్నెలు గలవు. గంట మోగునపుడు మనకును అందఱునకు ఉపయోగించు వారలు కోరినపుడు గంటకొట్టును. పరిమిత కాలమును చూపును. ఆ నేపథ్యం లెప్పించి ఆసంది యుక్తురు. ధర మిక్కిలి స్వల్పము.

1.5 ధర రూ 5-0-0

వి. ఎన్. వాచికంపెని తపాలపెట్టె 105 మద్రాసు.

చాకులు - తాళములు

మంగలికత్తులు.

అల్పభాగములనే కేయలిగిరి. సేవయింది వెంటనే ధరలకాట్టలారగుట ప్రాయము. వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్ కట్టెల్లు ఆంధ్ లాక్ మేకర్స్ etc.

8081

శివార్థం. (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగ్రాఫిక్ అడ్వైసు: "ఇండస్ట్రీ" శివార్థం.

కాలచర్య

(మాండలిక శ్రీగామశర్మగారు)

సాధారణముగా నోకవర్షికాలము శంఘండు వెలల పరిమితి గలది. అట్టికర్మము నాలుభాగములుగా భాించి వానినే ఋతువులని చెప్పదురు. అందు శిశిరము, వసంతము, గ్రీష్మము, ఉత్తరాయణ మనియు, శర్ద, కేరీ, హేమంత ఋతువులు దక్షిణాయణ మనియు, కృత్తికాశివదత్త, వీనినే ఆదానకాలము, విశర్దకాలము అనికూడ జెప్పదురు. ఆదానకాలమందు నూత్యము మిక్కిలి తీవ్రముగా నందుటచే భూమి యెండి తీగమైన వేడిగాదుల్లు పడుచుండును. ఆకాలమున భూమి యెండుటచే వగరు, కారము, చేదమరములు గల వ్రక్కలు అడ్చుకొని మా, వులను మిక్కిలి శుష్కింపఁ జేయుటచే మిక్కిలి దుష్టములుగా నుండురు. విశర్దకాలమున నూత్యము దక్షిణాభిముఖ దిశకుఁజేసి తీవ్రత లన్ని చల్లగా నుడుటచేసి భూమి చల్లగా చంద్రగణము కలిగియుండుటచే నీయు మధుం వు. దణయోక్తములగు వ్రక్కలు అడ్చుకొని మనుజులకు బలము కాలికలిగించుచున్నది.

వర్ష, గ్రీష్మఋతువులందు మిక్కిలి బహిష్కరణగన, శిశిరముల ఋతువులందు మధ్యబహిష్కరణ, శిశిర హేమంత ఋతువులందు మిక్కిలి బలము కలవారగున ఉండురు.

"హేమంతఋతువు"

శిశికాలము హేమంతఋతువునందు శిశివర్షముచే జల రాన్ని శిశిరములో బంధించుచు తీవ్రముగా నుండుచుండును. కాన యాకాలమున నుతర్వము చేయు నాహారమును తృప్తిగ నుగా నేమింపవలెను. లేనిచో రసము తీగించి ధాతువులు కలఁచును. వటియు స్పృగానులవలయు కమైన యాహారమును, పాన, దానివికృతులు, నేమిండుట, శిశిమునకు నూనెపూసి కొనుట, ఉష్ణకరములగు వస్త్రములు ధరించుట, వ్యాయామము చేయుట మొదలగున వన్నియుఁజేయవలెను. కటుత్తక నాశము అను, వాతకరమును, క్షయకరమున ఆహారములను నిర్ణీతపరెను: శిశిఋతువుకూడ హేమంతము వలెనే యుండును. కాన దానిమందును వ్యాధియునే చేయవలెను.

"వసంతఋతువు"

ఈకాలమున కథము ప్రకోపించి జాతరాన్నిని పొగు చేయుగాన గుర్యాట్టుమధురస్పృగరస యాహారమును, వగటి నిద్ర మొదలగు కథకాలము నిర్ణీతపరెను. జీవాపరిశ్రమ, కమ, విరేచనాది క్రియలు, అంజనము, ఉష్ణదాహస్నానము, మొదలగుది చేయవలెను. ఉష్ణకరములగు ఆహార, గోదామలు మొదలగునవి భుజింపవలెను.

"గ్రీష్మఋతువు"

ఈకాలమున ప్రచండ మార్తాండుడు ప్రచండమౌనముతో నెలంగుచు లోకమునకుల లేమను పీర్చి, శుష్కింపఁజేసి మానవులకు దుష్పర్యము, తాపము మొదలగునవి అంజితము అందును. కాన స్నానము, శీత, వ్రత, స్పృగయు కమైన యాహారము మిక్కిలి హితముగా నుండును. అంజగా పాన, కేయి, చక్కెరతోఁ జేయబడు పానకములు, నింక శిశిరములైన మధురాహారములు, మద్యము, లవణాప్తకటూష్ణకరములగు వ్రవ్యములు, వ్యాధులు మొదలగునవి నిర్ణీతపరెను. వగటికాలమున చల్లది గృహముల యెండును, కాలికాలమున వెన్నెలయెండును ముఖ్యముగా నిర్ణీతపరెను. ఇంక ననేక శిశిలక్రియల నీకాలమున చేయవలెను. తుంగము వ్రలు, వట్టివేర, పద్మనాలు, నుగంధి మొదలగు మూలికలు వేసిననీరు త్రాగుటచుఁచిది.

ఈకాలమున వర్షములు పూర్వము నూత్యునిచే కలిపించబడిన భూమిపై పడుటచే నుత్పన్నమైన అవిరి, మేఘములచే తన, బలము అప్పుతాకముఁ జెందుటచేతను, జలరాన్ని బాధించబడి, బుద్ధిరాగిలు తీగించి, వాతాదిదోషములు ప్రకోపించుచుండును. కాన జనులు మిక్కిలి దుష్టులై నుండును. శర్దములచే నీయులు మొకతెత్తి కృషియులు పెరుగుటచే గోదాదులుగూడ మొలకలెత్తు. కాన మిక్కిలివాగదూరకతో ముంకవలెను. శిశిరములకు పానకములు, వగటినిద్ర, వ్యాధియు మును నిర్ణీతపరెను. నీరు క్రాంతిగనుటచే శిశివేడియొక్కత్రాగవలెను. అట్లుంజన, స్పృహయు కమైన యాహారమున నేమింపవలెను. ఆహారముతో లేనను వాడుట మిక్కిలి అవోగ్యకరము. శిశిరమున ఈకాలములో వాగుగా పట్టించుకొనవలెను. ఉష్ణదాహస్నానము మిక్కిలి హితము.

"శరత్కాలము"

ఇత్యుది ఋతువులలో మిక్కిలి యాత్మమైకది. దీనియందు మానవులు మిక్కిలి బలము కలవారై యుండురు. శర్దకాలమున శిశిరములచే నాంగిమున్ను శీతము, శరత్కాల నూత్యునిచే నూత్యముగా ప్రకోపించును. దీత్రాహారములను పానము, కేయి, శీత, తీవ్రయు కమగు నాహారము నేమింపవలెను. విరేచనకృయలు చేయట, అంజ త్రాగుట మొదలగున వన్నియు, వ్యాధులు మాడుట చేయవలెను. శరత్కాలమున నూత్యు, చంద్రశుక్లలచే తీవ్రయొక జనులు అద్భుతతల్యముగ జేవబడినది. అట్టి జలమును త్రాగుట, శరత్కాల చంద్రుని వెన్నెలమందు నిండుచుట, ప్రవృత్త్యాదులను అనుభవించుట మిక్కిలి అష్టాంగములుగా నుండును.

మీద నుజూహరించిన కాలముల స్వభావములను జెలిసి కొని అగ్ని బలదోషముల ననుసరించి యాహారము యుక్తమైనదియో తెలిసికొని నేమిండును శోగములను దుఃఖానియనుబంధం జేసికొనవలెను.

తాతా యిండస్ట్రీ మెంటుర్యాంకి లిక్విడేటరుల ఆఫీసు తాతా యిండస్ట్రీ యిండస్ట్రీ లిక్విడేటరుల యిద్దరు బాంధాయి హైద్రాబాద్ ఆఫీసుచేయగా వారు ఆఫీసు ప్రోసి వేసిరి (ఆ. ప్రె)

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసి లిమిటెడ్

185, మాంట్యూరొడ్డు - మద్రాసు

మైనూరు రాజధానిలో ఆయుర్వేదవికృత అభివృద్ధి చేయుటకై మా మేజిస్ట్రేటు డైరెక్టరు డాక్టరు ఆ. ష్రీనివాసరావు, పి. ఎమ్. బి. అంజు సి. ఎమ్. గారు జె.గురూరి వెల్లిరి ఆ ప్రాంతములందు సంవారము చేసి తగు ఏర్పాట్లను చేయుదురు. మాంట్యూరొడ్డును 185 కు భవనమున నున్న మాత్రధాన వైద్యకాలముందు డాక్టరు ష్రీనివాసరావు యిచ్చుట లేనప్పుడు డాక్టరు వి. ఎస్. రామస్వామిచ్యుత ఎమ్ బి. వి. ఎస్. గారు శోగులను పరిశీలించురు.

పి. కనకరాజు, మేనేజరు.

కాన్యకళానిధి శతావధాని చిదంబరశాస్త్రి ప్రణీతములు

- 1 శ్రీరామాంజనేయనాటకము 0-12-0 రామాంజనేయల యుద్ధము ద్వితీయ మాద్రణము. 2 శ్రీకృష్ణ పండేత నాటకము 0-12-0 కృష్ణరాజాభాంజు) పోస్తేజ పత్తేము. చిదంబరగ్రంథమాలా కార్యసానము శిల్పి కరణిపోస్టు డింగ్లూతలూకా, గుంటూరుజిల్లా.

చమత్కారగణితము.

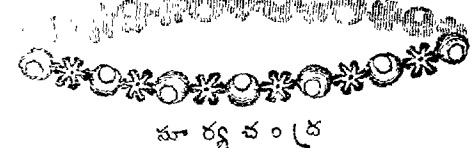
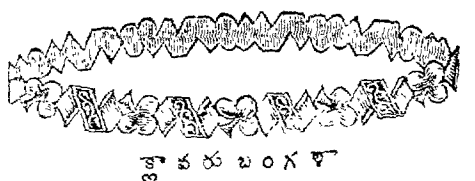
ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, వివిధగణితము, విశోగణితము, త్మేతగణిత సమస్యలు, చిత్రములు, అద్భుతములు, చిత్రములు, చిత్రములు, యాత్రికములు, కమానులెక్కలు, కణితకథానము గలవు. మంచిజ్ఞానమును, మనోబలమును, తెలివిని కృద్ధిచేయు రసవంతమైన చిత్రచిత్రలెక్కలు ఇందులో నున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన గణితమునం దనమానకర్ణయో, చమత్కారమును, యాత్రియో తెలివియు కలుగును. ప్రతివానిదగ్గర నుండవలసిన పుస్తకము. దీనివెల రూ 1 య. వి. పి. చార్జి ఆ రి. శి. రికతులు రూ 5 య. వలయువారు:- పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, డింగ్లూ, (గుంటూరు జిల్లా) అని ప్రాయశులెను.

నూతన ప్రచురములు

- బహుర పోతనామాత్యైవ ప్రణేతము ఆంధ్ర బాగవతము 1-5 0-0-0 డిటో మేలుప్రతి 2 సంపుటములు 0-0-0 ఆంధ్రప్రహృదపురాణము 1-3 5-0-0 ఆనందరంగ రాట్నాంధము 1-3 1-8-0 ఆనంతనిఘండము 1-3 0-14-0 స్వకవీయము 1-3 2-8-0 అధర్వణకారికలు, వటిక 1-3 1-0-0 ఇంకను అనేక గంప్యతాగ్రంథములు ముద్ద్రణకును. క్యాటలాగులు చూడకోరినాము. వావిల్ల - రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్, 392, ఎస్.వె.నెడ్, నన్ను చుట్టుది.

503

12, తంబు శ్లోకవిధి, మదరాసు.

ప్రస్తుతకాలమునకు తగిన బంగారుగాజులు పలరకము
లలో అనేక కొలతలలో అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.
2½ సవరము మొదలు 8 సవరములవరకు తయారగును.
చేదారము సహా మజారి జత 1-కి మజారి రూ. 10.0-0.
ఒకసారి మాన్వద్ద బేరముచేసిన ఆంధ్రయు విాకే తెలియును.
సవరము బంగారుకు సీమవెండికి పూచీ యివ్వబడును.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,
నగలపర్వతులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు - మద్రాసు

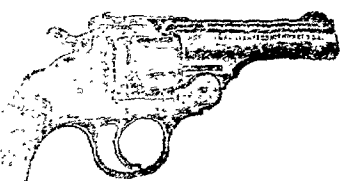
ప్రథమసంపుటము

ఇది యేకేశ్వరుని కొమార్తెను లక్ష్మణరావు గారు పత్రికలకు విడిగా వ్రాసిన చరిత్ర
సారస్వత శాస్త్రీయవ్యాసములకూర్పు. ఇవిగాక అముద్రితముగ నిలిచిన 'కర్మయోగము',
'విశిలానగర మోరుగల్లే' అనువ్యాసములును ఇందు గలవు. దీనివల ముచందాదారులకు
రూ. 2 లు. ఇకరుణకు రూ. 2-8-0 లు, తపాలా ఖర్చులు ప్రత్యేకము. పుస్తకము వలయువారు
ఇంకనే దురభాసు లంపుకొనవలెను.

చిరునామా ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఏ., ఎం బి సి ఎం.

మేనేజరు విజ్ఞానచంద్రికా మండలి

19 హాన్ రోడు, పునుజేట మదరాసు.

చా.శ. 22, 23, 24 అనుకములలో పొరకును ఉన్నది. కేజులో పెట్టుకోని అనినది కూడ పొరకును
యోగ. ని. రాజానుజుంకెట్టి అందు కంటెని. నం. ౧౨, బాడ్యో, మద్రాసు.

అహమదాబాదు మ్యునిసిపలు
ఎన్నికలు

అహమదాబాదు చక్రనిరీక్షణ ఎన్నికలు ముగిసినవి. కాం
గ్రెసువేత్తమహారు 28 మంది ఎన్నికలను నిలబెడి, వారిలో 21
మంది నిర్విరోధముగా నెగ్గిరి. స్వతంత్ర వేత్తమహారితో 4 కురు
కెగ్గిరి, వారిలో డాబలకారు, డాక్టరు తంకరీ వారాగార్లి ప్రభుకూ
ముఖనిరీక్షణ కరిపాలక సంఘసభ్యులుగా నున్నారు. 19 వహ
మ్యదీయ స్థానములకును ఖిలాఫతువారిలో చుగ్గున పోటీచేసెరి.
వారిలో నొక రెన్నుకొన బడిరి. 12 గురిని దొర
తనమహారు నియమించెదరు. (అ. ప్రె)

ఇండ్లాండులో రాటము
లువయోగింప బడుట

చేతితో వదులుటను చేతితో నేనుటను మరల వృద్ధి
చేయ వలయునని గ్రామ జరిశ్రమల సంఘమువారు ఇంగ్లాండులో
ప్రయత్నించుచున్నాడు. అనేక కారణముల వల్ల ఈ ప్రాచీ
స్థూనా పరిశ్రమ ఇంగ్లాండులో ఎన్నటిని అంత మొదలని పని
కలిగియున్నది. కొన్ని రోములగుడ్డలు యాగ్రామాలయములపై
నేయుట అసాధ్యమని అనుభవము వల్ల స్పష్టమైనది. వన్నటి
వట్టు కుచ్చములు తిత్సర సమశములందు ధరింపవలసిన కొన్ని
క్రత్యేక ఉడుపులు చేతి మగ్గములమీదిగానే నేజిలగుచున్నవి.
కావున (చేతితో నేయుట) ఈ పరిశ్రమ దేశమున వృద్ధిచెందు
టకు ఎంతయో అవకాశమున్నది.

పైలియంబి రాములు రెండు పాను మొదలు 4 పానులు
గృహములందుండకొన తగినవర్గము 20 పానులు మొదలు
20 పానుల వాగ దొరుకును. ఇంకను గమ్య దేశముల కియ్యారు
చేయుటకు కావలసిన రాతములు మగ్గములకొనుటకు దాదాపు
నూరురూప్యములు కావలసి యుండును (దెబ్బలి మొయిలు.)

శ్రీ కర్పూరము

కలఁద్రాఁచి నీర విచారణ పారంభించి, బ్రహ్మకానన సంఘపథ్యము మాండు బేబో, నరో నీలరత్న సర్కారు గారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. (ఆ) (క)

ఈ ఘోషానికి సరిగ్గా 4 వ తేదీ బహుళమాస శాఖి: యానం
పునరుత్పాదక ఖర్చుగలమును జేసెనని, 4 వ తేదీ బహుళమాస 8 వ
తేదీనానకు సాక్షులను నిబారణ జేసెనని, (ఆ. 12)

మదాసు గవర్న మెంటు

ఇండ్స్ట్రియల్ యిన్స్టిట్యూట్ లో

తయార్లు చేయబడిన

ప్రకృత సమగు మంచినీరాలు దొరకు చున్న
కృష్ణ మూరు దిగుమతియగు నీరాలు ఏలకొనెదరు.

బూబ్లాక్ వారసిరా
 బూబ్లాక్ రికాన్సుప్రాయసిరా
 బూబ్లాక్ ఫౌంటెన్ సిరా
 బూబ్లాక్ చెక్కులుప్రాయసిరా
 ఎర్రసిరా
 పచ్చసిరా
 ప్లాపులువేయసిరా
 ఇంకీ పాదరు

ఈసిరాలన్నియు నీరుగానుండి

ధారాళముగా పాఠించు శాశ్వత

మైన వ్యాతగా నేర్పగలవు.

ఇతర విషయములు ధరలు తెలిసికొనగోరు
వారు ఫోన్ ఏనంటు.

మెస్సర్స్ టి.వి. సెయిలర్ అండ్ కో

తపాల పెట్టె నెం 51 మద్రాసు.

సానికవార్తలు

హిందూపురాణసభ:— (హృత్ శక్తి) హిందూపురాణసభ (శ్రీరంగము) కేవలము సాంకేతికము 4 కం గ్రూపులకు భంగముగూర్చి 221 కంటెస్టెబిల్స్లో నాగప్పచెట్టి రియారు కోవిలనుండవలెనని తీర్మానము జరిపెదరు.

మిస్ అనసూయాబాయిగారు:— కలకత్తాలో యుగమున్న అభిలభారత వర్తక సంఘ మహాసభకు మిస్ అనసూ మాభాయిగారిని 30 వ తేదీన జరిగిన మదరాసు సెంట్రల బోర్డు భోజిలో తీర్మానింపబడినది.

బల్లారిజిల్లాలో రీటిల్ మెంటు:— బల్లారిజిల్లాలో మెట్టపన్ను తాలూకాల రీటిల్ మెంటునుగూర్చి విన్నవించు కొనుటకు మార్చి 31 వ తేదీనకు వ్యవధి నియమించి రివెన్యూ బోర్డువారు జేసిన మహాసభ ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి.

కడిగున దీప్తికల్పకు నియామకములు:— 2013 నవంబరు 1, ఆర్. మహాశయ్య గంజామ జనరలు డ్యూటీకి మార్చిరి. రా. బి. కె. నాగేశ్వరరావు కంట్రీబ్యూటర్ సెలవునుండి రాగానే గంజామ జిల్లాకు (నాగేశ్వరరావుగారిని అవతర పురమునకు నియమించు ఉత్తర్వు రద్దుచేయబడినది)

నాగోజి, గోఖలేయూనియను, నుంగంబాకము:— గతవారమున మహాత్మాగాంధీగారి సత్యరాజ్య ప్రాప్తికి వైఖరిపాఠము జరిగినది. తేదీదిను 11 కంటెస్టెబిల్స్ అన్నవాసము జరుగును. సాంకేతికము 4 కంటెస్టెబిల్స్ జరుగును. కె. ఎం. వజీరు సర్వాధ్యక్షుని సహాయమున అధ్యక్షులుగ నుండును. మహాత్మాజీచరిత్రగూర్చి ఉపన్యాసములు జరుగును.

ఫ్రెంచి శ్రీ ఉపన్యాసము:— తిరువనావల్లి 31:- మూడవ బి.డి. మంజుశర్మ, బల్లారి నుండివచ్చి దక్షిణ హిందూ దేశమునందు సంకల్పించునట్లు యీమె తిరువనావల్లికివచ్చి దీప్తి జ్ఞాన సమాజమునందు ప్రస్తుత పరిస్థితులను గూర్చి ఉపన్యాసించెను. బి. బి.టి ఎస్. ల్యాంగరాజుగారు జిల్లా సెషన్సుజడ్జి గారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి.

బల్లారి రిసెటిల్మెంటు

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

బల్లారి జిల్లా ఎగ్రేరెడ్ భూముల తాలూకాల రిసెటిల్మెంటు విషయమై 1924 మార్చి 31 వ తేదీ వరకు పంపబడు విన్నపములను అంగీకరింప వలయునని న్యూజోర్డువారు సలహా ఇచ్చియుండిరి. ఈ సలహాను ప్రభుత్వము వారు అంగీకరించి నట్లు ఒక ప్రభుత్వపు బుల్టెనువు (పబ్లికేషన్) జరిపెదరు.

రాకపోకలు:— బల్లారిలో రాకపోకలు నిన్నరాత్రి బాంబాయి బోయిరి. సర్. టి. వేణకటాచారిగారు నిన్నరాత్రి మదరాసు వీడి కలకత్తాబోయిరి. ఆర్.సి. బ్రెస్టా, హార్మన్ ఇం నీరుగారు నిన్నరాత్రి సామోక్రాటు వెల్లిరి. సర్. టి. సహాకర య్యగారు నిన్నరాత్రి బెడవాడ బోయిరి. ఎస్. మాకు మైక లగా నిన్నరాత్రి కోయిలత్తూరు బోయిరి. నేటి ఉదయం స్త్రీకావుగారు, కె.నాగరావుగారు మదరాసువచ్చిరి.

వైద్యులకేంద్రము అనమయసాహెబు (కె.వెల్లూర) పోర్టు జిల్లానుగారికి 6 వెలు సెలవు సందర్శించి,

యిల రాసురాష్ట్రీయ కార్మికసభ:— కార్యకర్త జి. సెలవతి చెట్టిగారు యిల్లు (వాయునాపూర్):-

మదరాసు రాష్ట్రీయ కార్మికసభ ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీలలో కొనసేపించును మెంటూరు బారన్స్ ఎడ్యుకేషన్లో జనప్రభుత్వ నిర్వహించబడెను. సభ జరుగుటకు ముందుము కందిర వేయబడుచున్నది. సభాపారంభమున ఉదయం 4 నుండి సాంకేతికము 6 గంటలవరకు కార్మికముల సభాసభాధ్యక్షులు ఉపన్యాసములు జరిపెదరు. వీరిన విషయం భారత సభకుమారు. అధ్యక్షులతో చూడ వీలగుచుండు సభాపారంభమునకు పూర్వము ఉద్యోగిపురపుటకు వలించు చున్నార. ఇకపై ఉద్యోగములు ముగియును తేజావరము.

మహాత్మాగాంధీ నేతపాఠశాల:— ను మారు తిరువనావల్లి నుండి స్థాపించబడి బాగుగననిచేయునుండి, ఈమధ్య ఒక ఆరుమాసములకు కొంచెము తప్పి గముగ లేనందున పునరుద్ధరించుటకై నిన్నటి సాయంత్రము 5-30 గంటలవరకు పాఠశాలకార్యాలయమున (టంగుసాలవీధి 190 వ నెంబరు గృహము కాంగ్రెసు సభ్యులు పలువురు సమావేశమై డి. శ్రీ యుతులు ఎస్. శ్రీనివాస అయ్య గారు, అక్షేపిల్ల మహారస్వామిశెట్టి అబ్దులహమీదు ఖాన్, మురేంద్రశాఖరెడ్డి, ఎం. కె.గారనలు శ్రీ. పి. ఆదికేశవులు నాయకత-మున్నగువారు హాజరైరి. పాఠశాలయందు శ్రద్ధవహించి ఇకపైను యువకుల పనిచేయుచుండిరి. వారిపరిశ్రమలను మునుపకు సుమారు రెండుమూడు వందలరూపాయల వరకునుంచెను. ఎట్లునైన పాఠశాల ప్రజోపయోగ కరముగ నుండునో యను విషయమై పలువురు పలువిధములైన సలహాల నొసగిరి. తుదకు, పాఠశాలయందు రాటుపరిశ్రమ నూలువడకుట, బట్టల నేయుట, బట్టల కంగు నేయుట, రాకముల నేయుట, వీనియందు వృద్ధి కేంద్రీకరింపబడెనని అందఱును నిశ్చయించుకొనిరి. శ్రీయుతులు కాకినాడు ని నాగేశ్వరరావు, ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యగారు, అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్య, మహస్వామిశెట్టిగారు పాఠశాలనుండవలసివట్టును వావిళ్ల వేంకటేశ్వరశాస్త్రి గారు అధ్యక్షులుగను, మురేంద్రశాఖరెడ్డిగారి కార్యదర్శిగను, అబ్దుల్ హమీదుఖాన్ గారు కోశాధికరిగను నుండవలసివట్టు తీర్మానింపబడినది. ఒక కార్యనిర్వాహక సంఘమును నియమింపబడినది. మురేంద్రశాఖరెడ్డిగారు అధ్యక్షులుగ వావిళ్ల వేంకటేశ్వర శాస్త్రిగారి సహాయమున పొందుచు ఎక్కువపట్టుదలతో పని చేసిన, పాఠశాల సత్యరముగ నభివృద్ధి చెందునని అందఱును తలచిరి.

హైకోర్టు సెషన్సు:— ఈనెలకర్నూరు మొదటి కేసు:- సెషన్సు రాగల సోమవారము 4 వ తేదీ 11 గంటలకు ప్రారంభమగును. అప్పియేటింగు ప్రధానమూర్తి సైన్సుగారు విచారణచేయుదురు. మొత్తముమీద 6 గరువైన 11 కేసులుగలవు.

(1) ఎన్నుకొని పోలీసుమినవనరు కార్యాలయమున కేసులు నుండి కే. సోమకుండం మెదల్వారగారివై మూడు కేసులుగలవు. ఈయన 21-8-23 నాడు ఒకసారి 16-7-23 నాడు రెండోసారి 14-12-23 నాడు మూడోసారి పోలీసుచేసి ఆకాశియెను క్రమముమీద వానివలె వాడి మోసము చేసెను నేనులు - ఈ కేసులను చీఫ్ (జేసి) డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటు ఎల్. పి. కామయేడిగారు విచారణచేసి సెషన్సుకు బంపిరి. ఇవి గడచిన నవంబరుమాసపు సెషన్సులోనే జరుగవలసియుండెను. కాని అప్పటికి కాగితములన్నియు అందిలేదు నుద్దయవత్తన చారిసురు డాక్టరు స్వామినాథుగారు చెప్పి వాయిదా కోరగా అప్పటి సెషన్సుజడ్జి శ్యా వ్యాసెయగారు ఇకపైకి ఆపియించిరి.

(2) వ కేసుకు డబ్బు డబ్బు మాయ అనుగారు. మైసూరు లెగిస్లేషన్లో శ్యాయాధిపతి ఆర్. ఎం. భూమరుగారు ఈతనిపై కేసువిచారణచేసి సెషన్సుకు బంపిరి. గడచిన ఆగస్టు 25 వ తేదీనాడు ఈతడు కాకలెని ఎస్.కో తిన్నెనను నేరము.

(3) వ కేసుకు మునుసామి ఉర్రఫూర్తి సెషన్సుకు బంపినది. రెండవ (జేసి) డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటు బి. ముమ్మయ్య భానులోడి సామెయిగారు గడచిన ఆక్టోబరు 27 తేదీ నాడురాత్రి విరయింకనో అక్రమముగ ప్రవేశించుటయు దొంగిలించుటయు రెండు నేరములు.

(4) వ కేసుకు మే కు ఉ మారు ఉ ర ఫ మ నా మ్మ దు ఉ మారు రెండవ (జేసి) డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారి విచారణ చేసి సెషన్సుకు పంపిరి. ఇతడు 4-10-23 నాడు ఒక 10 సంవత్సరముల బాంధవ 29-9-23 నాడు ఒక 10 సంవత్సరముల బాంధవ, సామ్యమును సంకపించు నిమిత్తమిట్లుగాని పోయిన రెండు నేరములు మూడవ నేరము 15-9-23 నాడు దొంగతనము చేసెను.

(5) వ కేసుకు బాలకృష్ణనాయుడు. ఇతడు 24-12-23 నాడు దొంగతనము చేసెను నేరము. రెండవ (జేసి) డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారి విచారణచేసి సెషన్సుకు బంపిరి.

(6) వ కేసుకు నుండురు పురమోత్రమ శెట్టి ఈతడు 22-11-23 నాడు కొంతసామానును అక్రమముగ పొందుటకై (పోస్ట్) పొందెను. ఈ కేసును 3 వ (జేసి) డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటు డి. భగవంతు గుప్తగారు విచారణ చేసి సెషన్సుకు బంపిరి.

మొదటి ఇరువురును తిప్పిపిరిన నలుగురు నేరములను (పోరవాని పోయెను.

సెషన్సు విచారణ సోమవారము (ప్రారంభమై ముగిసే భారత సమాజమున (కోటి) కలసి.

హైకోర్టు ఫిఫ్టు సెషన్సు:— గౌ. సర్ వాల్మీకీరాజుగారు మదరాసు హైకోర్టునందు చీఫ్ జస్టిసు కడవి జనవరి 16 వ తేదీనుండి రాజీనామా యిచ్చియు నిరంకుశుడైన.

గౌ. జడ్జి బి. ఎం. కుంభుటాచారుగారు హైకోర్టు ఫిఫ్టు సెషన్సుగా జూజ్ సాఫ్ట్వేయను సంతోషపూర్వకముగా నియమించెను.

గౌ. కుంభుటాచారుగారు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేట్ తిరుగిలవ్వరతు గౌ. జడ్జి సి. జి. సైన్సుగారిని, ఫిఫ్టు సెషన్సుగా కర్నూరుగారు నియమించిరి.

సి. బి. కాటరలుగారు సెలవునుండి రాగానే గంజామ జిల్లా కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

రా. బి., యు. రామరావుగారిని గంజామనుండి, చెంగల్పల్లెకు మార్చిరి.

ఆర్. ఎం. హుడుగారిని, మదరాసు కలెక్టరుగను, ఎమి (గంట్ల) ప్రాప్తికరుగను, ప్రేమశ్రీ నూపల్లెంట్లగను మే. డి. శ్రీనివాస కర్నూరుగారు తాత్కాలికముగా నియమించిరి. అటు పిమ్మట రెంజులూరు కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

వెల్లింగుటన్ సినిమా

2-2-24 కేవలము నుండి 8-2-24 తేదీ వరకు కేవలము కరకు సా. 6-15 గంటలకు (కలికోజు రెండు ప్రదర్శనములు. రాత్రి 9-30 కని, అదివారములందు 8-15 గంటలకు మాడ యూనివర్సల్ జనరలంట్రి వందరుచాపురు ఆం. 18 దినములలో ప్రవచనము చుట్టు.

విల్లియం డెస్సాండు

అను ఆట ప్రదర్శింపబడును.

ఉపకథలు 1, 2, 3, 6 భాగములు.

ఇంటర్ నాషనల్ న్యూసు, హాస్యముచూపబడును.

నవిన గ్రంథములు నవిన గ్రంథములు

పరాసు విప్లవము

మహాత్మామైన విషయము. సమంతిమై, తృప్తులభురమై గంభీరముగై లి ఇతి హాసపరిధులగు మహాపురుషుల జీవితములతో నలరారునది

పరాసు ప్రజలు దక్షిణరంధక పరిపాలనమును బరిమార్చు నట్లు స్వాతంత్ర్య సమరమునల్పి దీర్ఘకాలమున 12 నెలలయెను. పరాసుకు భూమకుమను, దమయేలియు, నకు డి యాన్సుపా లునట్లు 3 వర్షములయెన్న ప్రభాస్వామికమును బ్రతిష్ఠించెడియు గంభీరముగై లిగా నిర్ణయించెడిది.

లూ యీ భూపాలమేరిలముల శిశ్మన కృత్రాతము చాన్తేయర్ల విధ్వంస భవము, అలలా సంరీతుల దీర్ఘకాలముగై తాత్తే వీ యులెలిచెడి, స్వాతంత్ర్యదేవి పావములద, తనయు ముల బలిదాన మొస గిన సాహసవిధానము, పరాసుల కణ (పోడి, వారల ప్రభాస్వామిక సంరీతులకై వారిలానర్విన కణపంపరలు, వారల స్వాతంత్ర్యరాంధ, మిలాబో, డాంబున; మారటు, కోబస్సెర, మున్నగు పరాసు విప్లవీకుల శాశ్వత్వీతి స్వాతంత్ర్యదత్త, యిందు చిత్రింపబడినది. పరాసు దేశవసుల చిత్రపటములు గలవు.

వెల 0-14-0 యాక్రమే 300 ప్రతుల గ్రంథము.

స్వాతంత్ర్య విజయము

ఇందు యిటాలియా, కొరియా దీర్ఘకాలమున యుండును, అమెరికా, విర్రాడు, ఇంగ్లాడు, పాలండు, రష్యా, హాంకెరి, హాలెండు, చీనా, ఇండియా రాజ్యములయందును కేసి స్వాతంత్ర్యమునుగా భావ్యతయగు శ్రేణిలోని ప్రముఖుల మజిన గారి బాల్లి ఆలె జితుడగా భాగ్యవరును, దిలీలిరా మార్క్విస్, సక్యటునేన; రి. లాంటియాటో, డిక్సిటాయాన్సుగు; కళో ధాంతల చిత్రలీలించు చిత్రంపబడినది. స్వాతంత్ర్యము సఫలమించు ప్రతి భారతమాత శిక్షణను జదివి తీరవలయును

తెలుగు సంపుటములు సంపుటము వెల 0-12-0

దేశవసుల చిత్రపటము జుండును.

మేనేజరు ఆంధ్ర గ్రంథాలయ ప్రెస్సు బెడవాడ

గ్రంథకర్త ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యాలయము బెడవాడ

భారత ప్రభుత్వము వారి జాబులు

ప్రకటించుటకు ప్రభుత్వము వారి ప్రాతికూల్యము

శాసనసభ్యుల ఆగ్రహము

(భారత శాసనసభ)

ప్రశ్నోత్తరములు

ప్రశ్న 1 ఫిబ్రవరి:— భారత శాసనసభయందు ఈదినమున, శ్రీ. ప్రభుత్వమేలు, మరియు 11 వంటల అధ్యక్షుని పాదములకు సంతకము. పండిత మహాశాసనమాలాచారి, కృష్ణమ అజయభాగవద్ రాజభక్తి ప్రమాణముల నొప్పి ఈదినమున చాల ముఖ్యులగు ప్రభుత్వము లాసకము.

వై.ఎస్.ఎస్. - కెన్యా భారతీయులు

శ్రీ. పునఃప్రశ్నము: భారతీయులను:— కెన్యా ప్రభుత్వము వారి సహజమున జరిగిన యుద్ధ ప్రభుత్వములను ప్రకటించుట గోరెను.

శ్రీ. బి. ఎస్. కర్క:— ఆయుర్ ప్రభుత్వముల ప్రకటించుట భారతీయులకు అనుకూలము చేరలేదు.

ఈసభ్యుల మొదటి ప్రశ్నలకు గా నందుకు కర్క గారు వై.ఎస్.ఎస్. గురించి, కెన్యాలోని భారతీయులకు నడిచి వచ్చుటకు ఫిర్యాదులను భా. ప్రభుత్వము వారికి పంపింప లేదనియు, కాని కట్టికలంబి ఫిర్యాదులను ఆక్షేపణను గాంచినందున వై.ఎస్.ఎస్. ప్రయత్నము దిగ కెన్యా భారతీయుల ఆదేశమును ప్రభుత్వము వారు గమనించుచున్నందున నడిచియు నుడిచెను.

శ్రీ. పునఃప్రశ్నము:— కెన్యా యందు భారతీయులకు లేదనియు, అచ్చటి భారతీయుల అభిప్రాయములను భారత ప్రభుత్వము వారికి గమనింప గలదు.

శ్రీ. కర్క:— ప్రస్తుత మచ్చటి భారతీయుల అభిప్రాయ భారతీయుల ద్వారా తమ అభిప్రాయములను తెలుపవచ్చును. ఇంతకు పై మంచిమార్గము కలిగి యుండలేదని భా. ప్రభుత్వము వారు, భారత ప్రభుత్వము నుండించి.

శాసనసభల కార్యక్రమము

శ్రీ. మాన్ క్రీపు స్మిత్ గారు నియోగిగారి క్రతుత్తర మొనరుచు, కానన సభల కొరకు ప్రత్యేకముగా నొక కాఫీ ర్యూమ్ లు కట్టి ప్రస్తుత లెక్కలను పరిశీలించుట ద్వారా కర్క గారును ఇంపు ఉండుట యుక్తమని ప్రభుత్వము వారు నిర్ణయించి రిపోర్టు చేసెను.

ఆంగ్ల భారత ప్రభుత్వముల ఆర్థిక వివాదములు

శ్రీ. పునఃప్రశ్నము:— భారత ప్రభుత్వము వారిని పోషించు ప్రభుత్వము వారిని ఆర్థిక విషయములలో గలరుచున్న వివాదములను పరిష్కరించుటలో భారత ఆర్థికాధికారులకును విధమున నుండుట జూరుకు ప్రభుత్వము వారికి చర్యలు, దిశానిశులున్నావి?

శ్రీ. బాస్కెట్టా కట్ట:— ఈ విషయమున రుద్రుల చర్చించు కర్కములకు భారత కార్యదర్శి కేసులనున్నది. భారత ప్రభుత్వము వారు రాయచియములలో నవనరకు విషయముల నన్నిటి వారిని యెదుట పెట్టెదరు.

శ్రీ. పునఃప్రశ్నము:— అవిషయములలో పరిష్కార మొనర్చునక పూర్వము భారత శాసనసభలకు తమ అభిప్రాయమును తెలుపుట ఏమి సాధ్యమ?

ఆర్థిక సభ్యుడు:— అ వివరములు భారత శాసనసభ వారి కెంక పరుచుచుండు నటు లోనర్చుటకు ప్రభుత్వము వారు తమకైకమున ప్రయత్నించెదరా.

రాష్ట్రములలో సంస్కరణల నిర్వహణము

నియోగిగారు:— సంస్కరణలు ఎట్లు పని చేసినందున నివేదికలను పంపింప వివిధ రాష్ట్ర ప్రభుత్వములను గోరిరా?

శ్రీ. మాన్ క్రీపు స్మిత్:— అధికారిత్వా నెట్టికే దిగయు లేదు. కొన్ని విషయములను తెలుపలేదని ప్రభుత్వము వారు రాష్ట్రము ప్రభుత్వముల వారిని గోరి, కాని వారిని ప్రభుత్వము వారు విచారించుట నుద్దేశించెదరు.

బి. జి. పటేలుగారు:— మధ్యపాదములలో సంస్కరణలను నిర్వహించుటకు విలులేదున్నది తెలుపుచు నున్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారిని నివేదిక చేరగా?

శ్రీ. మాన్ క్రీపు స్మిత్:— సంస్కరణల చర్యల అవసరమును గమనించి వివిధ రాష్ట్రములను చూచును. (సభ్యు)

1818 సం॥ 3-వ రెన్యూలేషను

శ్రీ. మాన్ క్రీపు స్మిత్ గారు:— కె. సి. నియోగి గారి క్రతుత్తర మొనరుచు నట్లు నడిచెను. 1818 సం॥ 3-వ రెన్యూలేషను కేసులలో 22 గురు పరిణామములలో ఒకటి ఒక సంవత్సరము లో ఒక రుకా గా గా రుకా న నుంచ బడిరి. వారిలో నల్లురు, నితరముల ప్రాధాన్యమునై ఈ కేసులలోను, సులూదు ప్రాంతములలోను అల్లురు అంగముల కట్టించి రె గాను అధికారుల హక్కు యొక్క కర్మచేసిన కట్టించు సంబంధము గలదు కానమున 20 మంది కారాగారమున నుంచబడిరి విరేకతలము జల్లు, లేక పిటిషన్లు చేసి కట్టించి నుంచబడిరి భారత ప్రభుత్వము వారికి తెలియదు. 4 కట్టించుట జెలుపబడి నటుల కట్టి, అట్టి కర్మచేసిన కట్టించి, అతని కొనగు అద రుకను గురించి విచారించుట జరిగెను. తమ ప్రకటనలలో నుంచబడిన ఖాతలను జూచి దుర్గుణ చేసినట్లు నివేదికల న పరి. ఖాతలనుంచి ఆ రుక్మము లో నున్నాడు భాగము నాదరింపబడుచున్నాడు. రెం గాను వీరిలో నొక్కొక్కరి ఎంతెంత అవసరములను నొసగినందున జెలుపుట ప్రభుత్వము వారు ఇచ్చియుంటు లేదు. కాని వారి కొనగు భక్త్యమును గరిపోవున భా. ప్రభుత్వము నుండి, మిద్ద పూరు జెలుపులో నుంచబడి 7 గు ప్రవాసముల అవసరము, కర్మచేసిన సరిపోవు లేదని ఫిర్యాదులేవి. ఈ విషయమును విచారించగా కట్టి ఫిర్యాదులను ఆధారము లేదని తెలిసెను.

సంస్కరణలను మార్పులు

వెంటకరి రాజుగారి క్రతుత్తర మొనరుచు, జరి యంగ సభ్యుడు ఇట్లు తెలిసెను. భారత ప్రభుత్వము వారు తమ అభిప్రాయముల నేమియు తెలుపలేదు, సంస్కరణల చర్యలను పరిశీలించలేని గోరుచు కానన సభల వారి చే నా మొదింప బడిన గోరు గారి రిపోర్టు ను చూచు భారత కార్యదర్శిని. ఇంతకు, అచ్చట నుండి ప్రభుత్వము వారు రాజును.

కె. సి. రాయగారు:— భారత ప్రభుత్వము వారు క్రిందనే సంస్కరణల సభి మొనరుచు గురించి ప్రభుత్వము వారికి ప్రయత్నించరా?

కేరళాంగ సభ్యుడు:— ఈ విషయము చర్చకు వచ్చినప్పుడే క్రమము ప్రభుత్వము మొనరుచు కట్టించుట.

రామచంద్రరావుగారు:— 1929 సం॥ పూర్వము సంస్కరణలలో భాగముల నొసగెదలమని భారత కార్యదర్శి కట్టించుగా తెలిసెనా?

కేరళాంగ సభ్యుడు:— ఈ విషయమున పీ. ప్రభుత్వము లో ఇది కేరళ ప్రకటించెను.

దివిజనుల కమిషన్ రద్దు చేయుట

గయ ప్రాంత నియోగిగారి క్రతుత్తర మొనరుచు మొదటిగా కట్టించెను, దివిజనుల కమిషన్ రద్దు చేయుట అయిన పూర్వ ప్రభుత్వము వారి క్రతుత్తరము లేదని. ఇంతకు నివేదికలను ప్రభుత్వము వారు విచారించుచున్నాడు.

మూరకము - రికార్డును ప్రకటించ నిరాకరించుట

ఆర్థిక సభ్యుడు శ్రీ. పునఃప్రశ్నము: భారతీయులను గారి క్రతుత్తర మొనరుచు నట్లు నడిచెను. కర్క ప్రభుత్వము వారు రివెన్యూలలో భారత కార్యదర్శిని ప్రభుత్వము వారికి అడిగినట్లు క్రతుత్తరములను ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించుట జరిగెను. ఇట్లను నొక్క కేసును నిర్ణయించిన 20 లకుల సమయము లంగారు సంబంధమున నడిచిన యుద్ధ ప్రభుత్వములను గూర్చి ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించుట జరిగెను.

ఒక సభ్యుడు:— ఈ క్రతుత్తరముల ప్రకటించుట

నని గోరెనట్లు ప్రభుత్వము వారు "లేదు" ని ప్రభుత్వము వారు సమయము చేసెను?

శ్రీ. మాన్ క్రీపు స్మిత్:— లేదు (సభ్యు)

పండిత మాలాచారి:— ఆయుర్ ప్రభుత్వముల నెందుకే ప్రకటించుట నగోరెను? కారణముల తెలిసెనా?

శ్రీ. బాస్కెట్టా కట్ట:— కట్టించుట యుక్తమని యెంచుట లేదు.

పండిత మాలాచారి:— ఈ క్రతుత్తర ప్రభుత్వముల జాబులు ప్రకటించుటకు ప్రకటించుట గోరెనా? లేక ఆకా ఖాధికారి లాభముగోరెనా?

కె:— క్రతుత్తర లాభముగోరెను

రాజీయ నిర్ణయములు

రామచంద్రరావు గారి క్రతుత్తర మొనరుచు శ్రీ మాన్ క్రీపు స్మిత్ గారు రాక ప్రకటించు గా విం చిరి. అందీ క్రింది విషయముల గల వు 1818 సం॥ 3-వ రెన్యూలేషను క్రింద రెం గాను 17 పరిణామములలో ఒకటి ఒక సంవత్సరము లో ఒక రుకా గా గా రుకా న నుంచ బడిరి. 1919 సం॥ మద్రాసు రెన్యూలేషను క్రింద 204 గురు నిర్ణయించబడిరి, వీరిలో చాలమంది హిందువులను బలవంతమున ముమ్మడించుటకు లోకపిషన్లు చేసిన మహిళా తిరుగుబాటులో బోక్సములను కారణము చేసిన నిర్ణయించబడిరి. 1927 సం॥ బొంబాయి రెన్యూలేషను క్రింద 2 రు నిర్ణయించు నుంచబడిరి. మహిళా లా సంస్థా నముల విలసింబా గారి హక్కులను పరిశీలించుటకు గలదు కారణము చే నట్లు కేసులను.

కెన్యా ఇన్క్విరేషను విల్లు

రామచంద్రరావు గారి క్రతుత్తర మొనరుచు రిపోర్టు ఇట్లు నడిచిరి. కెన్యా ఇన్క్విరేషను విల్లు సంబంధమున భారత ప్రభుత్వము వారు తమ అభిప్రాయములను తెలిపెను. కానకా లింబ కమిటీని నియమించిన తరువాత ఫిజరావర వర్గము వారి నివేదికను ప్రకటించుట ప్రభుత్వము వారు నడచెదరి.

శ్రీ. పునఃప్రశ్నము:— ప్రభుత్వము మొనరుచు శ్రీ బాస్కెట్టా కట్ట ఈ క్రింది విషయముల తెలిసెను. భారత కేరళాంగ ప్రభుత్వము తల 18 సంవత్సరముల అవసరములను ప్రభుత్వము వారు రివెన్యూలలో చేరుచున్నాడు. అధికారికముల చే రివెన్యూలలో చేరుచు నుండు అంశములను బలవంతముగా వాదనలలో పెట్టుటకు ప్రభుత్వము వారు సిద్ధములేదు. ఇట్టి లెక్కలను తయారు చేయుటకు చాలా ఊహలను చేసి జేయబడినవి. ఇది సామాన్యముగా చాలా పొరపాటులకు లోబడుచుండును. మిలిటరీ సర్వేను చేసిన నున్న మొత్తము క్షయమును ఒట్టికలి సగటు క్షయము మీకింద జెలుపబడిన. సంగ్రామ క్షయము సరిపాదు ప్రాంత క్షయములను గూడినందు చేసినది.

1914-15 సం॥ మొత్త క్షయము మొత్తము రు 8968 28780 అ అగా తల 1 కి రూ 1.25 అ. 1918-19 సం॥ మొత్త క్షయము రు 67208082 అ అనగా తల 1 కి రు 2.70 అ 1920-21 సం॥ మొత్త క్షయము రు 81,75,87,819 అ అనగా రు 8. 80 అ 1922-23 సం॥ మొత్త క్షయము 62000000 అనగా తల 1 కి రు 2. 51 అ.

ప్రమాణ మొనర్చునక సభ్యుడు

ప్రశ్నలకు గుండుకు మార్కులదా?

ఈ దినము కార్యక్రమమునందు దాక్షిణ్య గోరుగారి పేర ముఖ్యుడు చాల ప్రశ్నలు గలవు. కె. సి. రాయగారు లేచి, ఆ ప్రశ్నలను అడుగవలసినదిగా, గోరుగారు తనను గోరెని అభ్యుత్సాహించెను, కాని గోరుగారికి రాజభక్తి ప్రమాణమును దీసికొనకపోవుటచేత, ఆ ప్రశ్నల సదుగురువులగుటయను విషయమును నిర్ణయించుట నెదని రాయగారు భక్తిని గోరి, సభ్యుడు రాజభక్తి ప్రమాణమును దీసికొనవలెనని ఆతని ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వము లాసకములేదని అభ్యుత్సాహము నిర్ణయించెను

రాజ ప్రతినిధి యువస్యాసముపై

పత్రికాభిప్రాయములు

"ఈ స్థరము మొదలు" పత్రికాభిప్రతినిధి యువస్యాసము చురించి ఇట్లు వాసిను. రాజ ప్రతినిధి చాల స్నేహభావముతో, విధ్వంసములకు గావించిన తీవ్రమగు హెచ్చరిక సరియగు సమయమునకు వచ్చెను. ఈ యువస్యాసమునందు గాంధీగారి విరుద్ధములగుచున్న ప్రకటన లేక చుట్ట చాల విచారింపడు. అట్టి ప్రకటన యొనర్చుట యుద్ధములో అయ్యవస్యాసము కుట్ర

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘ సభ

1924 జనవరి నెల 30 వ తేదీని బొంబాయిలో జరిగినది
గాంధీ మానవత్వ చరణము

1924 ఫిబ్రవరి 18 న తేదీ మొదలు మార్చి 18 వ తేదీవరకును గాంధీమానవత్వమును జేరేయులం దరు నాచరింపవలెను. ఈ నెలదినములును జాతీయ కార్యములకే వినియోగింపవలెను.

ఈ నెల 26 వ తేదీని ఢిల్లీలో మరల కార్యసంఘ సభ జరుగును

మువ్వ: విషయములను రెండురోజులలో

చర్చించిరి

జనవరి 30, 31 తేదీలలో కార్యసంఘ సభ వారు 30 ని మూడుగంటల చర్చించిరి. వానిలో ముఖ్యమైన విషయము ల్గొందవివిధములు.

మానవత్వ సభ

గాంధీమానవత్వమును సంపూర్ణముగా కలగజేయునది అర్థమయిన సభ్యులందరును మానవత్వ ప్రార్థన మొనరింపవలె నని అభ్యుదయ మాలావా జీవితము ద్వారాగా మంచి పని సభ్యు లందరు కలుల ప్రార్థనముల చిరి, పిమ్మట కార్యకమము ప్రా ర్థనమైనది.

జాతీయవిద్య

బాల్యా భగవద్దాసుగారు సమావేశమైన జాతీయ విద్యాకమావేళము వారి వివేచనకు మావలన చదివిరి. జాతీయ విద్యాకమావేళమును గేర్వరచుకొనకుండా యివివయము ను నిలి పియించవలె నను తీర్మాన ముమోదించబడెను.

ఆర్థిక సహాయము

ఉత్తర రాష్ట్రమువారు ధనసహాయమును కోరుతు వుం పిన దరఖాస్తును చదివిరి. ప్రస్తుతము ఆ. భా. సంఘమువారి యొద్ద చాటివేరిధము లేదుగాన వారివ్రదు ధనసహాయము చే యజాలరుగాని రాష్ట్రమునందు కార్యనిర్వహణమునకు తగిన ఏ ర్పాటులను మరల చేయుటలో సభ్యులందరు సహాయము చేసి దరను తీర్మాన ముమోదించబడెను.

అడిటరులకు తెలుపబడిన కిరీతి రాష్ట్రము కార్యము సంఘముల ఆర్థికస్థితిని గంగాధరరావు జేపాడి గారు పరిశీలించి ధనసహాయము చే కార్యనిర్వహణ మొనరింపవలసి ఢిల్లీలో నున్న రాష్ట్రములలో సభ్యులను చేర్చుట ధనమును సమకూర్చుట మున్నగు కార్యములను గేర్వరచుటలో వారికి సహాయము ఉట ఆ. భా. సంఘ: భ్యులలో కొందరుగాని యిరకరాగము ప్రమాణముగాని ఆయా రాష్ట్రములకు వెళ్ళుటకు తగిన ఏర్పా టుల కొనసరింపవలెను తీర్మాన ముమోదించబడెను.

అకాలీనముస్య

కాన్సోల్టేషనుకును ప్రత్యేకింపబడిన సాక్షుల 22000 రూపాయలను కాన్సోల్టేషను మొదలించి కార్యముల కేగినవిట్లు కలులములకు సహాయము చేయుటకు విని యోగింపవలెను. బర్మారాష్ట్రము సంఘమువారింకుల కిది వరకు 8000 రూపాయల నిచ్చియుండిరి. మొత్తము 25000 రూ పాయలను పంజాబురాష్ట్రము సంఘమునకు పంపవలెను. వారు నిరొమణి సంఘమువారికి కాల్చించి యీ మొత్తమును ప్రత్యేకముగా నందులకే వ్యయపరచవలె నను తీర్మాన ముమో దించబడెను.

వలసనిరోధము

కాకినాడ కార్యము మహాసభలో ముమోదించబడిన పదకొండు తీర్మానము ప్రకారము భారతీయులు వివేకములకు కలసిపోవలెనని నిరోధించుటకు సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాను, బెనారసీ దాను చతుర్వేదిగారు తగిన ఏర్పాట్లు చేయవలెను తీర్మాన ముమోదించబడెను.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు

కూర్పు అగ్రేకాకు వెల్లి శ్రీమతి సరోజినీ దేవిగారు దక్షిణాఫ్రికాను గూడ వచ్చునట్లు వారిని కోరవలెనని దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు పంపిన లేఖవారస చదువడ మొంది. శ్రీమతి సరోజినీదేవి, బెనారసీ దాను చతుర్వేదిగారు దక్షిణాఫ్రికాకు వెల్లి అవటి అవసర విషయములను వరికిరించివారికి తగిన సలహానిచ్చవలెను. వారికి వర్తమానుల సహాయము చేయ నిచ్చెనని జాతీయ తిరితివార్త సంపాదకసమితిర్మాన ముమోదించ

బడెను. అందుల కనుకయును నొందించుటకు ఆ. భా. కా. కార్యదర్శి కధికార మిచ్చియు: ఆ పకారము నైరొబీలోనున్న జేవిగాడికిని జోహానసుబర్గ్లో నున్న పి. కె. నా. నుగూడికిని జనవరి 31 వ తేదీని తిరితివార్తలు పంపబడెను.

గాంధీ మానవము

నిన్న (1 వ తేదీ) ఉదయమున మరల కార్యసంఘ సభ జరిగినది.

కరుణామయుడగు సర్వేశ్వరుని కటాక్షములకు గాంధీ మానవత్వము ప్రాణధయము లొంగినది. ఈరీతిగా భగవానుడు మహాత్ముని కి ప్రాణదాన మొనరింపవలెనని ఆ. భా. కాంగ్రెసు కార్యసంఘ సభ్యుల మను మేము కృతజ్ఞతా పూర్వక ముగా భక్తిభరితులమై వందన: హాసముల వర్షించుచున్నాము మహాత్ముడు మరల స్వాతంత్ర్యసంపాదకమునకై కృషిసలపు టకే యీశ్వరుడు మహాత్మునికి తటస్థించిన యీ గొప్ప ఆపదను తొలగించెను.

గాంధీమానవత్వము యొక్కయు భారత జాతి యొక్కయు బంధవిమోచనమును దొరతనమునుండి బలిమిని గ్రహింపగలుగుటకును స్వరాజ్యము నేర్ప రుప గలుగుటకును దేశమునం దంతటను ప్రబల మగు సంఘర్షణమును సాగింపవలెనుగాన సంఘ లకు సర్వవిధముల కాంగ్రెసు సామములను బలప రుపవలెను. అందులకు యీ ఫిబ్రవరి నెల 18 వ తేదీతో ప్రారంభమై మార్చి నెల 18 వ తేదీతో సంతమగు మాసము గాంధీమాసముని నిర్ణయింపబ డెను ఆ నెల దినములలోను దేశీయులందరును స్త్రీ లును పురుషులును గూడ జాతీయ కార్యములనే దీక్షతో నెరవేర్చవలె నని యీసంఘమువారు కోరు చున్నారు.

దేశీయు లందరును ఖద్దరుబట్టలనే ధరించు నట్లు చేయవలెను. చాల మందిని కాంగ్రెసుసభ్యు లుగా చేర్చవలెను. తిలకు స్వరాజ్యనిధికి ధనము సమకూర్పవలెను.

ఇందులకు కాంగ్రెసు సంఘము లన్నియు వెంటనే పని ప్రారంభింపవలెను.

అను తీర్మాన ముమోదించబడెను.

కొత్తగా ఎన్నుకొనబడిన కార్యసంఘ సభ్యుల ప్రథమ సమావేశము కాకినాడలో కార్యముమహాసభ ముగిసిన వెంటనే జరిగినది. రెండవసమావేశ మిల్లము బొంబాయిలో జరిగినది. మూడవసమావేశము ఢిల్లీనగరమున యీనెల 26 వ తేదీని జరుగు నట్లు నిర్ణయించబడెను.

నిన్న జరిగిన సభకు దేశీయులు దాసుగారు నూడ వచ్చిరి. (హిందూ)

నాగపూరు మిల్లుపనివాండ్ర సమ్మె

నాగపూరు, ఫిబ్రవరి 1:— మెల్ల వెను మిల్లులలో పని చేయు వాండ్రు 8.00 మంది సమ్మెకట్టి సంఘం యీమిల్లులు నిన్నటి నుండి మూసివేయబడినవి. బోస్సుల బలతనని వీరు సమ్మెకట్టిరి. సమ్మెకట్టినవారు ఇంతవరకు కొంతమంది నే యున్నారు. (ఆంధ్ర)

లక్నోముట్టడి

పాల్నా, ఫిబ్రవరి 1:— 1857 వర్షములో జరిగిన లక్నో ముట్టడిలోనుండి బ్రిటిష్ బయటబడినది ఒక్క విభాగామైస్త్రి. ఈమెకేను మార్గము ఆంధ్రుల భాగ్యంలోని డా. హెచ్. ఆంధ్రు గారు వీర మూడులు. వీరు యిప్పుడు చనిపోయిరి. వీరికిచ్చుటకుని సంకల్పరచుటవలెను.

కొంతరి కార్యములలో గలిగిన అగ్రహము ఆత్మబలములకు జనించు సంఘోషముచేత చల్లారి పోయిడిది. స్వరాజ్యవాదు లును, భారతదేశమును చాల సంఘోషించెడివారు మారసప్రభా విక గుణములుగల ఏకభుక్తమైన గాంధీగారిని తిరిగి ఎర్రవాదా జెయింపబడు పంపుటనుగరించి మనమునందైన తలచు నని భావించుటగూడ సహజము. ఆ తని నై న నిధిం ప బడిన ఆదవత్సరముల కిటు, అతిభూరమైనది.

నిరాశాపూరితము

ఢిల్లీలో ప్రకటించబడు "తేజ్" అను ఉర్దూ పత్రిక ఇట్లు ప్రాసెస్. రాజ్యపరిధి యుపస్థాపనము నిరాశాపూరితముగనున్న ది. గాంధీగారినిగరించి ఆయుపస్థాపనము జేమియు జేయవలెం దుట ఆ త్వర్య కరము గ నున్నది. ఆప్తను స్థానము ఆమీరు స్నేహమును గరించి ర్పిడిం గు క్రభువు ప్రకల్పములు గొట్టుచుండెను ఆప్తను స్థానమును దుర్జే శింపబడిన ఆయాధికల బంగ్లా ఇంగ్లను బొంబయి యుండే నిలపి యుంచబడిన విషయ మెదుట గాన్నియినే యున్నను, ఆప్తను స్థానముతో కృతకములు చేడలేదని నడుపుచుండెను. (ఆంధ్ర)

'ఈవినింగు న్యూసు'

బొంబాయి, ఫిబ్రరి 1:— రాజ్యపరిధి యుపస్థాపనము వై కార్యక్రమముజేయుచు, "తానును, యిండియాప్రభుత్వము ను యిదివరకు అనుసరించుచుండిన విధానమునకే అంటియుండి ఆయన చెప్పవలసిన విధముగానే చెప్పెను." అని 'యానింగు న్యూసు' పత్రిక చెప్పుచున్నది.

'ఇండియను డెయిలీమెయిలు'

"యుక్తియుక్తమైట్టియు, బహు జాగరూకతతో మాటల పొందుపరచిట్టియు ఆయన యిద్దోధన స్వరాజ్యవా దులవై లేకమైనను అభిప్రాయమును కలుగ జేయుదు" అని యిండి యా "డెయిలీమెయిలు" పత్రిక చెప్పుచున్నది.

'వాయిసు ఆఫ్ యిండియా'

ఉపన్యాసము ఆకాభంగము జేసెనయియు, గాంధీ మహా త్మునివరకును కోరకుండ విడిచివెట్టుకనుగూర్చి ఆయనచెప్పక పోవుట విచారకరమనియు 'వాయిసు ఆఫ్ యిండియా' పత్రి. చెప్పుచున్నది.

అద్వైతము ఆఫ్ యిండియా

ఉపన్యాసము సంస్కరణములను గట్టిగా బలపరచెనని స్వరాజ్యవాదుల విచక్షణ జ్ఞానమునకు అప్పీలు జేయుటయేగాక స్వరాజ్యవాదులను ఉపన్యాసము మందలించెనని గూడ యీ పత్రి. తలంచు చున్నది. (ఆంధ్ర)

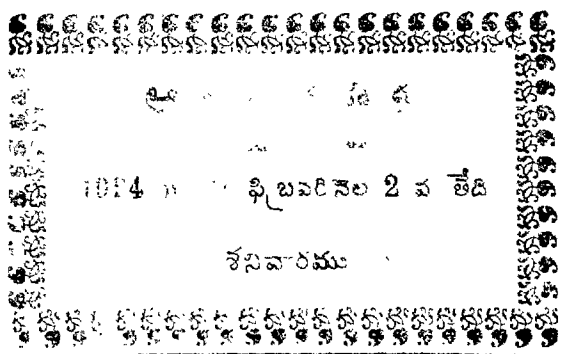
ఖయిదీలు పారిపోవుట

పహారా గాచేవారు యేమియు తెలియదని చెప్పుట

కొచ్చిన్ ఫిబ్రరి 1:— విచారణలోనున్న యద్దరు ఖయి దీలు ఎ. జె. అల్ఫాన్సో, అబ్దుల్ ఖాదర్ అనువారు కొచ్చిన్ జయిలులో నుండి నేటియడయము విడితముగా తప్పించుకొ నిపారిపో యిరి. అల్ఫాన్సో అను వాడు వైసీకుకు జైదిన వాడు. వీడు కొన్ని దినముల క్రింద ట ఆల్లెప్పేడ్ల ఆ రెడ్డు చేయ బడి ఎ త్తు ప్రడి మన్ వారంటు క్రింద జయిలులో నుంచబడెను. ఈరడు ఉత్తరహిం దూదేశములో వెళ్ళు కంపెనీలను మోసపుచ్చునట్లు చెప్పిం చురు. కంపెనీలకు సరకులు సప్లయచేయుదని చెప్పిరి ది గ్గరనుండి ఆధ్యాత్మను తీసుకొని ఖత్తుచేసుకొ నెననిసభ. కొం తమందికి విదన్సిల నిచ్చవని చెప్పి వెళ్ళుటలో దీపాజ్ఞను తీసుకొ నెననియు చెప్పబడును. మరియొ నీరిడు మిరియాలు పంపెదనని ఒక కరాలిన ద్రుణిలో చెప్పి దానికి బదులుగా రుణబొట్టును వారకు పంపెనని

అబ్దుల్ ఖాదర్ అనే నారాయణా అను రెండవ ఖయిదీ శేషేంద్రశేట్ బాబాశేట్ జేయులో నుండి రు 845/- అవకా రించెను. ఈరెని వై చాలా నేరములున్నవి. నెహ్రూజీ శైక్షకుల క్రింద ఇయియలో నుంపబడవలసివచ్చెను.

ఈ యద్దరు ఖయిదీలును ఒక్క గదిలోనే యుంచబడిన. వీరెద్దరును ఎట్లా అచ్చటనున్న కొద్దావట్టును కొని ఒక యిను క్కడీని కట్టికొని నుత్తితోనో తొలగించిరి. ఈ పారిపోవుట గురించి అచ్చట కాపరాగా యీ వా య త మ కే మి యు తెలియదనిచెప్పిరి. కాని అచ్చటనున్న గుర్తుముట్టి మా చిన సోపనిని వారు కొన్ని దినములనుండి కొంచెము కొంచెముగా తేయుచున్నట్లు కనబడును. పోలీసువాడు విచారించుచున్నాడు. (ఆంధ్ర.)

1924 సం. ఫిబ్రవరి 2 వ తేది

శనివారము

ఇరిగేషను చట్టము

—:—:—:—

వెనుకటి ఇరిగేషను చట్టమునకును, యీమా రు ప్రవేశించబడుచున్న చట్టమునకును ఎంచదగిన భేదమేమియు గనపించదు. ప్రాతచట్టములో నాక్షే పించదగిన సూచనలు దీనియందును పొందుపరుప బడినవి. ఇరిగేషను చట్టము అనుకూలముగ మార్పు జేందునని భావించినవారు ఆ శాసనముల గాక మానరు. ప్రభుత్వము వారీసంగతిని కనిపెట్టి రెంటి కిని భేదములు గలవనియు, అనుకూలముగ మార్పు లుజేయబడెననియు దెలుప ప్రయత్నించిరి గాని, వీరి ప్రయత్నము విశ్వాసము గలిగింప జాలదు. ఎట్టేటు లలో సంపూర్ణముగ నిలచియున్న నీటి వనరుల కీచట్టము వర్తింపకపోవుట గొప్పమార్పుని వీరు దెలుపుచున్నారు. ఇట్టివి ఆత్మల్యముగ నుండును. ఎట్టేటులలో విశేష భాగమునకు నీరు కొంతయైనను వెలుపలనుండి రాకమానదు. క్రొత్తచట్టములోని 11 వ క్లాజు ఉద్ఘాతీర్పును చాలవరకు సరింప బ్రయత్నించుచున్నట్లు, ప్రభుత్వమువారు దెలుపు చున్నారు. వీరివాదము 'విశ్వాస్యము' గానేరదు. ఉద్ఘాతీర్పును ప్రాతచట్టముల బోధోలు చున్నదో క్రొత్తచట్టమును అటులనే గావించు చున్నది. భూమిని దానమిచ్చినవాడు ఎంత నీటికి హక్కుగలదో అంతటి హక్కును ఉద్ఘాతీర్పు స్థిర పరచినది. క్రొత్తచట్టమందుల కంగీకరింపక సెటిల్ మెంటునాటి హక్కులనే స్థిరపరుచుచున్నది. అం దుచే కంకరి పోలికగలదనుట విరుద్ధము. ఉద్ఘా తీర్పువలన భూమి ఖామం లకు గలగిన హక్కు లను నిర్మూలించుటకు ఇరిగేషను చట్టము బూను కొనెననుకూ సందియము లేదు.

హక్కులను రికార్డుజేయుట కవకాశమున్నంత మాత్రమున ఎక్కడలాభము గలుగజాలదు. సెటిల్ మెంటునాటి హక్కులే స్థిరపరుపబడును గాని, మొదటిండియు వీక్షింపహక్కులు స్థిరపడవు. నీటితీరువను విధించువిషయమై ఎక్కడు మినహా యిపులు క్రొత్తచట్టమున గలవని దెలుపుచున్నా రు. కాని, ప్రభుత్వమువారికి మిగుల విస్తారముగ నధికార మొసగబడినది. ఏసమయమునందయినను ప్రభుత్వమువారు క్రొత్త ఇరిగేషను చట్టమునిర్మించినగాని, ప్రాతఇరిగేషనుచట్టముని అభివృద్ధిజేసిన గాని, సెటిల్ మెంటు తరగతులను మార్చివేయ వచ్చును. భూమిని పెద్దతరగతిలోజేర్చి ఎక్కడు శిస్తును విధింపవచ్చును. ఇట్టియధికారము భూస్వా ములపై నంకుశముగ నుండుననుటకు సందియము లేదు. ఇరిగేషను చట్టములో ప్రభుత్వమువారేమాత్రము మార్పుగలిగించినను, భూస్వాముల భారము వృద్ధిగవలయుననుట న్యాయము గానేరదు. నష్ట మును రాబట్టుటకు, భూసంపాదన శాసనమునందు వలెనే క్రొత్తచట్టమునందును సివిలుకోర్టుల సహాయము బొందవచ్చుననియు, ఇదియొక విశేషమని యు ప్రభుత్వప్రకటనము దెలుపుచున్నది. కాని సివిలుకోర్టుల అధికారము లెన్నివేషములలో దొలగింపబడెనే ప్రభుత్వమువారి కమాను విక రించిన నిజసందర్భములు వెల్లడియయ్యెడిది.

నీటితీరువము త్రమును ఆక్షేపించుచు కోర్టు లలో వ్యాజ్యము జేయగూడదు. కోర్టు లీ విషయ మై జ్యోమేమాత్రము కలుగజేసికొన వీలులేదు. ఇరిగేషను ఆఫీసరులే సర్వాధికారులు. నీటి తీరు వలేకుండ ఇరిగేషను సప్లయిని పొందదగిన భూమి యొక్కవిస్తీర్ణమును ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిన పిమ్మట, సివిలుకోర్టు వారీవిషయమై కల్పించుకొన వీలులేదు. నష్టపరిహారమిచ్చు విషయమున గూడమిన హాయిపులు పెక్కులుగలవు. రయితులు కోరెడి నష్టపరిహారమును వీనిలో నేడియో యొక మినహా యింపు క్రిందకు దీసికొనిరా వీలగును. కూలీ నియ్య కుండ పనిజేయుచుకొను సందర్భమున గూడ, సివి లు కోర్టువారు జోక్యము దీసికొనుటకు వీలులేదు. ఇరిగేషను పంచాయతీదారుని చర్యను ప్రశ్నించు టకు కోర్టుల కధికారములేదు. ఇట్టి సందర్భములు గనపించుచుండ, సివిలుకోర్టుల కధికారమియబడె నని జెప్పినంతమాత్రమున లాభమేమిగలదు? ము ఖ్యమగు విషయములలో ఇరిగేషను ఆఫీసరులకే సర్వాధికారముగలదు. క్రొత్త ఇరిగేషను చట్ట మునందు ముఖ్యముగా నాక్షేపించదగిన విషయ మింకొకటిగలదు. బరువులన్నియు భూస్వాములపై మోపబడినవి. అధికారము లన్నియు ప్రభుత్వమున కు సంక్రమించినవి. అధికారుల శాధ్యత లత్యల్ప ములు. బర్మా బొంబాయి చట్టములను ప్రభుత్వము వారనుసరించినటుల జెప్పినను, అందలి యనుకూల మగు సూచనలను వడలిపెట్టి, ప్రజలహక్కులకు భంగకరముగ మార్పులను మాత్రము వీరనుసరిం చిరి. ఇరిగేషను ఆఫీసరు లెట్టిచర్యల జరుపుచున్నను, సివిలు కోర్టులలో ఇకజెక్కను ఉత్తరువును బొందు టకెవరికిని అధికారములేదని, 90 క్లాజు దెలుపు చున్నది.

ఈకాలములో కుడిమరమ్మత్తు విధానమింకనునిలి చియుండుట, అవమానకరము. చట్టమునుబట్టికూలీ లేకుండ నిజేయించుకొనునాచారమును ఇరిగేషను ఆఫీసరులు కొనసాగింపవచ్చును. ప్రస్తుతపు ఏర్పాటు లవలన, ఆట్టియాచారము గలదనియెను నిరూపింప వలయును. అట్టినిరూపణ సయితము క్రొత్తచట్టము క్రింద నవసరముగాదు. ఇరిగేషను ఆఫీసరుగారు త్తరు విచ్చిన చాలును. ప్రజలనీరితిన నిర్బంధించుట బాని సత్వమును విధించుటదప్ప వేరుగాదు. ఇటుల నిర్బం ధించుటకుబదులు, ప్రత్యామ్నాయముగ ప్రజలపై పన్ను విధించుటకు చట్టపరికార మిచ్చుచున్నది. ఈపన్నును ప్రభుత్వము వారే న్నడ యిన దొలగించిన, మరల వారిచే నిర్బంధ ముగ పనిజేయింపవచ్చును. ఈవిషయమునుగూర్చి దెలిపెడి పదియవయధ్యాయమంతయు, కడుఘోర ముగ గనపించును. ఇదిగాక, కూలీనిచ్చి నిర్బం ధముగ పనిజేయించుటకు ఇరిగేషను ఆఫీసరుగారి కధికారముగలదు. వీరు గ్రామమునసబులను కోరిన వెంటనే, వారు ఎవ్వరినయినను పనిజేయవలయునని ఆజ్ఞాపింపవచ్చును. అటులజేయనివారిపై నూరు యాపాయల జరిమానానుగాని, ఒక నెల ఖయిదును గాని, లేక రెంటినిగాని విధింపవచ్చును. సివిలుకోర్టు లిట్టి విషయములలో జోక్యము దీసికొన వీలు లేదు. తొమ్మిదవ, పదియవ అధ్యాయములు ప్రజలజన్మస్వాతంత్ర్యములను భంగ కరచుచున్నవి. దాస్యమును వృద్ధిచేయుచున్నవి.

మరియొక విచిత్రపు ఏర్పాటును గమనించ వచ్చును. ఎనిమిదవ అధ్యాయమునందు నీటి సప్ల యిని తగ్గించినందులకు గాని ఆపివైచినందులకు గాని ప్రభుత్వమువారిని నష్టపరిహారముగోర వీలు లేకుండ కట్టుదిట్టములు జేయబడినవి. ఇటుల ఏర్పా

టుజేయుటవలన, ప్రభుత్వమువారి నిరంకుశాధికా రము వృద్ధియగుటయు భూస్వాముల హక్కులకు భంగము గలుగుటయు తటస్థించును. ఇందును గూర్చి చట్టపు ఉద్దేశ్యములలో ప్రభుత్వము వారు విచిత్రకారణమును నూచించిరి. ఇరి గేషను చట్టములను పోషించువాధ్యత ప్రభుత్వము నకులేదట. పొలములకు ప్రభుత్వమువారి రొక్కమా రుగ నీరునాపివైచినగాని, నీటిసప్లయినితగ్గించినగాని, రయితు లేమిజేయుటకు వీలులేదు. ఎన్ని శాధ్య తల మోసినను ప్రజలు మాత్రము చెల్లింపవలెను. వారిచేత బలవంతముగ పనిజేయించుకొనవచ్చును. ఊరక జేయించుకొనవచ్చును. ప్రభుత్వము వారు మాత్రము ఇరిగేషనుపనులను భరింపనక్కరలేదు. అసహాయవాదుల భూములకును, ప్రభుత్వమువారి కిష్టములేని వారి భూములకును నీరు రాకుండ జేయుటకు, క్రొత్తచట్ట మవకాశ మిచ్చుచున్నది. ప్రభుత్వమునకెట్టి శాధ్యతలేదని, ఇతరదేశములలో నెక్కడను అంగీకరించుటలేదు. ఇరిగేషను ఆఫీసరు భూస్వాముల కోర్కెపై నీటి కాలువను నిర్మింప వచ్చును. అందు కయ్యెడి ఖర్చులను వారినుండిరాబట్టు వచ్చును. కాని బొంబాయి బర్మాచట్టముల ప్రకారము, అట్టి నీటికాలువలు ప్రభుత్వమువారి సొత్తు గానేరవు. ఇందుకు ప్రభుత్వమువారి రంగీకరింపక, ఇరిగేషను కాలువల సుకమారు నిర్మించినపిమ్మట అవి ప్రభుత్వమువారికే జెందునని, క్రొత్తచట్టమున పొందుకరచిరి. ఇది ఎంత విరుద్ధమో యూ హింపవచ్చును. దీనివలన, తగాదాలన్నియు అంత రించునని ఓదార్పుట పరిహాసాత్మకము. ప్రజల హక్కులను ప్రభుత్వమువారు స్వీకరించి, ఇందువల న, పోరాటములుండవనుట ఏటిన్యాయమో దెలు పనక్కరలేదు. ప్రభుత్వమువారి పుష్కలజెప్పిన సమా ధానములవలన, ఎక్కడు విశ్వాసము గలుగనేరదు. వెనుకటిచట్టమును పూర్తిగమార్చి, సరియగు ఇరి గేషను చట్టములను నిరూపింప వలసిన యవసరము గలదు. వెనుకటి చట్టమునకును ఇప్పటి చట్టమున కును ఈవేద్యరముండవచ్చును. కాని, ప్రధానముగ ఆక్షేపణలన్నియు నటులనే నిలచియున్నవి.

డెయిలీ క్రానికల్ పత్రిక జెడిరంపు

—:—:—:—

రీడింగు ప్రభువుగారి ప్రసంగము, ఇంగ్లండు, లో నన్ని పత్రికలలో ప్రకటింపబడెను. డెయిలీ క్రానికల్ పత్రిక ఇందునుగూర్చి వ్యాఖ్యానము జేయుచు, సంస్కరణములను సాగకుండ జేయచో హైందవాళయ విరుద్ధములగు చర్యల గైకొనవలసి వచ్చునని, దెలుపుచున్నది. సంస్కరణ ములను అసలే తొలగింప వీలుగలదని, యూపత్రిక జేసిన వ్యాఖ్యానముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. భారతీ యుల దృఢాభిలాషను గాంచి స్వపరిపాలనము సుసగుటకు మారుగ, సంస్కరణముల నసలే దీసి వైచిన చింతించువారుండరు. ఏలనన, సంస్కరణ ములు స్వకరిపాలనమునకు దారిజూపుటకు మారుగ ప్రతిబంధకములుగ పరిణమించినటుల స్థిరపడినవి. అట్టి సంస్కరణము లంతరించిన, దేశమున కెక్కుడు నష్టముగలుగదు. బూటకము దొలగి, ప్రజల నావ రించిన భ్రమపూర్తిగ నశించును. సంస్కరణములు దొలగిన నష్టపడువారు అధికారులుగాని ప్రజలు గారు. సంస్కరణముల క్రిధ్య యూరపీయనుఉద్యోగులే విశేషముగ బాగుపడు చున్నారు. డెయిలీ క్రానికల్ పత్రిక మితవాదులను భయపెట్టుచున్నది. స్వరాజ్యవాదులలో మిత వాదులుగూడ జేరుచో, సంస్కరణములకు గొప్ప

ముప్పు దెచ్చి పెట్టెదరనియు, అందుచే వీరిపై ప్రచండభాధ్యత గలదనియు, డియిలీకానికలుప్రతిక దెలుపుచున్నది. సంస్కరణములను భగ్నముచేసెడి వారు స్వరాజ్యవాదులు గారని, యీ ప్రతిక గ్రహింపవలెను. సంస్కరణములను అధికారవర్గమునా రిదివరకే భగ్నముజేసిరి. సంస్కరణములు ప్రారంభముననుపిమ్మట ప్రజల స్వాతంత్ర్యములను పెంపొందించుటకు మారుగ వానిని వెనుకటికన్న నెక్కుడుగ నిరోధించిరి. ఇట్టిస్థితిలో సంస్కరణములు అధికార నిరంకుశత్వమును పెంపుజేయుటకు మాత్రముతోడ్పడుచున్నవి. స్వరాజ్యవత్తుమువారు వీనినితొలగించినయెడల, అధికారవర్గము ప్రారంభించినవనిచే పూర్తిజేసినవారగుదురు. ఇంగ్లండుదేశ మీసమయమున దూరదృష్టిని ప్రసరింపజేయుచో భారతీయులకోర్కెలను పులపరుచుటయే ధర్మమని గ్రహింపగలుగును. వేరుమార్గము నవలంబించుకొలదియు, ప్రస్తుతస్థితిఇంకను విషమమగుటదప్ప వేరు లాభము గలుగజాలదు.

సంస్కరణములు మార్పు

రాజ్యాంగ సంస్కరణములనుగూర్చి త్వరలో విచారణనలిపి వానిని మార్పుజేయవలయునని డాక్టరుగవరుగారు వెనుకనొకటి ర్యాన ముపపాదించగ, శాసనసభవారిచే సంగీకరింపబడెను. ఇండియాప్రభుత్వమువారితీర్మానముపై నెట్టియభిప్రాయము దెలుపక, ఇండియామంత్రికి ప పిత్తెచిరిని హెచ్చరికలు జవాబుచెప్పి. ఇండియా ప్రభుత్వమువానికి సంస్కరణశాసనమును మార్చనవసరముగలదనిగాని లేదని గాని యభిప్రాయ మొకటిగలదా? ఉన్నచో వారేల దెలుపలేదు? ఈ విషయమంత ముఖ్యమయినది గాదా? ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ధర్మము కేవల ముపోష్టాఫీసు గా నుండుట మాత్రమేనా? వెనుక మజం దారు గా తు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము గూర్చి గూడ విడిచిపెట్టిన ప్రసరించిరి. హిందూదేశముపై రీడింగు పభువుగారికి గల అభిమానమున కిది నిదర్శనము గాబోలు. ఇండియా మంత్రిగారింకను ఎట్టిజవాబు పంపలేదట కాని జవాబేదియో తెలిసేయున్నది. 1929 సంవత్సరమునకు ముందరి, సంస్కరణశాసనమును మార్పుటకు వీలులేదని ఇండియామంత్రిగారు తెలిపిరాయని ది. బ. మోచర్ల రామచంద్రారావు పంతులుగారిడిగిరి. పీలుప్రభువుగారి సందేశ మిదివరకే ప్రకటింపబడెనని హెచ్చరికలు బదులుజెప్పిరి. పీలుప్రభువు గారికి మార్పు సుఖం బ. కిరాదని తెలిసినసంగతియే. ప్రస్తుతపు ఇండియామంత్రియైనను, వెనుకటి వారి యడుగుజాడల పడిచెడి వారని యూహింపవచ్చును. మార్పున, లేబరుపక్షమువారును భయము గనుపఱచుచునే యున్నారు. సంస్కరణములు మార్పుచే దునెడల, నవియనలే తొలగిన తొలగవచ్చును. అంతయు గాని వానిని ముందుకుగొంపోవుట కావత్తులగువారు గనుపించరు.

గాంధీమాసము

బొంబాయి నగరమున గూడిన కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీవారు, ఫిబ్రవరి 18 వ తేదీ మొదలు మార్చి 18 వ తేదీవరకు గాంధీమాసముగా పరిగణింపవలయుననియు, ఈమాసములో కర్షకు నిర్మాణమును పూర్తిజేయుటకును, కాంగ్రెసు సభ్యుల జేర్పుటకును, తిలకుస్వరాజ్యనిధికి డబ్బు ప్రోత్సాహములను ప్రబల ప్రయత్నముల గావించవలయుననియు తీర్మానించిరి. గాంధీయహాత్మునికి మరలతరోగ్యము చేకూరినందులకు సంతసించని భారతీయులుండరు. ఇందుకొరకై ఎల్లరును భగవానుని ప్రార్థించిరి. వారిప్రార్థనలు ఫలించెను. అట్టితరి,

గాంధీయహాత్ముని సంతృప్తహృదయుని గావించుటకు మార్గ మొక్కటేగలదు. ఇకనయినను మహాత్ముడు నిరూపించిన కార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించుట ధర్మము. గాంధీమాసము అత్యంత పవిత్ర మాసము. లేబరుపక్షమువారుగాని, రీడింగు పభువు గారుగాని, హిందూదేశమునకు మేలొనర్చెదరనుటకల్ల. ఎవరి స్వలాభమును వారు జూచుకుందురు. అట్టివారిపై నాధారపడిన లాభములేదని తేటతెల్లమయినది. స్వశక్తియే భారతీయులను విముక్తుల జేయగలదు. గాంధీమాసము, భారతమాతృ విముక్తికి తోడ్పడు గాక!

కెనడా రాయబారి

కెనడా దేశముబ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో చేరిన దయినను, అమెరికాకు ప్రత్యేక రాయబారిని పంపుచున్నది. సర్ ఆర్థుర్ కర్రీగా రీపదవికి నియమితులయిరి. కెనడా యిటుల ప్రత్యేకచర్య దీసికొనుట సామ్రాజ్య బంధమునకు భంగకరమగునా కాదాయను ప్రశ్న యుదయించును. తమవైఖరిని సమర్థించుకొనుటకు, కెనడామంత్రిగారు ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సుకు వచ్చినప్పు డెంతయో ప్రయత్నము జేసిరి. ఎన్నరెటుల జెప్పినను, కెనడాచర్య సామ్రాజ్య బంధమునకు ప్రతికూలమనుటకు సందియము లేదు. సామ్రాజ్యమునందలి ప్రతిభాగమును తన యిచ్చ వచ్చినరీతిని విదేశవ్యవహారములను జరుపుకొనుచుండ, సామ్రాజ్యముపేరు మాసిపోవును. సామ్రాజ్యైక్యతకు నెట్టము వాటిల్లును. నేడు కెనడా యవలంబించిన మార్గమును రేపుమిగిలిన రాష్ట్రము లవలంబించక మానవు. దక్షిణాఫ్రికాలో నిదివరకే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య పక్షము ప్రబలముగ నున్నది. కెనడా ప్రభుత్వమువారి చర్య ఈపక్షమున కెక్కుడు ప్రోద్బల మొసగగలదు. ఇట్టిస్థితిలో, కెనడాలో గలుగుచున్న మార్పుతో ఇంగ్లండు ఎటుల పరిపెట్టుకొనునో చూడవలయును.

అహమ్మదాబాదు మ్యునిసిపలుసంఘము

అహమ్మదాబాదు మ్యునిసిపలు సంఘము నందు, మరల అసహాయవాదు లధికసంఖ్యాకులుగ బ్రవేశించిరి. ప్రభుత్వనియమిత సభ్యులతో గూడ గలసి, 60 మంది సభ్యులుండగ, వీరిలో 35 మంది అసహాయపక్షమువారు ఉండుటచే, మ్యునిసిపలు పరిపాలనమును వీరు నిర్వహింపగలుగుదురు. అసహాయోద్యమము, ప్రజలమనముల నెంతగా ధముగ నావహించిడియు ఇందుమూలమున గ్రహింపవచ్చును. అసహాయోద్యమము క్షీణించుచున్నదని, అధికారులు ప్రకటింపవచ్చును. కాని ఫలితము వేరుగ నున్నది. ప్రజేచ్ఛను ప్రభుత్వమువారు నిరోధించుకొలదియు, అసహాయోద్యమము బలపడుచుండును గాని తొలగిపోనేరదు.

మాక్డనాల్డుగారి గ్రంథము

రాష్ట్ర మాక్డనాల్డుగారి "హిందూదేశ ప్రబోధ"మను గ్రంథమునందు రాజప్రోహముగలదని హైందవాధికారు లిదివరకు రాసేయకుండనిరోధించిరి. మాక్డనాల్డుగారు ప్రధానమంత్రియయినపిమ్మట యీ విషయము ప్రాముఖ్యము బడయుచున్నది. రబాలీగారు కేరళగారిని సంగతి నడిగిరి గాని, వారుఎట్టి ప్రత్యుత్తరము సుసగరయిరి. సాడిక్ హుస్సేను అను హైందవ శాసనసభ్యులు, మాక్డనాల్డుగారిగ్రంథముపైగల నిరోధమును తొలగింపవలయునని తీర్మానమును పంపిరి. ఈతీర్మానమునకు ప్రభుత్వమువారు లేమని జవాబు జెప్పెదరో చూడవలయును.

మిలిటరీ ఖర్చు:

ఆర్థికసభ్యులగు సర్ జేసీర్ బ్లాకెలుగారు, మిలిటరీఖర్చు సగటున మనుష్యున కెంత యయ్యెనో వివరించి, 1914-15 సంవత్సరమునందు మనుజునికి రు 1-4-0 అయ్యెను 1918-1919 సంవత్సరమున రు 2-11-0 అయ్యెను 1920-21 సంవత్సరమున రు 3-5-0 అయ్యెను. 1923-24 సంవత్సరమున రు 2-8-0 యయ్యెను. ఇది అధికార సభ్యుని పరిగణనము. భారతీయుని సగటురాబడి సంవత్సరమునకు 30 రూపాయిలగుచో, దానిలో పదియవవంతు మిలిటరీఖర్చు అగుచుండ, ప్రజలెంతటిభారమును మోయుచున్నారో కనుగొనవచ్చును.

గాంధీయహాత్ముని విడుదల

మహాత్ముని ప్రాణమును కాపాడుటకు నారక్తమునైన ధారపోసెదను హిందూమిత్ర పత్రికాసంపాదకు డగు పంతులగారి మహాత్మాగము

గాంధీయహాత్ముని విడుదల చేయవలెనను నాందోళనము ప్రబలతమగుచున్నది. ఈవిత్తినినాదము ముప్పుది మూడుకోట్ల భారతీయులకంత నాశములనుండియు నేకకాలమున బహిరగతమై ప్రణవనినాదమువలె నిరంతరాయమై బ్రహ్మాండ కటాహమును పగులజేయుచున్నది. అతివాదులు మితవాదులు జాతీయవాదులు అసహాయవాదులు జస్టిసువాదులు బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు హిందువులు మహమ్మదీయులు ఆంగ్లము ఆసియాంగ్లము మున్నగు వారందరును అన్నిరాష్ట్రముల వారును గాంధీయహాత్ముని విడుదలవినువుదనియే ఘోషించుచున్నారు. బొంబాయిలోను గుజరాతులోను వేలకొలది ప్రజలతో గూడిన బహిరంగసభ లత్యధికముగా జరుగుచున్నవి. ఇంతవరకును ఉపేక్షాభావమును వహించిన ప్రార్థిజాతివాదు గూడ నీకోరికనే కోరుచున్నారు. జె. బి. పెటిలు గారును బొంబాయి కార్పొరేషను అధ్యక్షుడు హెచ్. పి. మోదీగారును (ప్రార్థిలు) ఈవిషయమైచాలవట్టుదలతో పని చేయుచున్నారు.

"మహాత్ముని ప్రాణమును కాపాడుటకు నారక్తముపకరించునని నానిని నేను సంతోష పూర్వకము సమర్పించెదను. గాన నీవిషయమున డాక్టరుల నడిగి తెలిపికొనుడు. వారు కోరినచో నేను వెంటనే పూనానగరమునకు బయలుదేరెదను.

ఆంధ్ర హిందూమిత్రము కర్తవ్య సుపాదకుడగు ఎన్. బి. పంతులగారు ప్యాకాయకు ఘోషించుచున్నారు. పార్టీసంఘమువారి దీక్షకి ట్టి నిదర్శనము లెన్నియోగలవు ఏ కార్యమునైన సాధించుటకు పార్టీవారోహారి పూనుకొనినచో నిరణయము కలుగు వరకును నిరాకరములేవండ పనిచేసెదరు అని యుకవిలేఖరి బొంబాయి నుండి వ్రాసెను (హిందూ)

ఒక వింతకథ

శిక్షితులు చెవిపోగులను మ్రొంగుట బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 1:—కాశానండి జిల్లాము జైలుకు పదిమంది యిద్దురు మహమ్మదీయ సేద్యులు దానిలోకడ దీక్ష బహుల్లారీ వారి చెవిపోగులను లాగిని మ్రొంగివేసిరి కాశానండి జైలువద్దనుండి. ఈజిప్టు లిదివరకే చాలకాల ముక్తినిధింపబడిరి. గావున కోర్టులో వారు ముందీక్షముగా పరించుచుండిరి. "బ్రిటిషుకోర్టులో స్వాతంత్ర్యములేమరుమ్మగు నిరాలించుటకు మీర ఆధికారములేను" అని వారు కోర్టులో లెక్కగా ఆరంభి. కానా నీటిమేఁద్రీటుగారి ఫైలోసోఫన్న యాకోగు ఫిబ్రవరి 6 వ తేదీకి వాడుదా జేయబడెను. (ఆ. (9))

మిశ్రమంబేలి ప్రత్యేక ఆర్థిక కేంద్రము 'రీవి' ఆర్థిక కృత
మన 1924 సంవత్సరమున పరిశోధించి గుర్తింపుటకు ప్రయత్నించెదను.

५०५०५०५०

అహమదాబాదు మ్యునిసిపలు సంఘము

ఈసారిగూడ నిధులలో అహమదాబాదుల

సంఖ్యయే హెచ్చుగానున్నది

81 వ తేదీసాంకాలము మ్యునిసిపలు కార్యాలయము కడ నేలకొని ప్రజలు జేరి. 80 వ తేదీని ఎన్నికలు జరిగినవి. 81 వ తేదీని ఓట్లు లెక్కించెట్టి. మహమ్మదీయోరస్థానములు 48 గలవు. అహమదాబాదులు 88 మంది పోటీచేసిరి. 5 వార్డులలో అహమదాబాదులే ఎన్నికైనవనిరి. మూడు వార్డులలో మాత్రము 5 గురు స్వతంత్రులు పోటీచేసిరి.

10 మహమ్మదీయోరస్థానములు గలవు. వానికి 20 మంది స్వతంత్రులు పోటీచేసిరి.

ఓట్లు లెక్కించెట్టుకడ ఏడుగంటలు కట్టిరి. మహమ్మదీయోరస్థానముల ఫలితమును అధ్యక్షుడు మొదట తెలిపెను. మూడు వార్డులలోను మహమ్మదీయోరస్థానములు 17 గలవు. వానికి 5 గురు స్వతంత్రులలోను మూడు మాత్రమే ఎన్నికైనవనిరి. తక్కినవారందరూ అహమదాబాదులే ఎన్నికైనవనిరి. అధ్యక్షుడు తెలిపెను. హార్డ్యూను వెలగను. మొదలు సభ్యుల సంఖ్య ప్రభుత్వమునుండి సభ్యులతోగూడ 60 మంది. వారిలో అహమదాబాదుల సంఖ్య 35 మంది. ఈసారి జేరిన 9 వ తేదీతో ప్రాత సంఘమువారి ఆధికార ముగిరించును. అనాది క్రొత్త సంఘమువారి ఆధికారమును వహించెదరు. (హింద)

గుంటూరు జిల్లా

రైతులకు విజ్ఞప్తి

రైతుల ప్రధాన శత్రువు రైల్వే రిజిస్టరు విషయమున దొంగతనము నాటకము నెట్టుక విధించి, నిలిచిపోవుటలో ప్రజలకు ప్రయోజనము లేనిదిగా నుండును నీటిపారుదల చట్టమున దొంగతనమువారు కాననభోగి. తీర్మానించుటకు బిల్లును ప్రజలకు తెల్పుచున్నాము. దీనినిగూర్చి మాఖమ్మాగా మనము చర్చించవలసి యున్నది. మరిన్ని ఇరిగేషన్ కెక్కు ఆర్డులుబట్టి, మనకు పీదాకరముగ నున్న పర్యవేక్షక భూములు రైల్వే పుతీరు కలు విధించబడుచున్న తోటపైరు పీసల్ కిస్తులు విధించబడుచున్న ఇన్వాంటరీ భూములు పీటనుగురించియు మనతీర్మానములను గౌరవ సభ్యులగును, ప్రభుత్వమునకును దెలుపవలసి యున్నది; గాన యీసారి 5 వ తేదీ సాయంత్రం 2 గంటలకు జిల్లా రైతులందరూ, తెలూపుమందిరమున సమావేశమగుదురగాన తాము వరకు తప్పక దయచేయుటకు ప్రార్థించుచున్నాను. మాఖ్యకరులయినగాన వ్యవస్థాపకమండ, మిక్కిలి ప్రతికూలమును దెలుపవలసి వచ్చినది.

గుంటూరుజిల్లా రైతులసభ

తెలూపుమందిరమున 5-2-24 తేదీ రెండుగంటలకు జరుగును. ఇరిగేషన్ బిల్లునుచూపుదు, ఇన్వాంటరీ, క

మా ప్రథమ సాయంకాల ప్రదర్శనము బెజవాడ మైలవరం బాలభారతి సమాజమువారు ద్రౌపదివస్త్రావహారణము

3-2-24 తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 5 గంటలకు విక్టోరియా పురమందిరమున ప్రదర్శించురు. ప్రవేశకట్టుములు. పురుషులకు రూ 4, 3, 2, 1, 0-8-0, స్త్రీలకు రూ 3, 2, 1, 0-80-. టికెట్లు హాలువద్ద వగలు 10 గంటలనుండి విక్రయించబడును. ఆకాశంగము కాకుండుటకై ముందుగానే టికెట్లనుకొని రిజర్వుచేసుకొనుట మంచిది. డాక్టరు కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్లు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 | సంగీత శమంతకమణి ... వెల 0-8-0 సర్వవత్సరపాఖ్యానము-పద్యకావ్యము. కవిత్యము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు. 1 0 0

శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది. 0 4 0 పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

శృంగారశ్రీనాథము

కర్త - తేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి - శ్రీనాథకవి చరిత్ర మెల్ల కాలములకడగా నిదిచూపును. రెడ్డివాణుల సత్కీర్తిని గీర్తించును. అపూర్వగాథలు, అపూర్వకరములు గలవు. రసవంతము లయిన పద్యములు అన్నవి. వెల 2-0-0 చాటుపద్యములేయింజరి, ద్వితీయభాగము. 1-6-0 | శ్రుంగారశ్రీనాథము 1-8-0 మాత్సర్యముచుట్ట. 0-4-0 | శ్రీనాథకవి ప్రసంగికము. (ప్రాచీనము) 0-8-0 ఫిబ్రవరినెల ముగియుటలోగా ఆర్డరు పంపువారికి పోస్టేజి మేమే భరించి పంపుదును. మణిమంజరి మేనేజరు, 3/15, నల్లతంబివీధి, తిరువల్లి క్షే.జి, మద్రాసు.

రోజులు రూ 3 లను

అనుభవము లేకనే మీకు తీరికయున్నప్పుడు మీ గృహమునందు 6 లేక 8 గంటలకాలము పనిచేసిన సంపాదించగలరు. గాన మీ విరామ కమయమునందు మా

దర్బార్ ఆటో నిట్టరును

ఉపయోగించి లాభమును పొందుదు. మీరు సొమ్మును పెట్టుబడి పెట్టిన తలెమ పను లన్నియు మేమే నేర్పెదము. దీనిని ఉపయోగించిన వా లొకరు యట్లు వ్రాయుచున్నాడు. గెడ్డపేట అందు కో, కలకత్తా. గెడ్డపేట అందు కో, 40-6 దిపాల్ మొంటు 3, కల్కత్తా యల్ బిల్డింగ్స్ కైపు వీధి, కలకత్తా. అయ్య, "రోజుకు రూ 3 లను గడంచు" మార్గమును తెలుపు మీ ప్రాప్తికనును గుంతును. కపాలభర్తల నిమిత్తమై యందు వెంబడి 1 ఆనా ప్రాపును పంపి యున్నాను. పూర్తి చేసిన పూర్తి విలాసము

ఆచంట అందు కో, 23 బాడ్వే, మదరాసు.

సూపర్వైజర్ డన్లఫ్ క్రొత్తరకంపైర్లతో	రూ	77-8-0
అలెగ్జాండ్రా సైకిల్స్ ఎలెక్ట్రిక్ సోసైటీతోచేసిన ఏవన్ ఆర్కు పైర్లతో సహా		97-8-0
రాయల్ నెం 5 సైకిల్ డన్లఫ్ పైర్లతో సహా		100-0-0
రాయల్ నెం 11 సైకిల్ డన్లఫ్ జిగ్ వాగ్ పైర్లతో సహా		105-0-0
బార్బన్ ఆన్ హాబర్ అడ్వాంస్ మోడల్ డన్లఫ్ క్రొత్తరకంపైర్లతో సహా		102-8-0
చేన్ సైకిల్ డన్లఫ్ క్రొత్తరకంపైర్లతో		135-0-0
రాయల్ సైకిల్ బి. ఎస్. ఏ. ఫిట్టింగ్స్ తో		137-8-0
గ్యాలీపాపుల్ సైకిల్స్ డన్లఫ్ క్రొత్తరకంపైర్లతో		185-0-0
రీజిస్టర్డ్ నెం 5 సైకిల్స్ నికల్ పార్కు సామానుతో		187-8-0
బి. ఎస్. ఏ సైకిల్		195-0-0

సైకిల్స్ అన్నింటితోను పంపుము, టూల్ సంచిన్ని ఫ్రీగా సప్లయి చేయబడును. 3 సంవత్సరములు మొదలుకొని 10 సంవత్సరములవరకును గారంటీ కుయబడును.

దుధిరోద్ధారి సం||రం పుష్పమాస బ|| ౧౨, శనివారము

“సాయుజ్యము”

(మేకటశేషేశ్వరులు)

గీ. సకలసంపతులకు నివాస స్థలంబు ।
సిద్ధులు జనింప యోగ్యుడా డేత్ర మాంధ్రా ।
దేశ మందు కల్యాణగుణాశయంబు
పాలుపుమీఱు నొకానొక పురవరంబు ।
మల్లికార్జున నామక మనుజువిభుడు ।
మహిమ గణసాంధ్రు డత్తభి మానధనుడు ।
రాజలక్ష్మణులక్షితం డాజగజు ।
ననికీ పాపభక్తుండు; భూనాథభాగ ।
మునకు నొజ్జ; పురజనుల పూర్వపుణ్య ।
రేఖ లీలతోడ నవత రించె ఛరణి ।
రానభద్రునినోలెన రణ్యనాసి ।
కష్ట మొకకొన్ని కష్టముల గడపి తుదకు ।
నైజసామ్రాజ్యసింహాస నస్థుఁ డయ్యె ॥
కాంచనమునకు గంధంబు కలిగినట్లు ।
సుగుణగణ పేటి శ్రీజన నుకృతకోటి ।
అపరమహలక్ష్మి యావిశా లాక్షి యపుడు ।
పట్టుపాపి యై యాతని చెట్టఁ బట్టె ।
వారియన్యోన్యసౌభాగ్య ఫల మదేమి ।
కాని పెండ్లితోడనే రాజ ధాని లచ్చి ।
కాటపట్టుయ్య, ధరకు సౌ ఖ్యమ్ము గలిగె ।
భారతీబ్రహ్మదేవుల పగిది; నభి ।
భూమపావీష్ణువులమాడ్కి నామహేశ్వ ।
రీమహాశంకరులరీతి శ్రీకచీపు ।
రందరులభాతి దంపతు లిందు నందు ।
సాటిలే నట్టి దివ్యులు శంబు గొనిరి ।
బ్రాహ్మణమరుండు శాస్త్రార్థ పారగుండు ।
స్వపునకు హితుండు సుకవికీ ర్తియశుండు ।
సిద్ధపంకల్యమాత్రుఁ డా శ్రీతరతుండు ।
ముక్తభవబంధనిచయుండు పుణ్యమూర్తి ।
దేవతానాథు సభలోనఁ దేజిల్లు ।
పాక్వతివిధంబునకా గౌర వంబు నొందు ।
చుండు శ్రీసామనాథుండు పండితుండు ।
స్వపసభారంకభవన ర్థిష్ఠఁ డగుచు ।
అతనియం దిండుకయు సంశ యమ్ము లేక ।
ధరణిదేవపథమ్ము సా ర్థక్య మయ్యె ।
బ్రహ్మతేజ మాతనిముఖ పద్మమందు ।
తాండవం బాడు నన నస త్యంబు గాదు ।
స్వపున కాబాల్యమి తుండు ధీనరుండు ।
అసద్భక్తులకు లాకికవ్యవ హరములను ।
మంత్రశబ్దార్థమునకు స న్మానమెసంగ ।
కృష్ణరావు మంత్రిత్యమ్ము స్వీకరించె ।
కృష్ణమంత్రిత్యమున జేసిఁ గలిచె కార ।
వాదిత్రుస్థంబుమ్ము నా డ్దనండు ।
కృష్ణసాచివ్యమున జేసి నేడు మల్లి ।
కార్జునస్వపుండు వైరుల నణచివైచె ।
సాహసాద్యాకాత్మత్వ కౌండు డగుచు ।
ప్రజల బిడ్డలీతిఁ గా పాడె న్నపుడు ।
నిసనాదల దురగితి తెంచి నెద్ద ।
వారిగా జేసి సకలసం పదల నిచ్చి ।
పెండ్లి పేరంటము లొనర్చి ప్రియ మొసంగి ।
యనుపమభూతి గొనె విశా లాక్షిరాజ్ని ।

దేవతాద్విభక్తి కా దేశ మెల్ల ।
పుట్టిని ల్లనుసక్తి ర్తి పొంద గలిగె ।
నిత్యసంతర్పణమ్ముల దృష్టి గొన్న ।
భూసుకారాశీస్వనమ్ముతో బురవరంబు ।
నిండి వేమరులు ప్రతిధ్వ నించుచుండె ।
దనదినోత్సవములు గల్గె దేవతలకు ।
నేడ జూచిన సంతోష మెందు గనిన ।
సౌఖ్య మేయెడ గాంచిన సకలశుభు ।
మృద్ది గనుపట్టుచుండె నా సీనులోన ।
రామగాజ్యమ్ము; ధర్మజా రాజ్య మోయ ।
టంచు సర్వభాంతకేతమ్ము లైరి ప్రజలు ।
కాదు; భూతలస్వర్గమా కాదు కష్ట ।
నగరమా; కాదు కైలాస నగమ గాదు ।
ఈ పురవరమ్మునకు సాటి యీ పురంబె ।
తల్లిదండ్రుల మాటయే తలప రైరి ।
ధర్మతత్వరంగు రాజ దంపతులనె ।
తల్లిదండ్రు లటుంచుచు ధరణిజను ।
తలచుచుండిరి వారిచి త్తమ్ములందు ।
ఎట్టి తపము లొనర్చెనో యెఱుగ రాదు ।
నరప తకులమ్ము పూర్వజ న్మమ్మునందు ।
పుత్రప్రాప్త్యాభివృద్ధితో భోజ భాగ్య ।
సంపదలతోడ గొన్ని వ త్సగము లేగె ।
కృతయుగాదుల దీప్తము విచ్చె ధాత ।
ధర్మపుత్రులైన రాజమా ర్తాండులను ।
ఆవిధాతకె దుర్బుద్ధి యఁకురింప ।
కలియుంబున నట్టిభా గ్యమ్ము సున్న ।
ఏల దాపర మేల వ చించునాడ ।
మల్లికార్జున స్వతతి యా మల్లికార్జు ।
నాలయముగూర్చి వెడలి రా జాల డతఁడు ।
రజతగిరి దంపతులయొడ రమ్ము జూచి ।
చంద్రు డస్త్రాది కేర న త్కృతసంఘ ।
మొకటి వెంబడి నొకటిగా నొదిగి పోవు ।
నిజతపశ్శక్తిచే దేవ నిలయమందు ।
పదవి నొకదాని నాజ్ఞించె పండితుండు ।
సోమనాథుండు, సంతోషి తామరుండు ।
పతియు బండితుండును స్వర్గ పదవి గొనగ ।
నరసి యోగ్యక యావిశాలాక్షి యుక్త ।
రాయణమున నేకాదశి యందు నిత్య ।
కృత్యములు దీర్చి వేంచేసె నివిజపురికి ।
పుణ్యజనులు సాయుజ్యమ్ము పొంద దగరె ।
మందిచెడ్డలు మనుజుల మరణమందు ।
కానబడనను బుధుల వాక్యమ్ము నేడు ।
సార్థకం బయ్యె మావిశా లాక్షిపట్ల ।
దేహము స్థిరంబు గాగు సత్కీర్తి యొందె ।
చంద్రతారాగ్గమునకు వి శ్వమున నిలచు ।
కాంతియంతమ్ములైన న త్కృతతతులు ।
పుష్టిగర్భంబులోపల లీన మయ్యె ।
నొక్కరిక్క మాత్రమ్ము తా నొంటిరిగను ।
మినుకు మిను కంచు మింటివై మెఱయుచుండె ।
ప్రతిఫలం బొసకేము క న్వహము కవులు ।
సజ్జనలక్ష్మిరి నేయుట సుహజ మయ్యె ।
దీని భావమ్ము జగతికి దెలియుఁ గాన ।
“తేటగిరి”యనంగ వాణ్ణి మందు ॥

కలగూరగంప

[రాకనంది జగన్నాథస్వామిగారు ఎం. ఏ. ఎల్. టి.]
ఒక పెద్దగాలియోడ

985 అడుగులు పొడవు 131 అడుగులు ఎత్తు 125 అడుగులు వెడల్పుగల ఒక అద్భుతమైన గాలియోడను ఆ మెరికావారు జర్మనీ పనివాండ్రచేత కట్టించినారు దీనిని గాలిలో ఎత్తి నిలువబెట్టిఉంచుటకు 70000 క్యూబిక్ మీటర్లుపరిమితి ల పోడ్రజిక్ గాలిసంగులను ఉపయోగించెదరు. క్రయాశీకులకు తగిన వసతులన్ని ఏర్పరిచినారు. చక్కని పెంటయిల్లు ఉన్నది. 8 టన్నుల చెట్టోలు ఉంచుకొనుటకు ఒక గవి ఉన్నది కావలసి నంత చంచలము, ఆహారపు సామగ్రి ఉంచుకొనుటకు ఏర్పాటు లున్నవి. గంటకు 8 మైళ్ల త్వరితముతో పోవుదు. ఎట్టి విధమైన విఘాతములు తటస్థించుటకు వీలులేనట్లు సాగ్రత్తతో దీనిని నిర్మించినారు

సూర్యరశ్మియొక్క శక్తి

సూర్యుని ఒక శక్తిగా పరిణమింపజేసి విద్యుచ్ఛక్తిని ఉపయోగించుకొన్నట్లు ఉపయోగించుకొనవచ్చు నని శాస్త్రజ్ఞులు చాల కాలమునుండి చెప్పుచున్నారు. ఆలాగైనపుడు సహారా మొదలైన పెద్ద ఎడారులు ఫలవంతములైన గొప్ప పరిక్రమికస్థలములు కావచ్చును.

సూర్యరశ్మిప్రభావమును ఒక విధముగా లెక్కవేయవచ్చును నుంచికాంతి గలకోజున ప్రకాశించు సూర్యుడు ప్రతి యిరవై చదరపు అడుగుల స్థలముపైని ఒక గుఱ్ఱము చేయవనిని చేయగలుగు శక్తిని ఇచ్చుచున్నాడు. ఉష్ణదేశములలో అటు గంటల కాలము ఒక చదరపుమైలుస్థలములో ప్రకాశించేసూర్యుని రశ్మిశలన వచ్చే శక్తి 2500 టన్నుల గనిబొగ్గువలన వచ్చే శక్తికి సరిపడును.

ఈ యేర్పాటును అనుసరించి ఆఫ్రికాలోని టునిసియా పట్టణములో ప్రాచీనవారు ఒక ఇంజనుకు ట్టించి పనిచేయించుచున్నారు. ఇట్టి ఇంజనుల ఈ జిప్సో కట్టి నైలునది నుంచి నీటిని వ్యవసాయమునకు తీసికొనిపోవుటకు ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. ఒక్క ఇంజను చేసేపని 2500 మంది మనుష్యులు చేసే పనికి సరిపోతుంది ఎక్కడైతే గనిబొగ్గు తక్కువో అక్కడ అద్భుతమునల్ల సూర్యరశ్మిఎక్కువగాఉన్నది. ఎక్కడైతే సూర్యరశ్మి ఎక్కువో అక్కడ నీటిజరుగురు అధికము. అందుచేత సూర్యరశ్మిని వ్యవసాయపు పనులకు కావలసిన నీటిని తీసుకొని పోవుటకు చక్కగా ఉపయోగింపవచ్చును.

ఇట్టి యంత్రములకు చిన్నవాటిని నిర్మించినారు. ఒక మనిషి మోసుకొనిపోవుటకు వీలైనట్లు ఆ యంత్రము ఉండను. ఏ స్థలములో కావలసి ఉంటే అక్కడ ఉపయోగింపవచ్చును సూర్యరశ్మిని ఉపయోగించి నంటచేసుకొనుటకు పొయ్యిలు తయారుచేసివారు. అట్టివి మనదేశములలో ఉత్తరమున ఉపయోగిస్తున్నారు.

ఈ సంగతి అంతగా క్రొత్తగాదు. 1882 లో ప్యారిసు పట్టణములో సూర్యరశ్మిశలన అయ్యయంత్రమును నడిపించి ఒక వార్తాపత్రికను ప్రచురిస్తూ ఉండేవారట. క్రీస్తుపూర్వము ఆరిగ్మిడిజు అనే శాస్త్రజ్ఞుడు సూర్యరశ్మిని కూడదీసి శత్రువుల ఓడలను కాల్చివేసినా డని ప్రతీతి కలను.

పెద్దమనుష్యుని సద్గుణ భావము

(సూక్ష్మమైన వాగ్దానమున కనువాదము)

రూపక గుడి నారాయణరావు గారు

ఇతరులకు నోప్పి గలగడము కంటే నతడే పెద్దమనుష్యుడని యొక నిష్పక్షముగా జెప్పవచ్చును. ఈవచనము నిష్కలముగను, చాతీనతనున్నది ముగను నున్నది. పెద్దమనుష్యుడను తనచుట్టుపట్టుల నుండుజనులకొకటియైత్రమునకును, సుఖసంతోషములకును నిరోధము గలిగించునట్టి ప్రతిబంధకముల దొలగించుట యందు మాత్రమే ముఖ్యముగా బ్రవృత్తుడై యుండుటయే గాక, వారసత్వమునకును బాగుండు దాని ప్రాముఖ్యము గొనక యుండినను వారితో కేకభవించుచుండును. కిగిబాధితునకు, జలిమిచుయ్యుచు, బద్ధశ్రాంతికుం బడకయు నెట్లుపరచుచునో యట్లేజనులకేకముల నవనయించుటయందు పెద్దమనుష్యుడు దుపకరించును. చలిమిచుయ్యుచు బడకయు నాదని వారించుటయందనివార్యాకేక మగువనువులు గాకపోయినను, వాని కలన నాపయోగము లేకపోలేదు. అట్లే పెద్దమనుష్యునివలన సంఘమున కుపకారము లుగకపోదు.

నిజమైన పెద్దమనుష్యుడు తనచుట్టుపట్టు నుండువారితో నభిప్రాయభేదము గలిగినను ౪ వశేదముగలిగినను చిత్తవిశేషము గలిగినను నిరోధము గలిగినను, వారి కెట్టిచిత్తాయాసము గలిగింపక కడి జాగ్రూకతతో మెలగుచుండును. అతడడు ప్రతిమనుష్యునకును మనఃప్రసన్నతాసముత్సాహముల జేయవచ్చునట్లుండే ప్రవృత్తి గాంచును. అతడడు తన మాటమువారిచిత్తస్థుల నెఱిగి, యెవరితో నెట్లు మెలగ కలయునో యట్లు మెలగుచుండును. విడియముగలవారితో మృదువుగను, దూరగులతో నెమ్మదిగను, తిప్పడువారితో గనికరముగను వర్తించుచుండును. మాటలాడుచో దా నెప్పుడో మాటలాడునది జ్ఞప్తయందుంచుకొని మాటలాడును: ఎత్తరానిమాటల నెత్తడు; ప్రాముఖ్యము వహించుట, కొవము లిగించుటలు లం బల్కుడు, బిరుదుల మనస్సంక్షోభముల గలిగింపడు, దానను బొందుడు.

పెద్దమనుష్యుడు పరుల కుపకారముచేసి, దానికై గర్వపడకుండుటయేగాక, తానే యుపకృతి నందినవానివలె సమతవహించును. బలాత్కారమునగాని, తనవిషయమే తా నెప్పుడు మాట్లాడుడు. తీవ్రప్రతిభావణము లాడి తిన్నచా నెప్పుడు నిగ్రహించుకొనడు తీవ్రమగు కర్మజల్యములకును జేవియొగ్గడు. తనతో బ్రతిపక్షింపువారి గారణముల నారోపించుచో మిక్కిలి మెలకువతో నుండి, సంభవించినవన్నియు మంచి కనియే భావించును. వాదలాడుచో వైద్యమున కెప్పుడు దిగడు; ప్రతివాదిలాపములను సందుగా జేసికొని యా తనివై విజృంభింపడు; అతనిని ఏముల నాధారముజేసికొని వాసింపడు; న్యాయమిది తీవ్రభావణమిది యని వివేచించును. శత్రువులపట్ల బ్రవర్తించుచో, మిక్కిలిసమీక్షాకారిత్యమున యోగిపగడి, వారెవ్వడైనను మిత్రులతో వారియడ నెట్లుప్రసరింపవలసియుండునో యట్లు ప్రవర్తించుచుండును. పెద్దమనుష్యుడు పరుల యెత్తిపాడుపుమాటలను తప్పుపడంబట్టి తెలివిమాటనవాడుగా నుండడు. తనకు జేయబడినయపకారములు జ్ఞప్తయందుంచుకొని నంతటి నిరుద్ధోగియుం కాడు; ఇతరులయడ నేర్పభావము బూనకుండు: గడు సంకొచ్చిచుండువాడు

పెద్దమనుష్యుడు, శాంతయు దాంతయు గలిగియుండి పాఠశాలకిమున్నే మనస్సు బోనిచ్చును. శ్లేషము సంభవించుచో నది యనివార్యమని యెంచి, దాని కారణము లోబడును. దారిద్ర్యము చేకూరుచో నది యపరవార్య మని తెలిచి యందుల కాల, దోర్మ్యకనును. విశ్లేషము గలుగుచో నది దైవ్యతమని భావించి, దాని నాతడు శాంతిభావమున ననుభవించును. మృత్యు వా పాదించుచో నయ్యది విధియని యెఱుంగును.

మన స్సంస్కారముల బొందినవిద్యార్థికు లనెవరు వాగ్దానము లందు బ్రవృత్తులగుచో వారు వాదాంశమును జూజి విడిచి, యల్పాంశముల బ్రవృత్తి యురక వెనగలాడి, ప్రతివాది విషయమై దురభిప్రాయపడి, వాదవిషయమును బూగ్యమునకంటె గిట్టుతొమ్ముగ నొనర్చి చిత్తసంక్షోభముల జొందుదురు. పెద్దమనుష్యుడెన్నో, యాతనిమనసు సుశీలిత మగుటచేత, నాతడెప్పుడును సజ్జతస్థుడారిం బడుడు; మనస్సంక్షోభముల బొందుడు; వాదాంశమును బొగగు గుర్రెఱిగి దాని నొక్కనెట్లున విశ్లేషము జేయును. అతని యభిప్రాయముల సరిగానో తప్పుగానో యుండవచ్చును; కాని యెప్పుడును నన్యాయము పొంతకుం జననివివేక కాలియై యుండును, అతనిన్యాయమెంత శక్తి వంతముగ నుండునో, యదియంత యాడంబర రహితముగ నుండును; ఎంత నిష్పితముగ నుండునో యంత క్లుప్తముగను నుండును. పెద్దమనుష్యున కున్నంత కపటరాహిత్యము, అంత సమీక్షాకారిత్యము, అంత దాక్షిణ్యగుణము మఱియును గానరాదు. అతడు ప్రతివాదుల మృదయము నెఱిగి, వారలెప్పుడు బా మర్చించును. అతడు మానవజ్ఞానముయొక్క బలాబలములు, దానివిరివి, దాని సరిహద్దుల నెఱుంగును. అతడు నాస్తికుడుగ నున్నను, ఉదారమృద

కొంకిపురుగు రోగము

౧-వ పాఠము

మనుష్యులు సుఖముగ జీవించుట కారోగ్యము మిగుల ముఖ్యమయినది. కావున నట్టి యారోగ్యము గలుగు మార్గమును దెలియట ప్రతిమనుజునకును నావశ్యకము. మన పెద్దలు మన కంటె వారోగ్యవంతులై చిరజీవులై యున్నతదేహములతో, చెక్కుచెదరని ముఖిలాలముతో నుండుట కనుగొనుచున్నాము. వారినంతయును మనమారోగ్యములేక, యెల్లప్పుడు కేవలారోగ్యములతో బాధపడుచున్న వారము. వారివలెజీరకాలము బ్రదుకుటలేదయ్యెను. జేహములు చిక్కిపోయెను. బలము నన్నవయ్యెను. ముఖికాంతి మానెను. ఇట్టి యనారోగ్యస్థితిలో నున్న వారికి సంతోష మెట్లు గలుగును?

మనజాడు తనశరీరమును రోగములపాలు గాకుండుటకై తగినంత ప్రయత్నము చేయుచుండవలెను. ఈకాలమున వింతలగు రోగములు మానవులను వీడించిచున్నవి. ఆ వింతల గములలోని దొకటి యీ కొంకిపురుగువ్యాధి. ఈ పురుగులు సామాన్యముగ నూటికి దొంబొడ్రుకు గలిగియుండును. దానిని దెలిసికొని మనుజులు తగినమందును దీసికొనవలెను. లేకన్న నానాటికి గృహించి మంచముపట్టి తుడిక మృత్యువనోటు బడదురు.

ఇటీవల గొండులు గొప్పవైద్యు లీరోగము కొంకిపురుగులను నొకవిధమైన నూత్నజంతువులవలన గలిగినదని గనిపట్టి నిశ్చయించిరి.

ఆపురుగు లిట్లుండును. పొట్టి గను, కంకర గను నుండనది మగది. పొడవు గనుండు నది యాడగుది. అవి యజయంగుళముమొదలు ముప్పాతిక యంగుళమువఱకుం బొడవై యుండును. బట్టలను గుట్టునూలునంత దళింగు నుండును. వానిరంగు గొడుమంగువలె నుండును. మనుజులరక్తమును బీల్చుకొనియున్నపు డవి యెక్కువగా గూడ నుండును. సాధారణముగ మలమున గనబడుచుండు నులిపురుగులవలె నిండుమిండుగ నవి యుండును. కాని నులిపురుగులకంటె గొంకిపురుగులు పొడవుగ నుండును. నులిపురుగులకు బండ్లు లేవు. దొడ్లు చప్పిగా నుండును. కొంకిపురుగులకు వాడియొకజూలు గలవు. నులిపురుగులు మనుష్యులను జంప జాలవు. కొంకిపురుగులు మనుజులను జంపునటుకు సంజేహము లేదు. కొంకిపురుగులక్రిందిపడయందు గొంతులవంటి కోజులు నాలు గుండును. వైదొడయందు రెండుండును. కావుననే వీటికి గొంకిపురుగులను పేరయ్యెను. అవి మనుజుల ప్రేవులలోని మెత్తనిపోలా నుండి సన్నని రక్తనాళములను దవకొఱతో బట్టుకొని ఎల్లపుడును నెత్తురు ద్రావుచు దారుణమగు తపవిషమును గ్రహ్యమౌను. ఆకారణమున నెత్తురు చెడి జనులు పాలిపోవుదురు. మఱియు నీరోగము గలవారి కితరరోగములు మిగుల సులభముగ రాగలవు.

౨-వ పాఠము

ఈ కొంకిపురుగులు జనప్రేగులలోని కెల్లు షేవో తెలిసికొనుడు. ఈవ్యాధిగలవారల ప్రేవులయందున్న యాడుపురుగొక్కటి ప్రతిదినమును మేయమొదలురెండువేలవఱకు గ్రుడ్లను బెట్టుచుండును. ఆ గ్రుడ్లు ప్రేవులలోనే పిల్లులు గాజాలవు. విరేచనముతోగూడ నవి వెలువడును. ఆ యుండముల కన్నుల కగపడవంత చిన్నవిగా నుండును. భూతదర్శణముతో (Microscope) జూచినయెడల గోడీగ్రుడ్లవలె గనబడును. అవి నాలుగు, అటు లేకయెనిమిది విభాగములగు నుండును. ఈగ్రుడ్లపిల్లుల కేకవిధముగమాటి. తుదకురెల్లయైనదియో?

గ్రుడ్లు వెలువడినపిదప నొకటిరెండు దినములలోనే సిల్లలగును చెమ్మగుల ప్రకేశములలో నవి పెరుగుచుండును. అట్లే యవి మూడు నెలల దాక బ్రదికియుండును అప్పటికైన మనుష్య శరీరములోనికిబ్రవేశము గలుగకున్ననవినశించి పోవును. పచ్చిక, ఆకులు మొదలయినవానిమీదికి నెత్తపవిప్రాణియుండును. సాధారణముగ జనులు పలువురు లేచయిండ్లదగ్గర, నూతుల సమీపముల, దొరువులయెద్ద చెఱువుగట్టుల, త్రోవలెంటు, విఘల కిరువైపుల మలవిస్సోనము చేయుచుండును. అట్టి మలమునండి

యము గలవాడగుటచే బరచుతముల నవహసింపడు; దానికి నిరోధముగ నుండుట యచిత్తేతరమని విచింతించును అతడు తన మతమును నితరులకు ననల్పం గ్రహసముల చేరిన వ్యగ్రద్రేక పూర్వక న్యాయరహితవాదములచేతను బోధింప జూడడు. అతడు తత్వార్థజ్ఞానుడై, బహుకాలమునండి తనచే లాలింపక బడిన వయ్యను, సత్వేతరము లని యెఱిగిన యాశయములను ద్యజించు నుదారస్వభావుడై, యహంకార రహితుడై భాసిల్లు చుండును.

కొంకిపురుగుల పిల్లులు చుట్టుపట్టుల వ్యాపించి గూహారమునకై యెదురుచూచుచుండును. జనులు చెప్పలలేనికాళ్లతో నట్టి పోటులయందు నడచినయెడల నవి వెంటనే యజకాళ్లయందును ప్రేళ్లనడుమను గజుమకొని తిన్నగ రంధ్రముచేసికొని చర్మములోనికి జొచ్చును. ఆపురుగులు లోనికి జొచ్చునపుడు దురదయు మంటయు గలుగును. పిదప గొంతసేపటికి బొక్కులు లేచును. ఇదియే నేలగజ్జయనంబడునది. చెప్పలుచేసికొని నడచినను ఒక్కొక్కప్పుడు అకులు మొదలగువాని పై నెక్కియున్న పురుగులు మనుజుల పిక్కలకై బ్రాణి యచ్చట సన్ననిరంధ్రములను గావించుకొని లోనికి బోవును. ఇట్లు చర్మములో జొచ్చిన పురుగులు రక్తనాళములలోనికి బోయి తిన్నగా నుండెకాయయందు జేరును. పిదప మాపిరితిత్తులలోని కణి యటుండి గొంతుక నెమకైవునకు వచ్చును, గుట్టకులు వేయునపుడు మఱుక గడుపునందలి జిర్ణ కోశములయొక్క ప్రేవులలోనికి జేరుకొనును. ఒకటవ పాఠమున జెప్పినట్లు నెత్తురును ద్రాగుచు నచ్చటనుండును.

ఈ పురుగులు చర్మములోనికిజొచ్చి జిర్ణ కోశములోనికి బోవుమార్గము క్రిందిపటమున జూడదగును.

౩-వ పాఠము

ఈపురుగులు కొలదిగ నున్నప్పుడు మానవులకు బాధ యధికముగా నుండదు. కాని వానిసంఖ్య పెచ్చుచుండ బాధయు పెచ్చును. ఆరోగ్యవంతుడ డగువాడు తనశరీరమున నీకూరజంతువు లున్నను దెలిసికొనజాలడు. అయినను, వానియ రోగ్యము లోలాపలనే చెడిపోవుచుండును.

ఇవి నెత్తురును బీల్చుచుండుటవలన, జేహము క్రమముగఁ దెల్లవడి కృశించును. కడుపు ముందజువు వచ్చును. కనుకెప్పుల వెండ్రుకలన్నియు రాలిపోవును. ముఖము కళాహీన మగును. కాలసేతులువారచును. గుండెలలో దడ వుల్లును. బలహీనత యధికమగును. ఆకలి యొకప్పుడు లేకుండును, ఒకప్పు డధికముగ నుండును. చుట్టి, బూడిద, బియ్యము, బొగ్గులు, తెక్కలు, కాగితములు మొదలయినవానిని విని వివరితమైనకోరికలు పుట్టును. తెల నొచ్చును. కడుపు నొచ్చును. నిరుత్సాహము గలుగును. నిద్ర పట్టకయుండును, తలతిరుగుచుండును. మైకము నచ్చినట్లుండును. వయస్సునకుం దగినశరీరాన్నత్యము నైతముండకపోవును. పనిపాటుల చేయుటకు జాలినంతబలము లేక పోవును. ఇట్టియుషద్రవములను గలిగించి తుదకు మంచము పట్టించును. ఈక్రూరమైనరోగ మొక్కొక్కప్పుడు పొందుకోగమును దెచ్చిపెట్టును. దీనికి దరుణమున నావధమును నేవింపనిచో జావు తిప్పదు.

వెనుకటిపాఠమున నీపురుగులు చర్మములో రంధ్రముచేసి కొనియే లోనికి బ్రవేశించునని చెప్పబడినది మఱియు దీనినెడు వస్తువులతోగూడను త్రావెనునీటితోగూడను నివి లోనికి బ్రవేశించుట గలదు. ఈపురుగు లున్నచోటులఁ జెందిన చెట్లలోనికాయలపై నైతము నివి ప్రాణియుండును. అట్టికూర గాయల నుడికకెట్టుక తినుటచే నవి సులభముగ లోనికి బోవును. ఈగలు మొదలయినవానిచే గొనిరాబడినపురుగులు కొన్ని మూయక యుంచిన మితాయాలతో గలియును. అట్టి మితాయాలను తినుటచేతను, నీపురుగులకు శరీరములోనికి బ్రవేశము గలుగును. మఱియు నీటిపెట్టులలో గలిసి చెఱువులు, గుంటలు, బావులు మొదలగు జలాధారములలోనికి జేరును. అట్టినిట్టిని ద్రావుటచే నీక్రూరజంతువులు శరీరములో జొచ్చును.

కావున నీపురుగువ్యాధిగలవారు కాపండుటకై యీ క్రింద వివరింపబడినతీరున మనుజులనడచుకొనవలెను.

- (1) ఇండ్లకుమూలముగఁ బోయి మలవిస్సోనము చేయుట.
- (2) ఎల్లప్పుడును జెప్పలు తోడుగుకొనియే నడచుట.
- (3) ఉడుకకెట్టిన వస్తువులను, మూసియుంచిన వస్తువులను దినుట.

- (4) కాచి వడియఁ బోసిననీటిని ద్రావుట.
- (5) మూడునెలల కొకసారియైన వైద్యులకుజూపి శరీరమున నీ పురుగులు లుండుటను దెలిసికొనుట; ఉండియెడల నందుకు దగినయోషధమును బుచ్చుకొని వానిని నశింపజేయుట.

ఈ కొంకిపురుగు లీదేశమునందలి వారిని గాక యితర దేశములవారలను బాధించు చుండును. మఱియు, గుక్కలు, పండులు, కోతులు మొదలయిన జంతువులను గూడ బీడించు నని ఘనులగు వైద్యులు పరిచించి తెలిసికొనియున్నారు. ఈజాడ్యము పిల్లలనక, పెద్దలనక, స్త్రీలనక పురుషులనక, ఈజాతి యజాతి యనక యెల్లవారలకును గలుగును. ముఖ్యముగ వృషసాయము మొదలగు మంటితో సంబంధించినవనులు చేయువారలను దఱచుగా బీడించును.

బాలలూరా! వెంటనే మీ తలిదండ్రులకు మీరి పాఠమును జదివి నేర్చుకొనిన విషయమును దెలుపుడు. వారును మీరును వైద్యులకడకు బొందు. మీ కిట్టివ్యాధి గలదేమో వారి నడిగి తెలిసికొనుడు. ఉండినచో దానికి దగిన చికిత్సను గావించుకొనుడు. పిదప వై జెప్పిన తెజుగను మీ రెల్లప్పుడు నడచుకొనుడు. అట్లులైన మిమ్మన్నటికి నీవ్యాధి చేరక యుండును. మీరు పూర్ణాయురారోగ్యములు గలిగి యానందముతో సుఖింపగలరు.

రాజశేఖర కావ్యమిమాంస

౧౭
దేశవిభాగము

(పువ్వ శుద్ధ ౧౩ తి. ౧౨. ౧౧)

ఈ భూమండలమున దంతటను కలసి పడునెనిమిది ద్వీపము లున్నయవి. అట్టి యష్టద్వీపవిరాజిత యగు నీ భూదేవి కూడ స్వాం ఖడ్గములచేత తొమ్మిది ఖండములుగా నొవర్పబడి విస్తృతయై యున్నది. దిగంతములఱకు ప్రసరించిన యువక ములతో నొప్పెడి యొక సముద్రము గలదు. ఈ రాజ్య మంత యను ప్రాబల్యమై సురాజ్యమై (అనగా చక్కని గణపంతుడై సరాజు గలదై) యున్నది. ఇట్టి భూమండలము నంతను రణ కేళివృత్తిరహితమొనరింతుడగు నెవడో ఒక వీరవర్ధునివిషయ ములో ఒక్కమాట గాఁగట్టి యీ యుద్ధంబున నొకాడను— అను బుద్ధితో బ్రహ్మచైవీ ఏరాజు కుపితుడయ్యెనో అతఁడు మహా ఇతిఁడు.

మఱియును గొందఱు సమద్రములు వైని చెప్పినట్లులు గా ఏడును, ఒక్కటియును గాక మూడే అని యనిరి.

శ్లో॥ అకంపితక్షితిభిర్భూతా మహతా నికామం
హేలాభిభూతజలభిత్రియేన యస్య
విశ్వేణ సహితభిదా విహితోన్నతేన
కల్పాంతకాలవిస్మయః పవనోన్మచక్షే॥

అకంపితము లగు తీతభరములు గలదియును గొప్పదియు ను, విలాసమృతముగ నభిభూతియై న మూడుసముద్రములు గలదియునగును ఏరాజు వీర్యముచేత— (సంహితభిదయను విహితోన్నతయను, సగు వీర్యముచేత) కల్పాంతకాలవిస్మయఁ డగు పవనము అనఁకరింపబడెనో అట్టి రాజవంద్రుఁ డెఁడఁడు అని తాత్పర్యము. అనగా ప్రళయకాలవననవల తాతనివీర్యము అడ్డు లేక ప్రవహించె ననట.

మఱియును ఇట్టిదీ మఱియుక వర్ణనముగూడ కలదు— మూడుడు:—

శ్లో॥ మాతంగనా మభావే మదమలినముతైః
(ప్రాప్త మాకాశరీంద్రైః
జాతే రత్నా పహతే దిగిః తిలయో
ంతిచింతామణీ ను,
భిన్నే షూద్యావాపితరషు విరచితాః
కల్పవృక్షా రిత్రాణామ్
య సౌందర్యత్రివేణావలన ఫలభుజామ్
మానసి సిద్ధి రాసితే.

ఏరాజునకు మాతంగములు లేకపోగా మదమలినముఖ ములుగల దిగ్గజములచే అలాంటి తీర్వబడినదో, రత్నాపహరము కలుగఁగా దిక్కుదిక్కునను చింతామణీమణులరాసులు అవిచ్ఛింబించివో, ఉద్యానవాపితరపులు ముక్కలు ముక్కలుగా భిన్నములు చేయబడిగానే కల్పవృక్షములు విరచితము లైవో ఉదంత్రి వేలావలనఫలభోక్తలను నెవ్వరిశత్రువులకెదిమన్నియును మనఃపరికిల్పితములు అయ్యెనో, అట్టివాఁ డెఁడఁడు.

సముద్రములు వైని చెప్పబడిన యట్లుగా ఏడును ఒక్కటియును మూడును కాక, నాలు గని మఱిగొందఱు భావము.

ఎట్లుదురా?—మూడు ఁడు:—

శ్లో॥ చతుర్ముద్రవేలాగ్నిరచిత్రానాభీలతమ్ ।
మేరుష పృథ్వి మల్లంఘ్య యస్యక్వాపి గతం యశః॥
చతు స్సముద్రములందలి వేలాతరంగములచేత ఏకాంశీ హారలతగాఁ చేయబడిన మేరుపర్వతమును గూడ వాటి ఏరాజుయొక్కయశము ఎచ్చటనో (అనగా దుర్గావ్యాప్తమైన ప్రదేశమునకు) పోయెను అని తాత్పర్యము.

భిన్నభిన్నములగు నభిప్రాయము లుండుటచేత వైని విని రించినదంత ను నిక్కమే యని యాయాచీయుఁ డనియెను. సప్తసముద్రములని వాదించువారైనను, కాస్త్రా నసారలే గాని కాస్త్రమార్గములను ఉల్లంఘించిన వారు కారు. ఎట్లుదేని ఈ చెప్పబోవు విషయములను పరికింపుడు:—(1) శ్లో॥ అ స్త్య చులతోచ్చిష్టన ప్రవారిధివారిణి, మ హూర్తం కేశవేనాపి తదంతః పూతరాయతిమ్॥

(2) శ్లో॥ మధ్యేబంబూద్వీప మాద్యో గిరిజాం
మేరు ర్వాన్నా కాంచన త్రైలరాజు
యో మూర్తానా మౌషధీనాం నిదానమ్
య శ్చావాన స్పృహృదారకాకామ్.

(3) శ్లో॥ త మేన మవధీకృత్య దేవే నాంబుజజన్మనా
తిర్య గూర్ధ్వ మధస్తా చ్చ విశ్వస్య రచనా కృతా.
(1) అగస్త్యమహామునియొక్క చులుకోచ్చిష్టము అగు పుష్కరం సంహారాని ఈ మియుబడియెను. సప్తసముద్రము

యందకములందు కేశపునంతటివాఁడు (సాక్షాత్తు విష్ణువే) అయినద కములలో నన్న జలజంతువును బోలి యొకక్షణము కాకలసి వచ్చెను.

(2) బంబూద్వీపమునకు నట్టవడును నున్నదై పర్వతముల కన్నిటికిని ఆద్యమై, కాంచనమయమై “మేరు”ను పవృతి రాజము ఒప్పాదుచున్న యది. ఏవగ్రహరాజులు మూర్తములగు నోవధులకు నిధానమై, సమస్తబృందారకబృందములను ఆ వాసస్థానమై రాజ్యనిధి, అట్టి మేరుపర్వత మనగాను

(3) ఇట్టిమేరువును అవధిగా చేసి బ్రహ్మగ్రామంబు ప్రపంచ మును తిరగగూర్చావోరీతుల కించిని పెంచెను.

ఇట్టిమేరువే ఆద్యమగున్న పర్వతము. ఈమేరుపర్వతము నకు నాలవదిమ్మగం దిలావృతమనవచ్చును గలదు. దాని కుత్తి రముగ నీల మని శ్వేతమని శృంగవలె మని మూడువర్ణ పర్వత ములు గలవు. ఆమూడు వర్ణ పర్వతములకు కన్యక మని హిరణ్య యమని ఉత్తరకురుభూము అని మూడొక్క ములు గలవు. దక్షిణ దిక్కునందుగూడ మూడేగ్ర పర్వతములు కలవు. క్రమముగా అవి నివధకుని హేమపాతముని హిమవంత మని మేరులు గలిగి యున్నవి. ఆమూడువర్ణ పర్వతములకును హరిగర్వము అని కింపు రువర్ణము అని చ రతవర్ణము అని మూడుభూఖండములు గలవు. ఈమూడువర్ణములలోను భారతవర్ణ మననది తొమ్మిది శేధములతో అనగా తొమ్మిదిభాగములతో విలసిల్లుచున్నది.

ఒక్కొక్కభాగమునకును ద్వీపము అనిపేరు. ఈతొమ్మిది ద్వీప ములకు ఈవిధముగా పేరులు గలవు:—(1) ఇంద్రద్వీపము (2) కపేరువద్వీపము. (3) తామ్రపర్వతద్వీపము. (4) గర్భ స్థిమ ద్వీపము. 5, నాగద్వీపము. (6) సౌమ్యద్వీపము. (7) గంధర్వ ద్వీపము. (8) పరిణాద్వీపము. (9) కుమారద్వీపము—అని ఈ ద్వీపములు దక్షిణమునను మొదలకొని హిమవంతమువఱకు గల ప్రదేశములో, ఒక్కొక్కదానికి నడుమ మేయేనెరాజు ముల అవధి గలిగి ఏనూఱు యోజనములు జలప్రశోము, ఏనూఱు యోజనములు స్థలప్రశోములతో ప్రత్యేకఖండములుగా ను న్నవి. ఈ నాఖండములను తనపరిపాలనక్రింద వచ్చుట్లు కూర్చు కొని ఏలఁగలవానిని సమ్రాట్లు (అనగా చక్రవర్తియని అందును, కుమారీపుము (కన్యాకుమారియే కాబోలెను!) మొదలుకొని విందునరమువఱకు గల పరివేలయోజనముల ప్రదేశమును చక్ర వర్తితేత్ర మని యందును. ఈచక్రవర్తితేత్రమును జయించిన వాఁడు “చక్రవర్తి” యని పిలువబడును. చక్రవర్తియగు వాని కీక్రిందివిషయా లుండవలయు నని శేషులు కేరేంచి యున్నారు. ఎట్లనఁగా:—1. చక్రము 2. రథము. 3. మణులు 4. భాగ్యులు 5. నిదులు 6. ఆశ్వములు 7. ఏనుగులు. 8. కాల్ప లము ననునీ యేక రత్నములను చక్రవర్తులకు ముఖ్యవిషయా మై యుండును. అనగా చక్రవర్తివీరిని ఆపారముగాఁ గలిగియుండ నలెనని యోగము. కుమారీద్వీపమునందు—(1) వింధ్యము (2) పారి యాత్రము (3) కుక్కిమంతము. (4) ఋతూహ్వతము (5) మహేం ద్రము 6 సహ్యాము (7) మల కము అని ఏనుగులపర్వతములు గలవు. ఇందు వింధ్య పర్వతములు సుప్రసిద్ధములే. సలమ పర్వతవిశేషములను కొన్నింటిని ఈక్రింద గ్రమముగా నుదా హరించెదము.

చక్రవర్తివీరము. శ్లో॥ ఆమూల యష్టే ఫణివేష్టితానాం
సచ్చందనానాం జననందనానామ్ ।
కీర్క్మైతైవామరై ర్యతానామ్ ।
నాతితృణాం చ స జన్మభూమిః ॥

మొదలు మ్రాను మొదలుకొని ఘోషములచే చుట్టుకొనబడి నదై, జనుల కానందమును నిచ్చునది యై యున్న మంచెందపు వృక్షములును, కర్కోలకపుష్పిణులు, ఏలకతీగలు, మిరియపు తీగలు మున్న నూనిచే నల్లకొనబడిన జాతియైయును, ఆచలము పర్వతము జ్యోహమి యైనవని ఎఱుంగఁ దగును.

ద్వితీయవిశేషము. శ్లో॥ యస్యోత్తమాం మాక్రేక కామశేః ।
ఉపశక్తా మృత్యు తామ్రాన్ద్రైః ।
రత్నేశ్వరో రత్న చుహారిధామ్ ।
కుంభోద్భవో ము మలముం పునాతి ॥

ఏనుగులపర్వతముయొక్క ఉత్తమగు ఉపశక్త భూమిని (అనగా పర్వతప్రాంతప్రదేశమును) మాక్రేక గాను ధేనువని ప్రసిద్ధిగాంచిన తామ్ర పృష్ఠవనియును, రత్నములకు నిధాన మనఁదగిన రత్నేశ్వరస్వామియగు రాజిల్లుచున్నారో అగస్త్య మహర్షి అట్టిచులపర్వతమును పరికిరంచుచున్నాఁడు.

మఱియును—అచ్చట,—

శ్లో॥ కిర్ర ద్రుమా విషుమనానుభయః ।
మశేషు ముక్తాపలజన్మ తత్ర ।
మదోత్పత్తైః కేదరికంఠనాదైః ।
ఘృటంతి తిస్త్రిక ఘనసారవృక్షైః ॥

ఆచలచుపర్వతమునందు, విద్రుమములు (పొగడవృక్ష ములు) అని ప్రసిద్ధి గాంచినవృక్షము లనేకములు గలవు. అచ్చటి వంశములలో (అనగా కొంగువెదుళ్లలో) ముక్తాపలములు—

అనగా ముక్తములు జనించుచుండును. అచ్చటి ఘనసారవృక్ష ములు, మదోత్పత్తులు లగు కేదరిగిర్జితములచేత విన్నుటములు అగుచుండును.

మూడవవిశేషము. శ్లో॥ విలాసభూమి స్వకలామరాణాం ।
పదం నృణాం గౌ దుర్నిపుంగవస్య ।
సదా ఫలైః పుష్పలతాప్రవాళైః ।
ఆశ్చర్యమూలం మలయ స్స తత్ర ॥

[అచ్చటి మలయపర్వ తప్రదేశము సమస్తదేశాలకును విహారస్థానము. మనుజులకు ఈనికపట్టు మునిపుంగవుడగు అగస్త్యు నికి కామధేనువు. ఎల్లప్పుడు ఏడతేగమంద పూదులు కామము నున్న పుష్పలతాప్రవాళములచేతను ఒప్పుచున్న ఫలవృక్షముల కెఱి విరాజిల్లుచు, సమస్తాశ్చర్యములను పుట్టివలె ప్రేక్షకులను రంజింపఁ జేయుచుండును.

నాలవవిశేషము:— { సా తత్ర చామికరరత్నచిత్రైః
{ ప్రాసాదమాలా మలభీమటంకైః
{ ద్వారాగృహభిర్నమరేశ్వరాంకా
{ లంకేతి యా రావణరాజధాన్తి

[వింజాయలయందు చెక్కబడిన రత్నములచేత చిత వృక్షములు గలవైన ప్రాసాదమాలికలయందలి మలభీమటంకములచేత విలసిల్లుచు ద్వారాగృహములయందు అభివృద్ధుల సుకేశ్యుల చిహ్నముల లంకయను రావణుని రాజధానిపురి కలను.]

మఱియు నచ్చట:—శ్లో॥ ప్రవర్తతే కోకిల దాహేతుః ।
పుష్పప్రసూ పంచమజన్మనామ్ । తేభ్య శ్చతుర్వృష్టిపి వసంతే
విత్ర ముదజుభ్యో త్క్షణమూర్తర్యా । కోకలదామలయ
కారణుడగు వసంతుండవృట గలదు. మన్మథుండవృట గలడు. పంచమజన్మ ముఁ బూనుపేక ము లచ్చట గలవు. ఈ కోకిల వసంత మనృధ తుకము లగు నల్లవృక్ష ముత్తులకు తోడుగ దక్షిణా సెలము ఉత్తరాభిముఖమై ప్రమాణోన్మృతమై యుండును]

యూర్ధ్వము దమునకును పశ్చిమముద్రమునకును, హిమ వత్సర్యమునకును వింధ్యపర్వతమునకును నయును ముండు ప్రదేశ ము ఆర్యావర్తము. ఈ గార్యావర్తమునందు చాతుర్వర్త్యము ను చాతురాశ్రమ్యమును నుండును. కావునను, ఆ చాతుర్వర్త్య చాతుర్వర్త్యములక మెనది కావునను అచ్చటి ఆచారము నదాచారము. అప్త సంభాషణాది వ్యవహారము తిలమగు కవుల వ్యవహార మే అయియుండును. ఇట్టి ఆర్యావర్తమునకు పురో భాగమున పూర్వదేశ మున్నది. పూర్వదేశమునందు—(1) అంగ ము (2) కలింగము (3) కొంజము (4) తోంజము (5) శత్రు లము (6) మగధము (7) ముద్గరము (8) విదేహము (9) కేసా శము (10) పుండ్రము (11) ప్రాశ్యాతీమము (12) తామ్రలిప్త ము (13) కమలము (14) దపల్లము (15) వర్తకము (16) సుహ్యాము (17) బ్రహ్మదేశము (18) ఉత్తరదేశము, మున్నగు దేశములు కలవు; 1) బృహద్రహ (2) లోహితగిరి (3) చకో రము (4) దర్బరము (5) శిపాలము 6) కామరూపముమున్నగు పర్వతములు. అచ్చట కలవు శోణాలోహితములను పురుషద ములును, గంగానది, సింధునది, కపిశ మున్నగునలును అచ్చట గలవు. ఆ దేశముల, ఏలకులు, గ్రంథివృక్షములు అగుట వ్రాక్ష, కిచూరి మున్నగువస్తువులు పండును.

మాహిమృతీపట్టణమునకు తర్వాత నన్న ప్రదేశ మంత యును దక్షిణాపథము. ఈ దక్షిణాపథమునందలివే 1, మహా రాష్ట్రము, (2) మాహిషకము (2) అశ్వకము (1) విదర్భము (3, కుంతలము 6) క్రకతైకము (1) నూపరకము (2) కాంచీ దేశము (9) కేరలము (10) కావేము (11) మురళము (12) వాన నాసము (13) సింహళము (14) చోడదేశము (15) దండము (16) పాండ్యదేశము (17) పల్లవులు, 18 గాంధీదేశము, 19) వాసిక్యము (2) కొంకణము (1) కొల్లూరిదేశము (2, పల్లవ దేశముమున్నగుదేశములు. వింధ్యపర్వతపు దక్షిణపు కొన, మహేంద్ర మలగుర్యతమును, మేఘాగ్రస్వతము, పాలచంబరము, సహ్యాము, శ్రీతైలము, మున్నగుపర్వతము లిచ్చటగలవు. నర్మద, రవతి, పర్యావ్తి, గోవానది, కావేరి, భీమిరెడ్డి, బేసి, కృష్ణవేసి, అంబుర, తుంగభద్ర, తామ్రవర్ణి, ఉత్పలావతి, ఇరావతి, మున్నగు నలులు ఇచ్చట ముఖ్యములైనవి. ఈ దేశమునందు ఉత్పత్తి అయ్యెడు వస్తువుల నినింజక మలయపర్వతపర్వతపర్వతములందు విశేషముగా చెప్పి యున్నాము.

దేవదళుని ముట్టి ప్రదేశమంతయును పశ్చిమదేశము. ఇందున్న దేశములలో తైల శేషపథ సురాష్ట్ర! దేశక త్రణ భృగుకక్ష కచ్చిను అనర్థ అశ్వుర బ్రాహ్మణవాస యవదేశ ములు ముఖ్యములు. సరస్వతి శ్వేతకతి నార్ద్రేష్ఠియహి హి డింబాదినములు ఇచ్చట గలవు. గోవర్ధము, గిరవగము, దేశనధ, మాల్యఖగము అచ్చదము, మున్నగు పర్వతము లందు ప్రధాన ములు. కరీరములు, యిలము, ఖిరూరము మున్నగునవి ఈదేశములం దు ఉత్పాద్యములగు వస్తువులలో ప్రముఖములుగ పరిగణింప, దగి యున్నయవి.

మానసికతత్వము

స్వభావత్రయ పరస్పరసంబంధము

స్వభావత్రయముయొక్క ప్రత్యేకప్రచారమును గూర్చి యించుచుక స్థానికలక్షణాన్వయమున నిందు వివరించితిని. ఈ స్వభావసంబంధం సంకల్పములకుఁ బరస్పరవైరుధ్యము కలుగు చుండుటగుగూర్చి కూడ స్వల్పముగ వ్రాసియుంటిని. ఆత్మస్వ భావము సకలవస్తు సానుగ్రహి స్వయోపయోగ మొనర్పఁ బురికొల్పును. సంఘస్వభావము ప్రత్యేక వ్యక్తులకు హానికర ములగు సంకల్పముల నరికట్టును. ఉత్పత్తిస్వభావము సంఘ నియమములకు లొనైవైవాహికాది బంధముల మానవునిపై విధించును. అట్టి సంకల్పవికల్పముల మధ్య నీ స్వభావత్రయ సమర్థమునఁ బరస్పర వైరుధ్యము పులనవి నాశము కలుగ గుండ నీ మూటిని సమన్వయించు కొని ఋజుమార్గమునఁ గాలము గడపఁగలవాడే వ్యక్తుఁ డనిపించుకొనును. వీనినిపరస్పర నత్తిక్రమించినవాఁడవ్యక్తుఁడు. ఈసమభావమును గొనసాగింపలేనియెడల, నరదౌర్బల్యవ్యాధి, ఉన్మాదము, వత్తిచాంచల్యము, మున్నగువ్యాధులు కలుగును. ఈమూటిని యథాస్థానమునఁ దుంపఁగలుగుటయే స్వీయధర్మాచరణ మానబడును. స్వీయసంఘస్వభావజనితసంఘటికణములఁ దత్త్వచింతిధానప్రచారమును గలిగించుటయే మానవుని జీవిత మునందుఁ బ్రధానాంశము. ఒక్కొక్కప్పుడం దెదియే నొకటి విపరీతముగ కృద్ధిఁజేయుటచే నమన్వయ మనంభవముగఁ దోచుఁ గలదు. అసాధ్యమనిపించును. కొందఱుమాత్రస్వభావము బహిర్గతమై యదుభృతమేధావంతమై కళాభివృద్ధికిఁ గారణ మగుచుండును. అట్టి కళాభివృద్ధి సంఘోషద్రవ్యమును గలిగింపనంతదనుక విశ్వసనీయమగును. అయ్యది యంకితమైనప్పుడు కేవలస్వార్థ పరత్వము నేకటించిసంఘవివాదమునైన సరితుగొనదు. అయ్యది త్యాజ్యము. కేవలము బహిర్గతమైనప్పుడు సంఘ సేవయే ప్రధానముగఁ బరిగణించి యాత్మీయమును వినాశన మొనర్చును. అప్పుడు ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమున కీయభావము సంభవించుకొన నదియై ద్యాజ్యము. మధ్యమార్గమున నాత్మగౌరవమును గాపాడుకొనుచు సంఘ సేవ గావించుచిధానమే రాజయోగము. సర్వగాయనున ర్హసియము. ఆత్మీయసాంఘిక సమైక్యతమునందే పరమానందము కలదు.

ఉత్పత్తిస్వభావమున కర్త సంకల్పనిధి కలుగునప్పు డాత్మ స్వభావప్రకటనము గూడ ఫలించుచుండును. ఉత్పాదనక్రియా సమన్వితప్రేమప్రకటనమే యుత్సాహజనకము. ప్రేమఫలమును సంతాపము నాదరించుటవలన నాత్మభివృద్ధి సంపూర్ణమగును. అప్పు డాత్మోత్పత్తిస్వభావసమైక్యతనువలన నహంకారము పరివార్త మగును. పదంపడి మానవుడు తనప్రేమను, ఆత్మోత్పత్తిస్వభావములయందే గాక—దారాపుత్రాదుల యందే గాక—మానవకోటియం దెల్లెడలఁ బరివార్త ముచేయఁగలిగినప్పుడు—అనఁగా నాత్మోత్పత్తిస్వభావసమైక్యతను గావించి యాత్రయమున దత్త్వచింతిధానములయందు నిలుపఁ గలిగినప్పుడు—జీవాత్మ, పరమాత్మస్వరూపము నందఁగలదు.

ఆత్మోత్పత్తిస్వభావములకు సంఘర్షణ కలిగినప్పుడు మనోవేదనదుర్భరముగ నుండును. సంఘస్వభావజనితయమాను సారముగ నుత్పత్తిస్వభావమునకుఁ బ్రచారమువైవాహికబంధ మాత్మస్వభావప్రకటనమున కడ్డుదగుటలు. ఇట్టితరుణములలో నీయూ టిని సమన్వయించుకొని ఋజుమార్గమునఁ బ్రవర్తించగలవాడే ధన్యుడు. ఆత్మోత్పత్తిస్వభావవ్యయమునకును సంధిని బొస గింపక ప్రత్యేకముగ స్వేచ్ఛాప్రవృత్తిని గలిగించుట కేవల మనంభవము. స్త్రీలలోఁ బ్రాయశఃముగా సంతానప్రాప్తికాలమునం దియు శిశుపోషణాకమునందు ఉత్పత్తిస్వభావమును వినియోగించుట మాత్రమే గాక వారియత్మస్వభావమునుగూడఁ గుటుం బాభివృద్ధికి వీనియోగించుట యాచారమైనది. అదియే వార్షిక యోగ్యయూహార్థము. విద్యాభివృద్ధివలన మేధాసంపత్తి పెరిగి సంఘ సేవయందుఁగూడ స్త్రీలీకాలమున—మొదలఁగ బాగ్యవ్యయ చేయుటలో—ప్రవర్తించుచుండిరి. కొందఱు స్త్రీలత్పత్తిస్వభావమునంతను సంఘసేవకై వినియోగించువారు కలరు వారవివాహితలై కన్యాత్వమును గోలుపోక స్వభావత్రయశక్తిని సాధ్యమగునంతదనుక ప్రభాసేవకై ప్రవర్తించజేసెదరు. ఇట్టివా

రుద్దిరోద్ధావై మానవులకి శాస్త్రనిష్ఠులు. కాని యీ ప్రకరణము జాతికంతమును వర్తింపజేయు ఇట్టివారు కోటికొక్కరుండిన దేశోద్ధానమునకుఁ గారకులయ్యెదరు. జనసామాన్యసంతోయము స్వభావత్రయము సమన్వయించియే తరింపవలయును.

సంఘస్వభావ ముత్పత్తిస్వభావమునై ప్రబలాధికారము కలిగి యుండును. స్వేచ్ఛాప్రవృత్తి మగు స్త్రీ పురుషసంయోగ నిబంధనావిధానము లాశ్చర్యజనకములు. నాగరికత మొచ్చిన కొలదిగ నా నిబంధనలు సహజసిద్ధములగుచున్నవి. కాని యవి ఖచ్చితముగ నువర్తించబడుచున్నవి ఆయా స్త్రీలు నత్తిక్రమించిన సంఘము విధించు శిక్షాస్వృతుల భయమునకంటె బలపుర ద్విక్వధంబున సాన్యాస్వదులగుచు మానభయము మొదలగు చున్నవి అందుచే బరస్పరాకర్షణమునకు బదులు తిరస్కార భావమే పొడకట్టుచున్నది. సంఘాదర్శములకు లొనబడురీతిని ప్రత్యేకవ్యక్తుల యుత్పత్తిస్వభావముత్పత్తి గాంచిన చిక్కలేదు. అప్పుడు సంఘా మోదమునుగూడఁ బడయును. అట్టితరుణములలో సంఘోత్పత్తిస్వభావములు రెండును దృష్టి గాంచుటచే మత్సాహ మినుమడించును. స్వీయచిత్తమును సంఘచిత్తమున కధీనము చేసినప్పుడు స్వీయసంకల్పములు వికల్పములైన నా బాధ విశేష ముగఁపడదు. ఉత్పత్తిస్వభావ మప్పుడు సంఘస్వభావమునకు నశమై యాది-దేవుమార్గముల నే నడచుచుండును. కాని యుత్పత్తి స్వభావజనితసంకల్పములు సహజరీతిని దృష్టి గాంచఁ జాల నప్పుడు పెడమార్గములఁ ద్రొక్కుట దానికి సహజము అట్టి తరుణము. సంఘర్షణ ముదయించును సంఘాదర్శశక్తి ప్రకరమానమై యుత్పత్తిస్వభావశక్తి నణఁచివైచును. సంగతి నందర్శముల ననుసరించి యీ సంఘర్షణఫలము వివిధవిషయములు వివిధరీతుల బరిణమించును. సంఘస్వభావశక్తి నైతిక సంఘటికణము మూలమున స్వేచ్ఛాప్రవృత్తి నందఁ దలంచిన నుత్పత్తిస్వభావము నరికట్టి బహిర్ముఖముగానియుక యజ్ఞాతాంతర్లాగిగ మార్చివైచును. ఈ సంకల్ప వికల్పముల బలాబలముల ననుసరించి వివిధ రీతుల ఫలించుచును. ఉత్పత్తిసంఘటిక కరణమును పూర్తిగ నణఁచి వైచినప్పుడు మనోవాగ్ధులు అదయించును. అసంకృష్టికమార్గముల దృష్టి నందఁ బ్రయత్నించునుగాని ఆయామాన్యుల సంఘస్వభావజనిత భీతివైతికాదర్శపటిమ ననుసరించి యవమాన్యప్రవర్తనము, పాప భీతిని చింతన గలిగించును. కొందఱిలో సంఘబలముకలనఁ గలుగు పాపభీతిచే బరకాంతానంగమేచ్ఛ యుదయించుకొనె యుండును. ఒక్కొక్కపుడు సంగమేచ్ఛయే ప్రాజాపత్యమునునహించి స్వేచ్ఛాప్రచారము నందియఁ బాపభీతిని దరి జేరనీయుదు.

ఈ స్వభావత్రయముయొక్క పరస్పరసంఘర్షణము వల ననే మానవుని గుణాతీతము మేర్పడును. ప్రాయశఃముగ సంఘాత్మీయస్వభావముల పరస్పరసంబంధమే గుణవిరాజితము మూలాధారము. పదంపడి యుత్పత్తిస్వభావమును తదనుగుణముగ ప్రవర్తించజేయవలయును ఉత్పత్తిస్వభావశక్తి యత్యల్పముగ నున్నవారిలో దప్ప తదితరులలో దానిని స్వాధీనపఱచుకొని యుచితమార్గముల ప్రవర్తించజేయుట కడు దుర్లభము. యీ స్వభావమున కెక్కుడు పటిమ గలవా రితరస్వభావములకంటె దీనినినే బాగూకాతతో స్వాధీనపఱచు కొనవలయును. యీ స్వభావము కేవల లింగసంయోగాపేక్షతో నంతరించునది గాక బంధుసంబంధమునం దెల్లెడల వ్యాప్తమైయుండునుగాన మానసిక రాజ్యమునంత నాక్రమింపగలదు. ఈస్వభావత్రయ సమైక్యతను మనోవీధియం దజ్ఞాతముగ నే సమన్వయింపబడుచుండును. దీర్ఘలోచనమువలన దెలిసికొనగలిగినను నజ్ఞాతముగ జనుగు దానిని బహిర్ముఖము గావించుకొనుటయే గాని వేలు కాదు. మనోబలము అజ్ఞాతమానసమున బ్రవర్తమానమై సంఘటికరణముల మున స్వస్థానం బోలు మధ్యరంగమున నిలిచి బహిర్గత మగుచుండును. ఎంత ప్రయత్నించి యభివృద్ధిని గాంచినను జిత్రము గాని బుద్ధిగాని మూలస్థానము నాక్రమింపజాలదు. గ్రహింప జాలదు.

స్వభావత్రయమును గూర్చియు, వానిసంఘటికరణములను గూర్చియు వాని పరస్పరసమైక్యత సంఘర్షణములగుగూర్చియు నిందించుకొన్నాముధ్యాయమునం దుదాహరించితిని. హేతువిషయము హేతుప్రకల్పనములనుగూర్చి ముందు తెలిసికొన బ్రయత్నింతుము.

వెన్నెలరాత్రి

[విశ్వనాథ సరసింహముగారు]

గీ॥ సంతకము మెల్ల ఊనించె చందురుండు
గగనభాగంబు నందున గానబడుట;
కలువకాంతిలు సంతోషజలధి దోగ
నిస్తులానందరసమున నిండె జగము॥
గీ॥ కమ్మకౌతావి చూనముల్ గ్రుమ్మరించె
మలయమాయత చలనంబు గలిగియుండె
చక్రవాకాంగనల్ సంతసము మహించె
ఉల్లసం బొప్ప వెన్నెల వెల్లివిరిసె॥
గీ॥ బాలశిశి జూచి ముదమున బాలు లెల్ల
వీక్షించున గంతులు వేడి; 'చంద
మామ రా' యిటు యాడెదు మమ్ము గూడి;
యందు బలవతు నెరుగమి నరచుదుండె॥
గీ॥ సంతసంబున యానకులు, సారసాక్షి
బృందములతోడ నిర్జరీబృంద మనగ,
శ్వేతవనంబు లద్దాల్చి చెలవు మెరసి
నైకతస్థలి విహరింప జనిరి వేగ॥
గీ॥ "ఓరి దుష్టాత్మ! నీవు మాయమురు నేల
పోషికో నెడవు రా" యందు పొలితి యొకతె
విరహ బాధకు చాలగ వ్రేగి, నింగి
చందురుని జూచి దూషించె స్థిత లేక॥

అమృతాంజనండిపోవారి

సుప్రసిద్ధావధముల జాబితా.

	రు.అ.
1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు ఆదిర్జమునకు ...	1-4
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి ...	1-6
3. జ్వరహరి బర్హములకు సీసా 1-కి ...	0-12
4. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు ...	0-10
5. మూలశంకకు తైలము దబ్బి 1-కి ...	0-12
6. తామరతైలము; తామర, తీటకు ...	0-6
7. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి ...	0-
8 కలరా మాత్రలు. వాంతిభేదులకు ...	0-4
9. దంతకూలనారి, కండ్లపోటుకు ...	0-8
10. కర్ణకూలనారి, చెవిపోటుకు ...	0-0
11. గజ్జికైలము, గజ్జిచీటకు దబ్బి 1-కి ...	0-6
12. కనుగ్జకు తైలము, కిరీపగుళ్లకు ...	0-6
13. పేలకు మందు సీసా 1-కి ...	0-4
14. కుష్టుకు తైలము, దబ్బి 1-కి ...	0-4
15. దంతమార్దము, కండ్లపోటుకు ...	0-4
16. నుఖభోగి మాత్రలు ...	1-2
17. నుఖభోగి తైలము, పుండ్లకు ...	1-0
18. రోమహరి పెండుకలు ఊడుటకు ...	0-8
19. మోహినితైలము పెండుకలు పెరుగుటకు ...	0-12
పెండిలేకుల పుస్తకము 1-కి	రు. 1-0-0లు
20. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0-8
21. గ్రహణి మాత్రలు దబ్బి 1-కి ...	0-8
22. జులాలి మాత్రలు, మలబద్ధము ...	0-8
బంగారు లేకులపుస్తకము25 లేకులు గలది 1-కి రు. 8-0-0లు	
23. వెప్పురుమెంటునూనె ...	1-4
24. చందినిఆత్మరసీమది ఔన్న 1-కి ...	2-8
25. కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
26. శగకు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1-0
27. కఫహరి శీతగట్టు దగులకు ...	1-0
28. కఫహరి మార్దము, దగ్గు, ఉబ్బుములుకు...దబ్బి 1-కి	0-8
29. నుందరితైలము, ములకాంతికి ...	0-8
30. శిరోవేదన మాత్రలు, తలనొప్పులకు ...	0-8
31. నేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు ...	0-4
32. జంతు వాతహరి, ఎముడికలకు ...	1-0
33. ఉబ్బునమునకు మందు ...	2-0
34. వాయుపుష్పోట్లకు మందు ...	1-0
35. విరోచనములకు మాత్రలు దబ్బి 1-కి	0-8
36. కస్తూరిమాత్రలు పెద్దవి మంచిది	50-కి 0-10
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.	

నిరుద్యోగుల సమస్య

రామన్న ఉపద్రవము

శ్రీయుత టి. వి. శేషాచారి అధ్యక్షులుగారి కృపావశానముగా:-

ప్రస్తుతాన్ని సంక్షామముగా గుర్తింపవలెను. నేను యిది కరకు ప్రకటించినదానికి ప్రత్యుత్తరముగా అనేక సూచనలు, క్రిత కలలో ప్రకటించబడినవి గాక, నాకు వ్యయముగా కొన్ని లేఖలు వచ్చినవి. అవి పరిశీలించుటగా నున్నవి. ఈ వ్యాసమునందు గొన్నిటిని వెల్లడించెదను.

సమయమునకు బాధ్యత వహించుటకు సంపూర్ణ కారణము వెనుదిరుగుచున్నారని చెప్పవలెను. చింతించుచున్నాను. కత్తి విభేదములు, అభిప్రాయ భేదములు, ప్రజలధన ముపయోగములను విజ్ఞప్తించుటగా నున్నాను. నిరుద్యోగుల యభివృద్ధికి స్థాపించబడు యే ఉత్తమ మైన నెమ్మదిగా కలసి మునుపటి సమస్యను సమర్థవంతముగా నుండవలెనని కోరుతున్నాను. కాస్త్రు పరిశోధనకు, మానవకోటి యభివృద్ధికిని అనేకములకు తమ తమర ములను ధారవోయించుచు, సంకేతానుభవముగాను అనేక జరిగిపోయినందు విధిని రామన్న తోక ద్రవ్యము వెచ్చించుచుండును. కర్మర ఫలప్రాప్తిగాని, రామన్న ప్రతిభలములగాని కలపోయి, ఏకాదినందియో క్రాబిల్రమును స్వార్థమున కడయోగించినశేమి? ఏకాదినందియో కత్తి భేదములకు పాటించిన శేమి? అందుచే ఉద్యమమునకు ప్రోద్బల ముండవలెనని కోరుతి. ప్రత్యామ్నాయ శేమి కేసులను. చీరు కట్టించుచు తేక, యెవరి యభివృద్ధి మెంతో యిది యెవరికొనవలసినదేనా? క్రమము ను ద్ధరించుటకు కేయ ప్రయత్నములందలి లోకములనుగూర్చి కెప్పుడు అతిశయభాసాధ్యము. త్యాగముకేసి సాధ్యపాంచలను కడకు చాలివచ్చును. స్వార్థపరత్వము సోదగ భావమునందనూ మదరను నాకుతులను చిట్టకొనికట్టుక న్నట్లును. ఇట్లును భర్తముగా నుండవలెనని కోరుతున్నాను. కాని మానవ సేవకొనవలెనని కోరుతున్నాను. సమస్యలను సహాయము కేసుల సామర్థ్యము వారి నిరాదరణయు జూచినచో రామన్న మాపు క్షయి. అనేక రాకలదినయు నివారించ సమర్థులగువారు అత్యుత్తమతేజు క్తుకరియయి దోచుకొనుచు. అట్టివారికి కెందరసారి విన్నవించు కొనుచున్నాను. విప్లవములకు పాటింక అభ్యుదయము కొరకు అసమర్థులను కెందరక తాము చేయుచున్న క్యామము దైవ క్యామముగా దలంచి జీవనాధారములేక క్షయించుచు యుండునలను సహాయపడవలెనని వారినిగోరుచున్నాను. ఇక నావిమర్శకుల గూర్చి కెప్పెదను శ్రీ స్వామి వెంకటాచల శ్రేష్ఠిగారు తన విషయమునగాని నావిషయమునగాని వ్యాఖ్యముగా లుండుటలేదు ఇతరులు గుర్తించియు అపదను తొలగించవలెననియే గాని వెలపించింపవలె నని నా యుద్దేశము. బ్రహ్మజులంతయు ఒకసంఘముగా ప్రభుత్వోద్యోగులను వికల్పించి యిర సంఘములవారందరనుగూడి సమ్యక్ముగ ప్రేమప్రకరముగా తేజువనవలెనని పరిష్కరించెదరని నేను మనఃప్రకటనముగా నమ్ముచున్నాను.

బ్రాహ్మజులు తమ పూర్వపుత్రులగు పోరాహిత్యము నకు శేదజీవనమునకు పరలవలె నను సూచనలు యిందుకు కేవల ము త్యతిరేకముగా నున్నవి. ఈ సూచన నువ్వుత ఈ తో కేసి సంకలన మెప్పుడునున్నాను. కాని యిది వీలగునా? ఇందు కలన కేళమునకు లాభమునునా? దూర్భాగమునకు, విశ్వామిత్రు నకు, వశిష్ఠునకు పోషకులు గలిగిరాక క్రమలో నభివృద్ధి కలుగుటలు మిమ్ము (బ్రాహ్మజులను) అంగగ్రహించి తాము ముందు నకు రావలెనని జూచుచున్నాను. వారు తమ స్వలాభముకై ప్రచారము చేసుకొనుచున్నాను. మీయొక్క మతి, అధ్యాత్మిక అభివృద్ధి కాదుగూడ తాము జూరగొనవలెనని జూచుచున్నాను. ఇతర జేతయులు మారిన ఆయుధములను, కస్త్రాస్త్రములను తయారుచేసుకొనుచున్నాను. వారు భవ ద్దమునకు కేళసంక దభివృద్ధిచేసుకొనుటకు పాటుబడుచున్నాను. ఇట్టి విధిగా బ్రాహ్మజులు భైరవపుత్రులందుండి త్రేతాధికులు ఉత్తరపు లాసంగులుండెడి పూర్వమునకు భారతదేశము బోలెదని మీరు దలంచెదరా? ఇయ్యది కలంకర ని విషయము. ఈ కర్తవ్య యొక్క సాంప్రదాయము గౌరవించుటగాని అభివృద్ధి మర్తము గాదు.

అదరణయోగ్యములు గాని యాదర్శములను వెలిచుచుండు నని నన్ను కొందిరు నిందిం చిరి. నేను చెప్పి కర్తవ్య బాగున్నదనియు ఒప్పుకొనుచు నాకు కేవల ప్రాణిక నిక వివర్యులగు నానంతమునకు ఇది అగం

దర్శనము నాయొక్కనికే చనియున్నదనియు, తొంగిపో బలికను. అయిన నేరు గాంచుచున్న రాజకీయ కేత్ర అజనవలె కలంకవారు ఉత్తరభారతములగు రాజకీయ విషయములే పాటింపదగినవిగా భావించెదరు. ప్రస్తుత దురదృష్టవశాత్తొంగింతుట కేవలముకే అదరవు జాడలెక. లేదా అస్పృశ్యత సమస్య కలె యీ విషయమునుగూడ రాజకీయభివృద్ధి కాటంకముగా నుండును.

ఇతరులు కొందరు నిరుద్యోగులయొక్క జనయంత్రము లను చిన్నచిన్న కర్తవ్యములందు ప్రవేశపెట్టవలె నని కొన్ని కర్తవ్య లను వెలికిరి. వెద్రము దేవులను ముందుగా దలవెట్టి తగు సహాయము లభించదని వారు దలంచెదరు. ప్రధమమున చిన్నయెత్తు ములతోనే ప్రారంభించవలెనని నేను గూడ దలంచెదను. కాని వీరికి గూడ ద్రవ్యము ప్రధానము. ఈ ద్రవ్యమే అన్నిటికి ముఖ్యకరముగా నున్నది

ప్రస్తుత యుగముల యభిప్రాయములు వెనుకకు నని చెప్పిన నా ప్రయత్నము లన్నియు ఎన్నికలలో విజయము గాంచుటకు కేయ ప కర్మములుగా కొందరు దలచుచున్నారని నాకోక నేపీకొను ప్రాసెను. ఏమి ఎన్నికలకి యావశ్యకములు నాకోక స్థానము నచ్చును. ఈ విషయము ననేయించుకొనవలెనని. కాని ఈవిషయముల అభ్యుదయ పాటింపక దీరవన నావశ్యముల కెట్టి భంగము రావలెదదా? నిశ్చయించుకొంటిని. నాయుడు సంగీకరించి పోతు కున నిరతి. చివర క్రియొక్క ప్రేరేపకయే యీ యభిప్రాయమునకు కరణమై యుండును. ఇట్టి ప్రేరేపకముల లోను గానూడదని వారిని నేను గోరెదను. పోరాటమును మన్నించవలసిన ము యువకులు ఇట్టి యభిప్రాయములను వెలిచుచుట విచారకరము. భక్త యులను ధైర్యావ్యయ్యలతోయే తటి పోషకత్వము. సత్కారమునకు కేవలమును విషయము భావక ముండుకొనవలెను. యువ జనలలోకై నేను కేయ ఈ కర్మములను ముందు అనుమానము గాక సమ్యక్ముతో కనికేసి చో మందిగా పరిణమిల్లుకట్టు కేయగలుగుదురు. నేను టి. వి. నాగనాథ కాస్త్రుగారుకు యీ విషయమున కనికేయము క్రిందటి జూలయముననుండు ఎన్ని కలలో నేను అసహాయము గాంచును భీతియేమియు లేనపుడు, నిశ్చయించుకొంటిని.

ఈ విషయమును గూర్చి ఒక కథలో నామిద్రులు కొంద రతో చర్చించ దలచితిని గాని వారికి వ్యతిరేకత లేకుండెను. అట్టి విషయములు యెవరి కార్యచరణకు కర్తవ్యముగ పుగ్గా వలెవు. కాని కొలదికాలములో దీని యాశ్చర్యకర వాచ్చిముఖ ముగా జీవనముగనుభవించుకొనవలెనని కార్యమునకు పుకొల్పి గలదని నమ్మెదను అందుకుమాత్రము కేయములెక. మరల పరస్పర పోషల సకలకేయముల తీరవలెను. కర్మకర యింకను రావలెనని భయముగనున్నది అన్ని కాలముల దూరముగా నిద్రాశ్చర్యము అన్ని కాలము కెడపొందదు. నేను గడించియుంచిన అస్థి నాకుమా దు వెచ్చించి యొక్కచో నిరాధారులగు ను గాని అందులకై నేను యిప్పుడే అతురపడవలెనా? అని యిప్పుటి భవాభ్యుదయ దలంచుచున్నాను. ఇట్టివారి యావశ్యకతలేయే మనముపాటులడ వలెను.

భూ వ స తి

అదరణ యోగ్యములు గొన్ని సూచనలను శ్రీ రామి అధ్యక్షులుగారు (కీ. శే. రాధా క్రిష్ణయ్యగారి కుమారులు) కలంకలెండి నాకు ప్రాసెరి. అయిన ఇమిందారిలో భూములను నివాసముందు వారికిచ్చెదరు. మరలులు చాల అసహాయముగ నుండును. యువకులు కని ప్రారంభించుటకు భవము వెట్టుబడి గూడ నీయవలెనని నేను అనుకును కొందరుంటిని. నాగ్రామము నకురచ్చి క్రిందసూచన వారుగా కనులను ప్రారంభించ నున్న వారి వెట్టుబడికి భవమును గి, 200 ఎ రముల ఫలము గృహవన కుకై యిచ్చుటకు నేను సిద్ధముగానున్నాను. తిమారు సిద్ధిం గు అందువీరిగు మిల్లుండు రామచంద్రయ్యగారు యిది వరకుకలె యిప్పుడు అభివృద్ధిగా పరివారిని చేకూర్చుకొనవలెనని కోరుచెదను.

మొరారు రంగుల క. శేసి గారు మదరములో కొక ప్రాచీన స్థాపించుటకు అ గి. రిందరి. వారికి వెట్టుబడికి దగిన యిటు సూచన గావలెను. క్రితయేడు మనముకొటి మాత్రముల రంగులను వికేళమునుడిచి పుచ్చుచున్నాము. వాకి కరిగి ముడివెచ్చులను బావుచున్నాము. మొరారు రంగులు చాలవారం దిక్షలు చేర్చదగినవి. వికేళరంగుల కియేమాత్రము తీసివోవుట లేదు. మదరాసు ప్రజలు కరిగివలెను. నేనే యీగంకెనీ కు నకాముగా కలెల్లి మనయంత్రములకు కనిగల్గించెదను నాకే

తేజుగ్గులు నేరయు, వదంగిపరయు, ప్రారంభించవలె. నని సూచించవలెనని, దీనికి వెట్టుబడి అభివృద్ధి ము: ప్రసరము.

కె. ఎస్. రా. క. పురంకెనీవారసు సి ఎస్. క్రిష్ణస్వామి అధ్యక్షులుగారు కలంకవార కర్తవ్యముగాను కొందరు యువకులను వెట్టుబడితో గూడ కావలెనని కోరుచున్నాను. ఇందు లాభముండును.

వ్యవసాయమునందు. కా. జగ్గప్ప మనకరమును యెవరవలె అందు క్రమకేయము మొందుటకు విద్యాశాలల నిర్మాణములను అనేక సూచనలు వచ్చినవి. త. పి. రాజశేఖర నదియొద్దను గుంజల విద్యాశాల యీ గర్భమును ప్రారంభించినది. వాకిగూడ భవ సహాయము గావలసియున్నది.

అనంతపురమునుండి ఉత్పాదకరమును సహాయము వచ్చి నది. జిల్లానాయకులు ఒక సంఘముగా నెర్పడి యిది కని గిరిని కేయముల తీర్చునిండు కొనిరి:-

- (1) నేను సూచించిన విధముగా ఒక నిధిని జమచేయుట.
- (2) ఈ ఉద్దేశమున కెప్పుడు ప్రచార మొందుటకు తాలూకా ముఖ్యస్థానములలో బహిరంగ సభలు జరుపుట.
- (3) ప్రచారము జరుపుటకు పాటుబడికల కొందరిని ఒక సంఘముగా నియమించిరి. ఈవార్త నాకు సంకాలికము చేరింది. చాల సంతసిందిరి. శీరితిగా మరెన్ని జిల్లాలలో గూడ జరిగిన యీ కార్యము నభివృద్ధిచుకట్టు జూచుటకు ఒక వెద్ర ఉద్యమము ప్రారంభముకలె అలభ్యము గదు. జిల్లానాయకులు సహాయములందు యీపని ప్రారంభము గావచ్చుచో తాలూకాలలో వారయిన యిందులను బూతుకొనరాదా?

నాకు నిక త్యాగము గలుగుచున్నదని ఒప్పుకొనుచున్నాను. మనయంత్రములకు తమకు మున్నగు రామన్న ఉపద్రవము గుర్తించినచో అనుభవజ్ఞులకు వెద్రవారు నిరాదరణము జూపిన కు భవములేదు. నాకు ప్రాసెన యువకులు కరి గా తన తోడివారల యభిప్రాయములను గ్రహించవలెనని దలంచెదను. నాచేత గు నేనీ వారికేయ సునిచ్చువలె యున్నాను. భవాధి కుల సహాయము లేనపుడు మనము కొంతపని చేయగలుగుచుము. షీరి ఇండియాలోని యువకులెల్లకు యీవిషయమున క్రితగా విచారించవలెనని విన్నవించు కొనుచున్నాను. వారు చూస్తుండు రామన్న యిక్కట్టులను యెటుగగట్టుచు. ఈ యిట్టులు తమ శేమి కేయలేపోయిను, వీటికిలె వారి సోమము, పిల్లలును అభివృద్ధిచుదురు. చీరు సోమములవలె మున్నుండి లాభము లేదు. రాజకీయ విషయలలో పాటు యీ విషయమున గూడ వారు పనిచేయుచుండవలెను. రాజకీయ ప్రచారమునకు కొందరు విచ్చిభవము గావలసియున్నట్లును చెలియుచున్నది. నాకు పరిశ్రమల పురస్కారకై తమ జీవముల సంకేతము చేయవలెను. ఈ కార్యము నెలకొనింది. రాజకీయ విషయములనల భారతదేశము యెవరకేయములతో సుసమానుకు పీఠిక రావలెను. మనకు అనేక విషయముల లం దు బలము గలదు. మనకు ముడివెచ్చులు యొక్కరక గలవు. వాటిని సరిగా నుపయోగించుటకు అవకాశము విజ్ఞానముగలదు వెట్టుబడికి లోపము లేదు. కాని యీపని ప్రారంభించుటకు బుద్ధిపుట్టుకుంది. కాంతక వ్యయల కొన్ని కార్యములవలెనని కేయము మీము గా దలంపరాదదు. రాజకీయములకు అర్హులమని దలంపరాదదు. కార్మి కులయు, కరిపాలనకు దగినవారనియు అనేక కర్యాలులనుండి దలంపరుచు చుండిన కార్మికతమువారే ప్రస్తావన బలవత్తర ముకు సామ్రాజ్యముగా కరిగి పలుచున్న అంగ్లము రాజ్యవేరి పాలనాధికారమునకు వచ్చిరి. ఇట్లే విరోధా కేయకరితును ప్రకర్మములు జరుగుచున్నవి. జ్ఞానములకు వారికి జాతి గౌరవము గలదను దురభిప్రాయము దొలగిపోయినది. భారత యులు క్రిష్ణనాథి వృద్ధిమార్గములను విడిచివెట్టి, కార్మిక పద్ధతుల ననుసరింప వలెను వారకు యిది వేరొక కాలము. అట్లు కేసినచో కేళము భవమవును. మనకు గోరము వచ్చును. నావిప్ప మనకు మున్న కయండు గాక!

ప క ట న

కనిగిరి డిస్ట్రిక్టు మునసపుకోర్టులో
O. P. No 32/1923
కందుకూరి కాపురముదై యుండి చరపోయిన ఆబ్దుల్ రహీమా సాచెలు గారి: రామనీన ప్రేము విషయమై వారను కర్మిపీఠము యిప్పించమని ప్రోద్బలతో చూచుచున్న చూస్సేకో సాచెలు కర్మి రామ పిటివణ్ చాఖులచేసి యున్నాను. పిటివ నర్లకు వారను కర్మిపీఠము యిప్పించ కూడవని అక్షేపణ చేయు వారు 25-2-1924 కొద్దము ముడిచేసి కొరవచ్చును.
కనిగిరి, ఆ సూర్యనామ గార్లు, పి. వి,
25-2-24

నెల్లూరు

(స్వేయవిలేజు)

నెల్లూరు యింపియల్ బ్యాంకు

జనవరి, 23:—నెల్లూరు బ్యాంకు ఖజానా (కాశీ) లోని రాజరావు పాపాబాబుగారి విషయమై కొంతమంది బడినది. ఈ బ్యాంకు ఖజానాలో బ్యాంకు లెక్కలలో బడు పెట్టవలసిందిగా యిచ్చిన రు. 25000 లకు లెక్కలలో బడు మాఫా చేయవలెనని సభ్యులైన బ్యాంకు వారు తమూ చేసికొనుటకు ప్రయత్నించి, దిక్కుపోత వారితో బ్యాంకులోనుంచి డిపాజిటు మొత్తముగాని సెక్యూరిటీ మొత్తముగాని రూ. 10000 లకు లెక్కమాఫాకొని, కొంతమంది దరఖాస్తుపాపాబాబు (కొత్త) వసుధను అనుమానము ఉండుకొని రిజిస్టరు చేయించుకొనినటులు తెలియుచున్నది. ఇది జట్టుండే కొందరు గొప్పలైతలు మూడు రు. 75000 ల కంటే పోగొట్టుకొనినట్లు కూడ వినుచున్నాము. గుంటూరు బ్యాంకు ఏజెంటుగారు యాటిల జిల్లా మేజిస్ట్రేటు యొద్ద మోటునకును, ప్రభావవంతమునకును పీఠిక వేరముమోది యాఫీసులో నెల 7 తేది కాదు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు గారి కోర్టులో విచారణ జరుగనున్నది తెలియుచున్నది. గాంధీ బహదూరు పి. కవివారలతో కలిగిన పీఠికలకు పీఠికలకు ప్రద్రావనంబి రాజగారునియ, బ్యాంకువారి పక్షమున నెల్లూరు బ్యాంకు వారందరూ విచారితురనియు యేర్పడుచున్నది.

లెనిక మహాసేయుని నిర్వాహము

మాల్లా కొంగు సంగమము వారు లెనిక గారి నిర్వాహము వినినవలెనే యొకటి రంగున యేర్పడి కరుణాభిముఖులై లిలుచురి. శ్రీమంత్ వెన్నెలకంటి రాధాకృష్ణగారు ప్రధానోపాధ్యక్షులుగా లెనిక మహాసేయుని మహాత్మ్య గుణగుణములను ప్రశంసించి స్వాతంత్ర్యసంపాదనకును అనుబంధాత్మ దోష్ట్యనేరను మిక్కిలి కోయాడెను. లెనిక మహాసేయుని వసుధల పీఠికాదేశ మొక్కటిగాక, విరోధాపదముల దిశరేఖలయందు కూడ స్వాతంత్ర్యాభిలాష కలిగిన వయ్యెను. ఈరని నుండి నడుపుచు ప్రస్తావనలను బాల్ మొయిగారిని గురించి, క్రొవ్వకాలపు గాంధీమహాత్ముని గురించియు కొంత ముచ్చటించి ప్రస్తుతస్థితియందు మహాత్మ్య వ్యాధినుండి క్షేమమున, గాంధీమహాత్ముడు ప్రపంచమునకై నిలువబడియుండుట లెనిక మహాసేయుని ప్రపంచమునందే యిట్టిపరిస్థితులలో వైరము తనసాన్నిధ్యములకు చేర్చుకొనుటయు బాడ అహింసాభక్తియు యొక్క బ్రహ్మత్వము, హింసాయుతమైన స్వాతంత్ర్యసంపాదన యుగమునకును, ప్రపంచస్థాయిగా నెలకొల్పబడినట్లు యేర్పడుచున్నదని నడిపిరి. ఒకవరాదుకొరెయ్యతో సభకు నిలిచె.

జిల్లా కాంగ్రెసు సంగమము

కాకినాడ కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రజల హిందూ, మరాఠీలు ఇందుకు నూకనోత్సాహము ప్రకటింపిరి. జిల్లా కాంగ్రెసు సంగమమువారు నిర్వాహకాధ్యక్షులుగా కేంద్రో సాగింబ యాని, ప్రతినిధులుగా యెందును, కాంగ్రెసు ప్రచారమును నిజమియియున్నది. ప్రచారముల యింతవరకు గ్రామముల యందు నివాసములకు కేర్పడి పోవుచున్నది.

నెల్లూరుకును పీఠికలను ఉపవాసములు (పా. భ. మ. యాది. ఇంటింటికి వెళ్లి ఖద్దరు (ప్రపంచమును ప్రాంభించిరి. మూలమున్న రాజులు, ముజలకల్ భక్తులను వెరవెట్టుకొన్నది ఖద్దరు వ్యాపారములకు ఉత్సాహముతో పనిని ప్రారంభించుచున్నది. విద్యుదులు హిందూమతమును విశిష్టమునకు యెక్కువ ఉత్సాహమునున్నది.

మాది

జమ్మలూరు లాజ్ గార్ల రాజువారి చాళివారోధము కలిగించింది. ప్రార్థన దూదిలే కడుతుట మానివేసియుండిరి. కాని బహుశాగాదులమునంతమాది యాశక్తియును పంతులు ముగిసి నేకవీధి నిలవయుండునని కప్పించుచున్నది. కానినే ధరలు పొచ్చు అవకాశములేదనియు, తమకును అవకాశము నిలువదనియు ప్రజలు కనుగొనిరి. ప్రార్థనలలోనే చదివితా తెను. కవులూ, మున్నగు గ్రామములందు పనిజరుగుచున్నది.

హిందీ ప్రచారము

జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శి, హిందీ భాషను ముఖ్య పరపాలకముగాని యాభిముఖమునకు పాఠశాలలకును

కేంద్రములకును యిదివర విన్నవమును ప్రపాలక సంఘాధ్యక్షులకు పంపుచున్నది.

“1922 వ సంవత్సరములో ప్రపాలక సంఘమువారు రు. 80 ల వేరమిచ్చి యెక్కువ హిందీ యుపాధ్యాయులకు భరించుచు సంఘమునకు సంబంధించిన పాఠశాలలో హిందీ భాషను కేంద్రముచేసిరి. కాని 1922 డిసెంబరు మాసములో ఏకాగ్ర ముదేశనో ఉపాధ్యాయులను నిలిపివేసిరి.

1922 డిసెంబరులో మౌర్యాను సెనెటువారు యింటకు మోడియెట్టు, మెటిక్యులేషన్ పరీక్షలకు విద్యార్థులు హిందీ అభిమానభావము చూపుటకు అంగీకరించి హిందీ భాషను తమకు అభిమానము వ్యక్తపరిచిరి తమకు తెలిసియున్నట్టి, ఇంతవరకు హిందీ భాషకులన ఏకాగ్రాధ్యక్షమునకు మనకు గలిగిన వికలత్వము వరకావచ్చువామనియున్నది. అనురాగము వ్యాపార పోషకములను పుష్కలముగా ప్రోత్సహించి ఉత్తరహిందూస్థానులతో పరిచయము మొదలుగు లాభముల కొంతవరకు అభివృద్ధి అలకలదినను కనుకు తెలియించి కాదు.

నెల్లూరు హిందీ భాషా ప్రచారమున చక్కగ పనిచేసినందున మారు 800 విద్యార్థులు ఉత్తరము విద్యభ్యసించుచుండిరి. ఈ విద్యార్థులకి మోడరన్ చాలరకు తోడ్పడిరి.

* * * * * జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఇరువురు యుపాధ్యక్షులను మోడియెట్టు పాఠశాలలో హిందీ భాషను ఉపాధ్యక్షులతో భరించుటకు సంకల్పించిరి. తమకు విద్యార్థుల పాఠశాలలో హిందీ కూడ బిచ్చి హిందీ భాషా ప్రచారమునకు తోడ్పడగలరని ప్రార్థించుచున్నాము. త్వరలో ప్రత్యక్షమున సరిపించుచున్నాము.”

పశ్చిమగోదావరి జిల్లా బాలీయోపసంగమము 1-1-1923 నుండి 31-12-23 వరకు

జమీనాఖర్చు పట్టిక

జమీనాఖర్చు పట్టిక

జమీనాఖర్చు పట్టిక

గయాలింట్ క్యూర్యుని	4588-1-8
పాతలింట్ క్యూర్యుని	311-0-0
ప్రత్యేక నిధి	245-4-0
మంచు నిధి	1116-0-0
కర్ణుల చంపానం	7-0-0
రాష్ట్ర సంఘం - లెనిక క్యూర్యుని	61-0-0
రాష్ట్ర సంఘం - న్యాయవాదులకు	245-0-0
విలూరు బాలీయోపాదేశాలు	1819-6-0
డ్రై	62-15-0
మాది	202-10-0
కర్ణులు	198-2-0
అకామతు	428-11-3
కాంగ్రెసు అధ్యక్షులకు	177-0-0
ఇకరవనూరు	0-12-0
ప్రచారములకు (సభలకు)	18-4-0
గుమాస్తా వేరనం	15-0-0
విద్యార్థి వేరనం	15-0-0
వేలూరు రామమూర్తిగారు	8-6-0
అధ్యక్షులు కాతా	2588-8-0
మో. ఖ. ప. లిలయం	150-0-0
మౌళికము	1209-12-0
భీమవరం తాలూకా సంఘం	50-0-0
నర్సాపురం తాలూకా సంఘం	85-0-0
భీమవరం తాలూకా పాఠశాల	96-0-0
నంద్యాల	177-0-0
అంగారా నిధి	55-0-0
విద్యార్థి భటకాతా	2-0-0
తాలూకా సంఘముల Contributions కాతా	850-0-0
అధ్యక్ష సంఘం కాతా	955-0-0
మాతా గంగారాజుగారి ద్ద 1-1-23 న నిల్వ	17150-0-0
వికానిల్వ 1-1-23	84-4-9
	89918-11-8

అధ్యక్షుల వివర	గురల
ప్రత్యేక నిధి	208-4-0
రాష్ట్ర సంఘం - లెనిక క్యూర్యుని	21-0-8
రాష్ట్ర సంఘం - న్యాయవాదులకు	95-14-0
కర్ణులు	457-1-
అకామతు	116-0-0
కాంగ్రెసు అధ్యక్షులకు	251-4-0
ప్రచారములకు (సభలకు)	0-2-0
ప్రచారములకు (సామాన్యం)	208-0-0
కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు	20-7-0
నాగర వేరనం	58-5-9
విద్యార్థి వేరనం	15-4-0
కర్ణులు	40-1-9
కర్ణులు	200-0-0
సామరు	0-12-0
ప్రత్యేక నిధి	14-2-0
సామరు	40-4-8
కర్ణులు చంపా	54-7-0
నందూరి బానికామయ్యగారు	200-0-0
వేలూరు రామమూర్తిగారు	8-6-0
ఇకరవనూరు	28-9-0
విలూరు తాలూకా సంఘం	281-4-0
కర్ణులు తాలూకా సంఘం	220-6-0
అధ్యక్షులు	2588-10-0
లెనిక క్యూర్యుని, నమూనా ఖర్చులు	95-12-6
నాగర వేరనము	755-0-0
మో. ఖ. ప. లిలయం	150-0-0
మౌళికము	1440-0-0
నర్సాపురం తాలూకా సంఘం	200-0-0
భీమవరం తాలూకా పాఠశాల	157-15-3
హిందీ ప్రచారం	25-0-0
నంద్యాల కాతా	198-5-6
అంగారా నిధి	42-4-0
విద్యార్థి భటకాతా	51-4-6
తాలూకా సంఘముల Contributions కాతా	200-0-0
అధ్యక్ష సంఘం కాతా	9892-11-6
మాతా గంగారాజుగారి ద్ద 1-12-23 న నిల్వ	19800-0-0
వికానిల్వ 1-12-23	115-9-0
	89918-11-8

విలూరు } కు. వె. గోపాలశాస్త్రి, కార్యదర్శిగాను.

3-0-0-0-0

కావలెను

అగ్రహారం బాలికాపాఠశాలలో ప్రధానోపాధ్యాయుని వ్యవస్థాపకమునకు దరఖాస్తులు పంపు కొనవలెను. వేరనము నెల 1 కి రూ. 40-0-0 లు. స్కూలు ఫైనల్ పరీక్షలో నుత్తీర్ణులైనవారిని ప్రయోగించు అయినవారిని ప్రయోగించు అనుభవము గలిగినవారిని వారు మాత్రమే దరఖాస్తు చేయవలెను. ఈ క్రింది సంతకము చేసినవారికి 1924 సం॥ ఫిబ్రవరి 20 తేదీలోగా దరఖాస్తులు అందవలెను. తెలుగు బాగుగా తెలిసియుండువారెను.

మున్యసిఫల్ ఆఫీసు } C. R. Singh. గుంటూరు 26-1-24 } వైస్ చైర్మన్.

కుష్టుకు తెలము

వచ్చి 1-కి వెల రు. 0.8-0 వి. పి. సహా 0.13 ఈ తెలము పాడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు కుష్టులకు గాదులకు ఉపయోగించుచు.

అమృతాంజనము కిపో కొండాలు, మద్రాస్

KANUGO & Co., Parol, Bombay.

డెంటల్ సిస్. బి. దంత చూర్ణము.

“ఏమీ మేలైన పండ్లపాడి, ఏమీ కొనకగినది?” అని పండ్లపాడిచే విశేషముగా దంతరోగి దంతచికిత్సకుని సాధారణముగా ప్రశ్నించుచున్నాడు. ప్రశ్నలకు ముందే మందలి నవనాగి తమసొంతములను, అతనితో నత్యంతముగా గడపకలసిన జీవితమును, పండ్లపాడితో దంతభావము చేసికొనుటకును తమనంత అవకాశములేనందుకు పండ్లపాడి నుండి తప్పుకొనుటకు, చీము తొలగింపు, చిగురునొప్పి మున్నగు వానానిధములైన పండ్లపాడిని మొదలై ఈ బాధల నివారణముగఁ జూపి ఏదీని యొక పండ్లపాడిని వాడుటకు ఈ బాధలను తొలగించుట అత్యంతము మైంది. ఈ బాధలను రోగము జనింపగానే తమబాధలచికిత్స నిమిత్తము తమనలను నిచ్చువారు లేకపోవుటచే ఏదీని యొక పండ్లపాడిగాని పేరున గాని యుపయోగించి తమబాధలను అధికము చేకొని, మొదటిబాధగాక కలుబాధలను దెచ్చివెట్టుకొని పోవుచో బాధపడుచు పండ్లపాడి అధికముగా పోగొట్టుచున్నార. ఈ వెలుపు ఇంతటితోనే ముగిసిపడితాడు. ఏమీ చూచి అదే పండ్లపాడిని బంధునిత్రువలకారణముగాడ దొరయోగించి వెళ్ళు బాధలకు గురికగుచున్నాడు.

కావున వైబాధల నివారించుచుండియు, ప్రజాసామాన్యము కొనుటకు అందుబడిలో నుండగలిగినంత వెల నయముగా నుండునదియు, మేలైనదియు నగు పండ్లపాడిని ఒకటవలననుండి ఎల్లవారు వ కొడుచుచుండి. ఏమీ కొనిక మేలకు గొప్ప దంత చికిత్సకుల సూక్ష్మము ప్రకారము ఈ పండ్లపాడి తయారుచే జరిగియున్నది. ఘృత ఎత్తుకధగ లిని పండ్లపాడిని పేర్చుచు, పండ్లపాడితో మునవ్వకు అతుకు కొనునట్టిదియు లెక్కనధర గలిగియున్నదియు, ప్రజల దానినియును తెలియక వాడుకొనటచే మితిమీరిన వెలుపును గలగలకేయుచు ఒకానొక అమృతమునకు విరివిగా దొరుకుచున్నదియు నగు పండ్లపాడిగంటిది ఇది కానేరదు అబాలగోపాలము కొనునంత సరసముగాను వైవానిని మానుటకు కలనపడుకొనుటకు డబ్బా 1-కి 0-4-0 మాత్రము చొప్పున ధర నిర్ణయించుచున్నాము. “జగమెటిగిన బ్రాహ్మణునకు జందె పేల?”

కావున ఒకతూరికొని యుండుకొనించి కరీషించినచో దాని ముఖముగ నున్నదను. వెలుపు ఎంతమాత్రముచేయును. చిగురునొప్పిని దంతముయొక్క గాని రోగముల మాన్చి ఆరోగ్యమును కలుగజేయును.

దంతవ్యాధిగలవారు లేక యితరుల దంతసంబంధమైన వ్యాధులకు రానిదిక తమదంతములను కాపాడుకొనుటకు డాక్టరు హెచ్. కేంకట్రావు ఎల్. ఎస్. ఎస్. గాత్రే ప్రచురింపబడుచున్న “డాక్టర్ గ్యూ, దంత శ్రేణులు” అను పత్రికను సప్తతింతు చందాదారులుగా చేయుడు. రెండ్ర 1-కి చందా రూ. 1-8-0 మాత్రమే. పూర్తి చందాను మొదటినే చెల్లించుటలెను. వినియోగము ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

మేనేజరు,
“నదారోగ్యము దంతశ్రేణుము”
250 చైనాబజారువీధి, మదరాసు.
తంజివిలాసము “డెంటల్ సిస్”

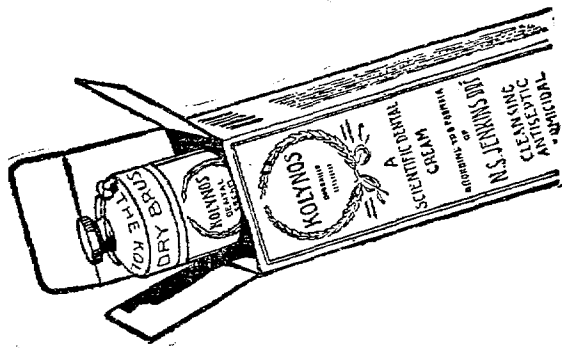
మృతినొందినవాడు మరల

బ్రతికెను

కలకత్తాలో జరిగిన అద్భుతవిషయము
పునర్జన్మమైన యువకునితోడ (అమితోఘ్న
రాయచౌదరిగారి లేఖ

కలకత్తా నగరమున క్యాంబజారులో బృందావనపాలు సందులో 7వ గృహమున నివసించుచున్న చౌదరి గారు జనవరి 28వ తేదిని అమృతబజారు ఫ్రిక్ కిటుల నీ లేఖ వ్రాసిరి. నారెండవవయసును చిరంజీవి పుట్టిమనుమరాయ చౌదరివయసు 22 ఏండ్లు. అతడు మంగవాసిక కాలాలలో బి. ఎస్. పరీక్షకు చదువుచున్నాడు. అతనికి తీవ్రతరముగ బాపవాటయ జ్వరము ప్రారంభమైనది. కలకత్తాలో వైద్యశ్రేణులగు డాక్టరు సలిసిరంజన కేసుగు ప్ర. ఎం. డి., డి. సిల్వర్మన్, ఎం. ఏ. ఎం. డి. హెచ్. డి. గార్లు చికిత్సచేసిరిగాని యీ జనవరి 18వ తేది బుధవారమునాడు రాత్రి అందరికిని కూడ నిక జీవితాశలేదనియే తోచినది. డాక్టరు కేసుగు ప్ర. గారాత్రియంతయు రో యొద్దనే యుండిరి. రాత్రి 11 గంటలకు సరికి నాడి కడుదుర్బలముగా నుండెను. రోగి నోటివెంటుట నై కుముకుండనుండెను. హీనస్వరముపడెను. తనకు మరణమునన్న మగుచున్నదను గొప్ప భీతిని వెల్లడించుచు నామమాన్య కేసుగు ప్ర. గారితో “కేవలమాటలాడెను. మరొకని నిమనముల కాయమునకు మాత్రముగా “నాకిక ప్రాణభీతిలేదు కేసుగు ప్ర. గారితో” అని నుడివెను. వెంటనే అతనియందు మంచిమార్పు కనబడసాగెను. నాడిస్పృటముగా కొట్టకొనసాగెను. తెల్ల వారుసరికి ఆరోగ్యచిహ్నములు బాగుగా నగుపడెను. నామమాన్య బాగుగా మాటలాడగలిగెను. 17వ తేది ఉదయమున నాతడిటుల తెలివెను. “ఇద్దరు పురుషులువచ్చి నన్ను తీసికొనిపోవుచుండిరి. వారునాకు సరిగా కనబడకుండ నుండిరి. కేసు మృతినొందిరిని నన్ను పరలోకమునకు గొనిపోవుచున్నారని నాకపుడుతోచినది. నన్ను కొంతదూరము తీసికొని పోవునదికి మరెయ్యకడు—నూతనపురుషుడు—ఎదురుగావచ్చి—ఏమిది మీరట్టి పనిచేయుచున్నారు? ఏమిని గొనిపోవుచున్నారే? (తీసికొనిపోవడమగిన వాడితడుకాడనటుల) యని వారినిడిగెను. అంతట వాద్దరును నన్ను వదలివేసిరి. నాకేరీరము దబ్బుచుని నైనుండి భూమిపైబడెను. నూతనపురుషుని చూచినపుడు నన్ను పట్టుకొనిన వాద్దరును చాల భయపడినట్లుగనపడి కడువడిగా పారిపోయిరి. వారున్నక్రిందపడజేసిన వెంటనే వారిలో నొకడు రెండుసార్లు బిగ్గరగా సీత్యారముగావించెను. అంతట నాకుమెలకువవచ్చినది. అప్పుడు కేసు బ్రతికితనని బిగ్గరగా చెప్పితిని” అని నామామరకు తెలివెను. కేరీరము క్రిందపడినచో కలుగునట్టి దభాలు మనుష్యనియమున సీత్యారధ్వనియను మాయొంటున్న వారికందరికిని ఇరుగుపొరుగుండలవారికిని గూడ స్పష్టముగా వినిపడెను. యిరుగుపొరుగుండల వారపుడు మాయొంటికి చటాలునవచ్చి ఏమిటాధ్వని ఏమిజరిగినదని మమ్మడిగిరి. ఆధ్వని ఎటులకలిగెను సీత్యార మొనరించిన వారెవరిని ఆధ్వని వినిపడిన వెంటనే కేసుగు ప్ర. గారుగూడ రోగిగడలోని కురికిరి. అప్పుడు రోగిచుట్టును మేము ఆర్థరము కూర్చునియుంటిమి. మేమందరమును మెలకు వగాకేయున్నాముగాని ఆధ్వని ఎటుల కలిగెనో మా కేమియును తెలియలేదు. అప్పుడు ముగ్గురు డాక్టరులును మరి 12 మందియును ఆధ్వని నివనిరి. మరునాడు ఉదయమున నా మమారు డాంగంటి చెప్పినపుడందరికిని రాత్రి తాము వినినధ్వని విషయము చచ్చిన మనసునకు తట్టికది. ఇట్టి నిదర్శనము కనబడుట అత్యద్భుతముగా నున్నది. చనిపోయినవారు మరల జీవించిరిని మనము వినుచుందుముగాని యిట్టినిదర్శనము మాత్రమేపునాపము. ఆధ్వని వినిపడిన వెంటనే మంచిమార్పు కలిగియుండు కనబడినదని డాక్టరులందరు నొప్పుకొనుచున్నారు. భూలోకమునందును స్వర్గలోకమునందును మా నవులు గ్రహింపజాలని మహాద్భుతవిషయము తెన్నియోకలవు. అని చౌదరి గారు వ్రాసిరి.

పసుపు పచ్చని గొట్టము

పసుపు పచ్చని గొట్టములో

నుంచబడియుండును,

కొలినాసు డెంటల్ క్రిము “పసుపు పచ్చని గొట్టములోనింపబడి, అగొట్టములు పసుపు పచ్చని గొట్టములో” నుంచబడి పంపబడును. మీ వర్తకునియొద్ద మీరుదానినే కొనుటకు ప్రయత్నింపుడు. కొలినాసుతో ప్రతిదినము విడువక మీదంతములను శుభ్రము చేయుటవలన మీదంతములు గట్టిగానుండుటయే గాక, ముత్యమువంటి కాంతిని గలిగియుండును. నోటియందను, కుత్తుకయందును నుంచరించుచున్న లెక్కలేని చిన్న పురుగులను కొలినాసు నిదానముగాను, నిశ్చయముగాను నాశనము చేయును. ఆరోగ్యకరమైన కొలినాసును వాడుటకు నేజీ ప్రారంభించుచు. పసుపు పచ్చని గొట్టమును కొనుడు.

KOLYNOS

డెంటల్ క్రిము

THE KOLYNOS COMPANY, New Haven, Conn., U. S. A.

Representatives for India: DAYTON, PRICE & CO., Ltd.

Madras Calcutta Bombay Karachi Rangoon Colombo

నోటి ను

మేము దక్షిణ యిండియాలో మధుర యందును ఆంధ్రదేశమును తాడేపల్లిగూడెము నందును మా బ్రాంచీలను పెట్టియున్నాము. మా వద్ద మద్రాసులో విక్రయించబడు సామానులన్నియు ప్రత్యేకముగా మోటారు ట్రైక్లు, సామానులు ఈ రెండు బ్రాంచీలయందును మద్రాసు ధరలకే, రైలుచార్జీలు వగైరా కలిపి, విక్రయించబడుచు. కావున తత్కాలీనాదరులు మమ్ముల ప్రోత్సాహించెద రని కోరుచున్నాము. వివరాలు 1 బన్ను మోటారుజేసిను, 18 మంది ప్రయాణికుల మోయ గలిగినది. రూ. 8,150.

యౌవనులు డ్రోరము చేసికొనుటకు ప్రారంభించినప్పుడు

యౌవనుకు దాడి పెరగుటకు ప్రారంభించినప్పుడు, వారు స్వయముగానే డ్రోరము చేసికొనుటకు నేర్చుకొనవలెను. అట్టివారు ఉపయోగించతగినది గిల్లెట్టు సేఫ్టీ రేజరు.

దీనిని ఉపయోగించుటకు నిపుణత నవసరము లేదు. అది వెంట్రుకలను విషవక శుభ్రముగా డ్రోరము చేయును. ముఖమునందు గాయములు తగులదు, చర్మమునందు నొప్పి యుండదు, కొద్దిగా వ్యయ మగును; ఒకే కత్తి అనేక డ్రోరములకు ఉపయోగపడును.

డైమండు వర్తక గురుతుగలదే శ్రేష్ఠమైన గిల్లెట్టు రేజరు, కత్తులు అని తెలిసికొనుడు. వాటికిబడులు మరియొకటిని మీగు కొనకుండుటకై బాగ్ తప్పదు.

Representative: MULLER & PHIPPS (India), Ltd.

Bombay Calcutta Madras Karachi Rangoon

Gillette SAFETY RAZOR

Made in Boston, U. S. A., By the Gillette Safety Razor Company

మదరాసు శాసనసభ

కార్యక్రమము

మదరాసు శాసనసభ ఫిబ్రవరి 25 వ తేదీ మంగళవారము ఉదయం 11 గంటలకు భోయనెంటు బాదియడలి శాసనసభా భవనమున సమావేశమైనది.

పి. హాగ్నెగారు టి. ఆర్. వెంకటరావు శాస్త్రిగారు రాజకీయ ప్రయోజనముల గావించి కార్యము చేరదన. ప్రశ్నోత్తరములు జరిగినవియుట గవర్నరుగారు తమ అభిప్రాయములను శాసనసభ్యులకు తెలుపుచున్నట్లు ఆలంబించి విధానమును, గవర్నరుగారు అభ్యర్థించినట్లు కార్యములకు తెలిపెదరు.

సెనేటు ఎన్నికలు

శాసనసభనుండి సెనేటుసభకు ఎన్నికలకు 12 మంది కార్యము చేసిరి. కార్యములు ప్రకటించెదరు.

శాసనసభకు పట్టిక అకౌంటు మి.టి. ఎరిగేషను బిల్లు, ఎ.టి.ఎ. మాజీశాసన కార్యము నికేతలు కార్యములకు పంచెట్టెదరు.

సెన్సి మెంటరీ గ్రాంటులు

గవర్నరుగారు కలహానుసరించి 82960 రూపాయలు సెన్సి మెంటరీ గ్రాంటులు కోరెదరు.

ప్రాంతీయ ఆర్థికముల సవరణను కొన్నిటి. గాన్సి. పి. రామస్వామి ఆశ్రయగా రుపపాదించెదరు.

లోబుబాన్ అట్టరకపెట్టెదరు. కొన్నిమామూలు చేయవలయునని గా. పానులు రాజుగా రుపపాదించెదరు.

రైల్వేల డైరెక్టరీ

ఈ కమిటీ యందు శాసనసభ్యులు ఇరవై మందియందు ను సలహాను కథనాను అంగీకరింపవలయుననియు, ఈ సందర్భమున శాసనసభవారు ఇరవై మంది ప్రతినిధులు ఎన్నికనుటకు అభ్యర్థనలు వ్రాసుటలు చేయవలయునని కోయరు గా. నాపు గారొక తీర్మానము నుపపాదించెదరు.

టూటికారను పోర్టుటబుబిల్లు

టూటికారను పోర్టుటబుబిల్లు సెట్టుమిటి నివేదికమును 4 వార్డున్ టూట్టావాటబుబుగారు ప్రకటించెదరు. సెట్టు కమిటీవారు సవరించిన విధమున బిల్లుపై చర్చజరుగవలయునని గా. 4 వార్డును టూట్టావాటబుబు గారు రుపపాదించెదరు. బిల్లుపై చర్చ జరుగును. కడపట బిల్లుకట్టము మారవలయునని గా. టూట్టావాటబుబు గారు రుపపాదించెదరు. ఇప్పటికి అసభి కార్యములు 26 వరకు పంపించున్నారు.

ఇరిగేషను బిల్లు

గా. సి. పి. రామస్వామిగారు ఇరిగేషను ప్రశ్న పెట్టుటకు అనుమతి చేసెదరు. ఈ తీర్మానము అంగీకరింపబడితే బిల్లును పునీరించుటకు సెట్టు కమిటీ నియమింప వలయునని ఉపపాదించెదరు.

అసభి కార్యముల తీర్మానము

ఇదంతయు సాగిన పిమ్మట అసభి కార్యముల తీర్మానములపై చర్చజరుగును. 4 వ తీర్మానములు కార్యక్రమమున చేర్చబడినవి. ముఖ్యముగా తీర్మానముల సవరణలు చేసినట్టి ప్రతికల యందు ప్రకటించెదరు. అసభి కార్యములకు సమావేశమయినదియు, రాజీనామెట్టిను మొదటి తరగతి కర్మంధి కుటుంబం పరికరం పతలయు ననియు సత్యముగా రుపపాదించెదరు. ఈ విషయమును విషయములను కొంతమంది ముందుగా కార్యము రామలింగం కర్మంధి కుటుంబం పరికరం పతలయు ననియు ముందుగా గామములను బిల్లు చేర్చు కర్మంధి కుటుంబం పరికరం పతలయు ననియు సత్యముగా రుపపాదించెదరు.

చెన్నపురిమండల ఆంధ్రజాతీయోప సంఘము

ఈనెల 4 వ తేదీని సభ జరుగును

ఈదిగున నుదహరింపబడిన విషయముల బర్నింగు తీరదన ఈ(ఫిబ్రవరి) నెల 4 వ తేదీ సోమవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు తిరువెటిపేటి ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యములనున వైసంఘము కార్యనిర్వాహక కర్మ సమావేశమయ్యెను. చర్చించబడెను. విషయములు మిగిలిన ప్రాముఖ్యమైనవిగాన కార్యములకు తీర్మానములు చేర్చెదరు.

(1) కరమం 1924 వ సం. 11 వ తేదీ కార్యములను నిర్వహించు.

(2) నిర్వాహక కార్యములను నిర్వహించు.

గట్టి రంగయ్య నాయుడు,

కార్యదర్శి.

పన్నుల నిరాకరణము

అంజాపూరు జిల్లా పరిస్థితులు

పేరాలం, జనవరి 31:—80 వ తేది గౌ. స్వామిగారి కుంభకోణమునందే యానంతే 31 తేది ఉదయం పేరాలం చేరింది. వీరు తంజావూరుకు వెళ్లలేదు. మిరాసిదారులను పేరాలమునందు చూచుటకు ప్రభుత్వ సభ్యుడు అంగీకరించెను. ఒక యంకరమును సాగుబడి చేయుటకు 600 రూపాయలు కావలసియున్నందున, ఖర్చు అన్నియు పోను నీకరి ఆయాముల ఎకరమునకు రూ 18-8-0 మూలమే మిగులుచున్నదనియు ఆయాప్రభుత్వము 16 రూపాయలు పన్ను చెల్లించుట అసాధ్యమనియు మిరాసిదారుల ప్రభుత్వ సభ్యులకు తెలిసిరి.

మిరాసిదారులు ప్రభుత్వసభ్యులతో మాట్లాడుచుండే దురద వనస్థితిగారు అంటికి వచ్చిరి. ఈ కింది సంభాషణ జరిగెను.

మీరు పన్ను చెల్లించివారా?

లేదు.

మీరిచ్చటికి ఎట్లు వచ్చిరి?

మోటారుబండితో వచ్చివాను.

మోటారు బండిని ఉద్యోగులు బిల్లువేయలేదా?

ఎందువలన బిల్లువేయలేదు?

మోటారు బండిని బిల్లువేయటం బాగుండునని ప్రభుత్వ సభ్యుడు చెప్పెను.

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసువారి అభిప్రాయముల ననుసరించి ప్రభుత్వమువారు ఈచేయుచున్నారని, సంవత్సరమున ప్రభుత్వ సభ్యుడు చెప్పెను. ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీనా మిరాసిదారుల రాయబారమున గవర్నరుగారు చెన్నపురియందు చూచెదనని తెలియచున్నది. గౌ. ప్రభుత్వసభ్యుడు పేరాలమునందే కారణాలు తెల్లెదరు. అచ్చటనుండి చెన్నపురికి 1 వ తేదీ రాత్రి వెళ్లెదనని తెలియుచున్నది.

న్యాయసమాధానము లిటుపిమ్మట

కుంభకోణం, జనవరి 31:— గౌ. స్వామిగారి సమాధాన పత్రముల గురించియు సగం ప్రభుత్వమునకు మాట్లాడుకొనుచున్నారు. పన్నులను చెల్లించకుండుటయే శ్రేష్టమగు సాధనమని అందిన గుర్తింపున్నది. కాని ఎట్టి ఇచ్చింది

రాయలుకమీషను

బర్మా సాక్షులు

కలకత్తా, జనవరి 31:— నేటిదినము రాయలు కమీషనువారు కానగపట్టెలకు మహమ్మదు అగను, సివిలుసర్జను డాక్టరు నుబహ్మణ్యం బర్మాసాక్షులతో కమీషనుకు స్వాగతం అంది గార్ల సాక్షులు ప్రార్థనలు చేసెను. డాక్టరు నుబహ్మణ్యుడు గారు రహస్యముగా విచారించబడిరి.

డాక్టరు నుబహ్మణ్యునిగారి వాక్యాలు సంగ్రహము ఈ దిగువ ప్రకటింపబడినది.

వి. యం. యస్.

ఇండియన్ మెడికల్ సర్కిల్ మిలిటరీ కాలనీయం జరిగిన 120 మంది ఉద్యోగులకును ఆవరణను నాఅభిప్రాయము. కాంతిను ఉమలందు వీరికి కింది ఉద్యోగాలకు నిర్ణయించును. (1) ఇండియన్ మెడికల్ సర్కిల్ నందలి ప్రధానోద్యోగములు (2) ఇతరుల జెనరల్ ఇన్స్పెక్టరు జెనరల్ ఇతరులు (3) కార్యాచరణముల ఇన్స్పెక్టరు జెనరల్ ఇతరులు (4) ఏజెన్సీ ఇన్స్పెక్టరుల (వెనెడెన్సిసర్జనులు) (5) స్పెషల్ మెడికల్ ఆఫీసులను బర్మాక రాష్ట్రమునందు 8 మంది వి. యం. యస్. ఆఫీసులనుండిన ఆరాష్ట్రీయ ఆంగ్లేయుల చికిత్స విషయమై పూడ ఇచ్చింది యుండెను. ఇతర విషయములందు వర్తమాని భేదమును పాటించక అర్హులైనవారిందకు ఉద్యోగాలను నియమించెదలెను. ఈ 120 ఉద్యోగాలకు రెండు మిగుల ఉద్యోగాలు లన్నిటిని రాష్ట్రీయకపర మొనర్చవలెను. వీరికి జీతము రూ. 600-50, 1000 100-1400 ప్రకటించెదలెను. వి. యం. యస్. సివిలు కాలనీయ మిలిటరీ కాలనీయ జీతములందు బలైతలందును భేదములండబడుదు.

క్రానుమేట్ చేయబడగా తాను 18 సంవత్సరములు బర్మాలోయుండెదనెను, బర్మావారికి భారతీయులకును ఎట్టి మనస్ఫూర్తి ధ్వేషభావము లేదనియు, బర్మావారికి ప్రత్యేకభావము లేదనియు చెప్పింపబడినది.

ఈ సమస్య అంతమొందుటకు ప్రభుత్వమువారికి మరియొక ఆంకణ మివ్వలయున్నది ఉద్దేశముతో ఉపసంఘమువారు స్వామిగారి సమాధానమును అంగీకరించిరి. ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీనా గవర్నరుగారు వాయదా చెల్లింపబడెను. కావున ఈతేదీ లోగానే ప్రభుత్వము ఈరాయబారులను చూడవలెను. ఈరాయబారములను ఎట్టి లాభము కలుగునో చూచి అటుపిమ్మట కార్యక్రమము నిర్ణయించబడును.

యందు చేరుటకు స్వామిగారును జీతములు కట్టకనుకను చేరకుండు ప్రత్యేకరీతులకు చదువుటలేదని సాక్షి చెప్పెను.

గౌ. రిజిస్ట్రార్ గారు:— బర్మావారు సంస్కరణమును పరేక చెట్టుబడునని తెలియనే ఒక భారతీయుడకు సన్ ఆఫ్ టైటుసర్వేయి ఇట్లు చెప్పెను “ఇక బర్మావారికి స్వతంత్రముగా భారతీయులను, నేనిచ్చు. ప్రాక్టీకు చేయుట అసాధ్యమగును” ఈ విషయము మీరు అర్థమైన కలుగజేయుచున్నదా?

సాక్షి:— అవును ఆ సర్వేయి దుష్టుడనియు నరముల జలుపునకు లేనివాడనియు తలచెదను.

గౌ. రిజిస్ట్రార్ గారు:— బర్మావారు ప్రత్యేకములకు అధికముగా వెళ్లెదదా?

సాక్షి:— అవును. కాని ప్రత్యేకము దక్షతోడను సానుభూతితోడను చికిత్స చేసే వారు సంతోషముతో ప్రత్యేకములకు వెళ్లెదనని ఆనభవముతో చెప్పుచున్నాను.

మహమ్మదు అగంగారు

కానగపట్టెలకు మహమ్మదు అగంగారి వాక్యాలు సంగ్రహము ఈ దిగువ ప్రకటింపబడినది:—

సంస్కరణముల విషయమై సార్లమెంటువారికి దక్షములు కొనసాగుటకు యావచ్చాకరి సర్కిలు విషయమై కొన్ని మార్పులు చేయుట ఆవసరము. ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి ద పని చేయు ఉద్యోగులు మూలమే యావచ్చాకరి సర్కిలును దుడమల యును. మిగిలిన ఉద్యోగులందరు రాష్ట్రీయ భారతీయుల లాబడి యుండవలెను. ప్రభుత్వమునకు 20 సంవత్సరములకు బర్మా యందు ఉన్న ఉద్యోగులను అంగ్లేయులు లేకుండునట్లు చేయుట సాధ్యమగును. ఈ ఉద్దేశముతో బర్మా వారికి ఉన్న ఉద్యోగాలను అధికముగ కనుల నిచ్చుట ఆవసరము. భారతీయేతరు ఉద్యోగుల నియమించు అధికారము ఇండియాకు లికి యుండవలెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి కింద పనిచేయువారిని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల వారు నియమించవలెను. ప్రభుత్వమును జీతములు చూచును. పానిజి లు అలెకన్న ఇచ్చుట ఆవసరము. ఎక్కువేటి కాంపెన్సేషను వల్ల జీతమునకు అధికముగ నష్టములు కలుగుచున్నట్లు ఉద్యోగులకున్న లీవు నిబంధనల ఇకం సూక్ష్మములు చూడ భారతీయేతరు ధనము దొరికి చేయుచున్నదని ఉపసంఘములనున్నది.

ఫిబ్రవరి 1 వ తేది

నేటిదినము రాయలు కమీషనువారు ప్రభుత్వమునకు వెళ్లిరి. గవర్నరుగారిలోను మరికొందరు ఉన్న ఉద్యోగులతోను కలసిరసాస్థులు మాట్లాడిరి. మధ్యాహ్నము స్వామిగారు యు ఛట్టి రిచ్చెదనుగాను ప్రధాన స్వామిగారు రహస్యముగ సాక్షి ముసలిరి.

టెలిగ్రాఫు ఇంజనీరుల సంఘపు కార్యదర్శి, ఇండియన్ కాలేజి ఇంజనీరుల రహస్యముగ సాక్షి ముచ్చిరి. ప్రహర్ష శేఖు వెన్నులను, దివానేజీ, రెండింటి ఒకరుని అలెకన్న, ఎక్కువేటి కాంపెన్సేషను, ట్రావెలింగు అలెకన్న, టెక్నికల్ అలెకన్నలను టెలిగ్రాఫు ఇంజనీరుల కోరిరి

ఇండియన్ ఇంజనీరుల సంఘమువారు సాక్షి ముచ్చిరు, ఇంగ్లాండు నుండి అనుభవద్యోగులను భారతీయోద్యోగులకు, జీతములందును బలైతలందును ఏ రెండు భేదములనున్నదనియు, భారతీయోద్యోగులకు ఉన్న ఉద్యోగాలను దొరకుటకు గృహమగుచున్నదనియు, క్రయాంత్ర ఖర్చులు, ఇంటికాదుగ అలెకన్ను హెచ్చింపవలయుననియు కోరిరి. (అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ నుండి రిప్పను)

చింతాద్రిపేట హరిధరజనసభ:— 4 వ సభ మహా విప్లవీ కోక సంవత్సరమునకు దేవుడైనది. సభవారు చింతాద్రిపేటయందును స్మార్త వైష్ణవ బ్రాహ్మణ బాలురు. వీరు వారమున కొక్కసారి యగ్రహారము వీధి ముందును వసంతమంటమున హరిధరజనము జేయుచుండిరి. మొన్న జనవరి 27 వ తేదీనా దీనిసభవారు రాధాకల్యాణ మహోత్సవము సరిపై భవముతో జరిగిరి. ఉదయ మూడుగంటలు మొదలు మధ్యాహ్నము ముగ్గుగంటలవరకు గల్యాణోత్సవము, హరిధరజనము, కథవార నమ్మలునురు బ్రాహ్మణులకు వ్రాసిన పేరమును భోజనము, సామంకాలము సామిమూరేగించుట, పిదప, సంగీతసభయు జరిగెను. కార్యక్రమము చూచువారలకు గన్నులండునై మనస్సున కానందమునుగొల్పినది. బాలకులచే భారతీయులకు కావ్య మింత జయభద్రముగ నేరవేరుటకు చింతాద్రిపేట మహాజనములు వురు (శ్రద్ధతో గావించిన కీరీత ద్రవ్యసహాయముతో కారణములు. చింతాద్రిపేటబాలురు టెక్నికల్ సర్కూర్యమును గావించి యితర బాలకులకు మార్గదర్శకతై యొప్పాడుట కడుభాగ్యవశ గిన విషయము.

OM THE MYSORE GOVERNMENT SECURITY Life and Marriage Assurance Company Ltd., Mysore Loans from Rs. 1,000 to Rs. 5,000 ON PERSONAL SECURITY will be given WITHOUT ANY INTEREST. UNDER OUR PERSONAL INVESTMENT SCHEME. ON IMMOVABLE SECURITY AND AT MODERATE INTEREST. UNDER OUR PROPERTY INVESTMENT SCHEME. To our Bond and Life Insurance Policyholders. TRIPLE BENEFIT POLICY IS A SPECIALITY. For Further particulars and Agency Terms Please apply to:— The General Secretary, Life & Marriage Assurance Buildings, MYSORE. Messrs P. K. Rau & Sons, Chief Agents, for Madras Presidency. 299, Thambu Chetty Street, MADRAS.

భారతీయ తరుణామృత ఆఫీసు - పామిడి

మా బౌద్ధములవల్ల గణములేనిచో సొమ్ము వాప సివ్వబడును. మా బౌద్ధములు ఉపయోగించువారికి, యకను కైదులతో అవతర నుండెను. కోగులకు, వికోగులకు చాలా మంచికల మిచ్చును.

అక్కరము! వెల స్వల్పము!! ఫల మధికము!!!

అమృత జీవన్:— అన్ని యిండ్లందును ముఖ్యముగా నుంచుకొనగలది. నకలదిధ జ్వరములు, కలరా, ప్లేగు జిడోనోస్యలు, దురికూలు, చికిత్సలే, శ్రేత్రోగములు, శ్రీలవ ముకుతాలవందు కలగునొప్పులు, కడుపుబాని బల్లులు, కడుపుబొప్పి, అజీర్ణవాతము, దగ్గులు, రక్తమసము, పూర్వబొప్పలు, కామర, గజ్జి, దుడద, జలుబు, తలబొప్పి, తలజుమే నివృత్తియను. అనుపాని విశేషములవల్ల యింకను అనేక వ్యాధులు నివృత్తియను ఒక ముక్కను తాంబూలముతో నేనించిన నోటికి గంధమును పోగొట్టి మంచి నువాసనిచ్చును. కఠమువారింది, స్వస్థమును విశేషించును. గాయములకు చాలా మంచిది. నీనా 1-8 రు 1-00 పోను ఖర్చు చేతు. దేశము ఈప్రసిద్ధివారికి, బహిమలైన వాడుకలు, విస్తారముగా చదువు నివృత్తికు, అతివాతములను మ చిట్టిప్రసిద్ధివారికి, దివ్యతేజస్సు చేకూర్చున్ బిల్లుపాకకెక్కినాచ్చియను. కత్తిభేదము, సంభవానిన, కీళ్లగలుపులు ఉదయము, 20 రు. డబ్బీ 1-8 రు 1-8-0. 8. వ కవారి కొండయ్యకెట్టి కర్తలు నువ్వారు, 9 గణపరావు యెక. కాయకు ప్రేమనరీర్యేలు కర్మాలుకొట. 10. బాగుకపు బాలయ్యకెట్టి గంధకల్లు, 11 పొ.మద కెండునుబ్బయ్యకెట్టి కర్ణిటక అనంతపురం.

శాంతసంధాన లేహ్యము దేశము ఈప్రసిద్ధివారికి, బహిమలైన వాడుకలు, విస్తారముగా చదువు నివృత్తికు, అతివాతములను మ చిట్టిప్రసిద్ధివారికి, దివ్యతేజస్సు చేకూర్చున్ బిల్లుపాకకెక్కినాచ్చియను. కత్తిభేదము, సంభవానిన, కీళ్లగలుపులు ఉదయము, 20 రు. డబ్బీ 1-8 రు 1-8-0. 8. వ కవారి కొండయ్యకెట్టి కర్తలు నువ్వారు, 9 గణపరావు యెక. కాయకు ప్రేమనరీర్యేలు కర్మాలుకొట. 10. బాగుకపు బాలయ్యకెట్టి గంధకల్లు, 11 పొ.మద కెండునుబ్బయ్యకెట్టి కర్ణిటక అనంతపురం. మ రా:— మా బౌద్ధములు హిందూదేశమునందు ఎల్ల వొట్టయందును అమృతము చున్నది. ఏపట్టుగా నుండగోరువారు ఈదిగువ విలాసమునకు ప్రాసిన వరములు తెలుపబడును. (1101) కంఠవిలాసం: వర్మా, పామిడి. ప్రొఫైటరు, డాక్టరు యం. బి. ఆర్. వర్మా, పామిడి, (జిల్లా-అనంతపురం)

అన్ని సామర్థాలకు సాగించుచు

రజబీ

తేలిము

రజబన్నీ 1 ఖాన్సా తెలము మా 5—0—0.

రజబ్బో టోఫీసు,

38, జనరల్ ముత్యామొదలివీధి, ముదాసు.

రవీంద్రకవి చంద్రుని నవల

నవలయే కాదు — నవభావకునుమాకరము

సవరసకమలాకరము — సవరత్న రత్నా కరము

నవనవానందసు ధాకరము — నవజీవన, ప ధాకరము.

రెండు సంపుటములు. శం. 1-కి వెల రు 1-8-0

ఏకాంతసేవ

వేంకటపార్వతీశ్వరకవుల

శ్రీమదంగీతము

లలితరసభావకలితము—మధురశబ్దారలలితము అగు

ప్రభాత సంగీతము

ವೆಲ 0.8.

రహస్యవిప్లవము

అద్భుతమగు డిపైక్టివ్ నవల

274 పుటలు చిత్రపటశోభితము

వెల రు 1-8-0.

ఆంధ్రప్రచారణిగ్రంథనిలయము, కాకినాడ.

డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధనస్య

అందువలనందెల్ల తిరుప్పావై, ఇందియన్ లాయర్స్ వరసముగాను, ప్రజాపక్ష పక్షములు న్యాయశుభమును
తెలిసివచ్చినారుమే కాదో ఈ రెండింటికొక్కడ కలకు జ్ఞానము సాధారణముగా ముగ్గురు కలిగించకపోవును అని

వ్యాధిగ్రస్తుని జన్మమును నివృత్తియొనకముగాక తేసి యామరణాంతమును బాధించుచుండును. ఇట్టివ్యాధులకు లోనికి తీసికొనుచుండు లనేక ముఖయోగి. పంబడుమ వచ్చి నది గాని యది యావ్యాధులను నివారించ లేక పోవుటయే గాక ౯ నది మృంధకములు చేసినదిగా నుండునుచేత తుదకు దేశహోగ్యము నంతను చెడదీయుననిగాక నూడ నేర్పవలసి. తరువాత వైపురకమును పట్టును పరశాఖయలచేత మంచివైద్యములుగా తీరా నింపబడి యిట్టి ముఁదులునూడ ననేక మిప్పు డుపయోగింపబడుచున్నవి. గాని అది నూడ న.త ప్రయోజకరములుగా గ్రహింపబడుట లేదు.

ఈ సంవత్సరము లన్నియును యోచించి విరకాలము కలి క్రమమున యాయుత్సవ
దాంకిలేమ యూనానీవైద్యమలం దారితే బోబోపకారాధ్యై కమనస్వస్యమును
వినియోగించుచున్న డాక్టరు, జీ. బి. గారీ సుగంధసస్యమును కలిపెట్టిరి.

ఇదివరకే లోకమందంతటను వ్యాప్తము చేయబడి నున్నదిమైనది కాబట్టి దీనినిగురించి మేము విశేషించివ్రాసినవలసిన
 పని లేదు. ఒకసారి యువయోగించినయెడల దానియొక్కప్రగతిగూడ నడయే స్థాపించుటదు. దీనిచే బాధానశ్చి
 గించి కృష్ణ తాత్పర్యముగా గొప్పచారుడు కొలదియారును పంపినయోగ్యతా ప్రతికూల లక్ష్యము మిక్కిలిగానున్నది.

ఈ సుగంధనద్యము నుపయోగించుటవల్ల మెదడు, ముక్కు, కన్నులతో సంబంధించిన గమస్తవ్యాధులును సమూలముగా నశించును. పీడనము, ఒడితలనొప్పి, తలతొననొప్పి, జుర్రునొప్పి, మొదలైన, కంఠమున వైచిత్ర్యము వ్యాధులను ఈ సుగంధనద్యము పెట్టిడి భిక్షము. ఇట్టి సుఖవిషయముల గలిగి యిరవలభముగా విక్రయించవలగు వాడుక మిదితప్ప మరేయొకటి లేదు. చిరకాల ముంచిన చెడని సుగంధ విశేషములన, పొడి యాభ్యాసము లేనివారికి పొడితల మిది హితవుగా నుండును.

సాధారణముగా పోడినేయువార లీ నుగంధస్వరూనుకట్టి రెనుసారు అ పయోగించినయెడల, ఇది సాధారణపు పోడి ౧౦, ౧౫ సారు జుపయోగించినచే పనచేయును, కాలజా వెలగల సాధారణపు పొగాకు పోడితో నీ నుగంధ స్వరూనుకొనిటిక కలిపినయెడల నా పొగాకులయొను మిక్కిలి పనునకంటె మును.

మొదటి గతి ల. ర వి, పి, ఖర్చు ల ర డబ్బా గతి రూ. ౨-౮-౦. వి. పి, ఖర్చు ౦-౮-౦

అంగు లేక అంధభావంతో విలాసము వివరముగా వ్రాయకలెను.

అంశము:- గురుబరవ అందు కంపెనీ నిమిశైడ్. పోస్టుఖాక్కు 510 మదాసు.

అల్పవిషయపరిజ్ఞానము
తే. యోగల సంగీతము

అనుబంధములు

[illegible]

గిడపట్టువేరల కట్టుల లాలిపాటలు బిడ్డల గానందదా?
 లాలిపాట కట్టి కుట్టినవూలే కచ్చయింద కందదా?
 రుధిఁ సాకమ్మల్లియ క్రమభేరిసాదముగా విసగితము
 మనమృతం కందిన అవిపాటలైన. కవిరాజోగారా
 కరితూరించు కంఠజారములో యన్నట్లు పురుషదా
 వీంచుకై చేయు మిన్న ప్రీతిగోమల తెల్ల
 కనుచేతనే ఈధ్వని కలుగుచున్నది. ఈచలనగతి నిమగ్నము
 8000 మార్లు అని ధ్వజాగ్రతాచే కనుగొనవచ్చును.
 వేగముగల చీటీల వేటాడ సాధ్యమే కనుకనే దీపము
 గింది ఎన్నమార్లు చీటీల కంఠమాచిను ఒక్కటై
 కట్టుడుటలేదు. చేతిపై వాలి రక్తము త్రాసుచుండమాచి
 లమానిశీనివో వాటిద కెటు చిర్యములో గ్రుచ్చు
 పోయియుండుటచే అది కట్టుబడును. ఒక్కొక్కగోమ కలు
 ముజేసానలో కొన్ని నూల్లు మలేయూ క్రిమము క్రవేకుం
 న్నవి. దోమయొక్క కడుపులోను నెత్తురులోను చిన్న చిన్న
 మాలు అకేకః ధస్త్రై మార్పులను జెంది నెత్తః నుండి ది
 యొక్క ఉమ్మికిట్టలలో జేరుచుండును. ఇదియే మలే
 జ్వరములు కలిగించు క్రిమివనదాయము. ఇందులో
 అన్నిగోమలు యాజ్వరములు కలిగించవు. “అనాపాలీక”
 అందు అనుదిమూరితే యాజ్వరములు కలిగించును. దీనివా
 కముచికిత్సలు మాన్పని యాజ్వరములు మాత్రే అల్పత్ర
 యథావత్ ప్రకటింపబడినది. ఇదియులు అందరిండు.

చీ టీగల సంగీత మేలాగున కలుపునో ఎఱుగుమా?
దానిదేహమున కిదవైపునను రునుచి తోకనదకుడు క్వాసవాళ
మలుకలవు. ఈక్వాసవాళున కొక్క టిగి ఓదోల కలదు.
అనిక్వాసించునప్పుడు కల్లుదోలకబ్బమే దానియొక్క సంగీతము
నకు కారణము. ముదోయలు యొకబ్బముచే అకన్నించబడును.
వాటికి రిలదైనందు వెండుక త శ్రో శ్రేదియును.

ఎవరై చీటిగల సంగీతము హావ్యలైనవో మగదోమల
నీయు బాసచుట్టు చుట్టుకొనను. ఇదియే పశుక్షేపి, పృథ్వి
దేవ స్వభావము. మనుజులు ఆత్మత్వము ఘోషించుచున్నను యీ
విధముగ దరిచేరుదురా?

అయ్యుర్వేదపాఠశాల } అయ్యుర్వేద మూర్తండ భిషగా
 నీలదాశుడు } చార్య,
 పండిత. డాక్. నుబ్బరాజుగారిశ్రీ,
 కవిరత్న డిక్టేసిపాల్.

క్రిష్ణాపుగర్ వర్కు, లిమిటెడ్

మంచిలీ పట్టణము

మదిలేకట్టుంగా యీకంపెనీవారివల్ల నూతనంగా స్థాపించబడిన పంచదార ఫ్యాక్టరీ తయారైనది. యందులో స్వచ్ఛమైన పంచదార చేయబడుచున్నది. యీపంచదార అనేక చోట్లకు పంపబడుచున్నది. విదేశములనుండియు పంచదారకుగాని యీశేతులలో యితర చోట్ల తయారయ్యే పంచదారకుగాని యిది ఏవిషయములలోను తీసిపోక చాలా ప్రేమకరముగా వుంటున్నది. యందులో మొదట బారీచేయించబడి పేర్లు యావత్తును పూర్తికావడినది. యంతా నరికిన్ని పేర్లు బారీచేయుటకు ఈ చిథ్యను బరిగొడై కర్తవ్యమిటయి నిర్ధానము కాబడి యును యిప్పుడు పేర్లు చేయునేవారికి కలిత అవకాశము దుటకు కార్తమైనది యివియున్న స్థలమునే పూర్తియను. అదైన ఎలెగివి పేర్లు యిప్పుడసేరవు. కాని త్వరితమునలెను. వినుమును కంపెనీ అధీనము నుండినది.

క్రిష్ణాపూర్ వర్క్స్ లిమిటెడ్

संख्या : एड्डे नं० ११ अदिशुः

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపులొదొరకును

—నిదబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపొట్ల తాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును, వాపుల హపుమాపును బెణకుల భేషించును పోట్ల బోగొట్టును కీళ్ల నొప్పుల బారదోలును దగ్గుకు తగ్గించును దురదను తొలగించును. వేలకు వేలు విక్రయము.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి

ఎరాస్మిక్ తెల్ల

పన్నీరుపువ్వునబ్బు

సువాసన సుఖమును, అందమును ఇచ్చును గాని ఆ వాసన పొందైన సువాసనగా నుండుట అవసరము.

ఎరాస్మిక్ తెల్లపన్నీరు పువ్వు నబ్బుయొక్క అత్యద్భుతమైనటువంటియు. అసమానమగు నటువంటియు సువాసన, అందానికి అరోగ్యమును, ఉత్సాహమును, ఉల్లాసమును ఇచ్చును. ఎందువలన ఈ వాసన ఇంత సొగసుగ నున్నదో చెప్పజాలము. ఇట్టి నబ్బులను జూచి మోసపోవద్దు! 629

(4) అన్ని ఆంగళ్లయందు దొరకును.

SIGHT RESTORED
A Sure Remedy of Nature for all Eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure; absolutely safe; highest testimony. Particulars free.
L. H. SELLER, D. S. (Bangalore)

SANTI OIL.
Simple, harmless, external application for functional weakness. Loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential.
HEALTH HOME, D. S. (Bangalore)

337

జీర్ణరసాయనము

అజీర్ణమౌట భుజించిన ఆహారము రక్షణ. మన సుఖా మృత్యు. అజీర్ణము మిగిలిన శోగములకు కారణము. దీనివలన జీర్ణశక్తి నుండి సుక్రములు కనుపడవు. వివిధ దుర్బల మేల్పడి ఆయువు క్షీణించును. 2 కే డా. రు. 1-4-0. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

1924 సం॥ డైరీ ఉచితము

ప్రవాసినవారికి ఉచితము గా పంపెదము.

అమృత కల్పము,

మిక్కిలి ఘాటుగల ద్రావణము, అశుభము త్రవ్వకొక దుర్బలము వైకారమునందు, కలనొప్పులు, వాతనొప్పులు, అజీర్ణము, జ్వరము, వాయువు, జలుబు, శైత్యము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, కడుపుకొలుపు, కంటి నొప్పులు, తలకాటు, మొదలగునాటికి రావలసిన, ప్రతికూలమునందుండ దగినది. అమృత (80 మోతాదుల) సీసా రు 1-4-0 పాతిక డ్రామ్స్ సీసా 0-12-0 పది డ్రామ్స్ సీసా 0-8-0 రి. పి. ఛార్జ్ ఎక్స్ ప్రిస్ ట్ కె 0-5-0.

పి. శి. పి. అందు 80 పెని,

ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిశే-గెల్లాన జిల్లా.

కానుమా ఆపీసు కాలెండర్ 1924

40 బొంబాయి రు. 0-6-0 పోస్టుఖర్చులు చేరు.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అందు బ్రదర్, 12 బందరువీధి, మదరాసు.

వాణిజ్యము ద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

అమృత బెండుపనులు, రబ్బరుపాంపులు, స్పెర్మ్, రాగి, బంగారము, పెండిసామా నులపై చెక్కులు, బ్లాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు. (609)

ఎంగ్లీవింగు

ఆతద్భుత మగు పరిశోధకనవలలు

Most Thrilling !

Most Interesting !!

కన్నపదొంగ

ఎగటిచుక్క

Set Rs. 2-0-0

రెండవ కూర్పు
రు. 0-10-0

అగ్గిరాముడు

ఈనవలలు చదువ మొదలిడిన తరువాత ముగించు వరకు తోచ వలసినది నిశ్చితము. ఇట్టి పరిశోధకనవలలు తెలుగునందీవరకు వెలువడినవి యుండలేదు. చదివినవానికి విశేషము !!

2-0-0.

మంచితరుణము !

మలువకుడు !!

బ్ర॥ శ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహంపంతులుగారి

గ్రంథములు (రు. 15-14-0 విలువగలవి) ఒకేసారి కొను వారికి మార్చి నెలాఖరువఱకును రు. 10 లకే ఇయ్యబడును. లైబ్రరీ లకు, ఉపాధ్యాయులకు, స్త్రీలకు, విద్యార్థులకు ఇట్టి సమయము మరల లభింపదు. బహులాభకరము !!

గ్రంథముల వివరములు.

గణపతి 1 వ భాగం	0-12-0	వివోదములు 1,	0- 8-0
గణపతి 2 వ భాగం	0-12-0	2-వ భాగములు	
సిద్ధార్థ చరిత్ర	0-12-0	నందచరిత్ర	0- 4-0
గురుగోవిందు చరిత్ర	0-12-0	గయోపాఖ్యానము	0- 8-0
నానక్ చరిత్ర	0-12-0	ప్రసన్నయాదవము	0- 8-0
కర్పూరమంజరి	1- 0-0	పారిజాతాపహరణం	0- 8-0
సౌందర్యతిలక	1- 0-0	పార్వతీపరిణామము	0- 6-0
రామచంద్రవిజయం	0-10-0	చతురచంద్రహాస	0- 8-0
హేమలత	0-12-0	అహల్యాబాయి	0-12 0
మణిమంజరి	0- 6-0	రాజరత్నం	0-12-0
కృష్ణవేణి	0- 6-0	రాజస్థానకథాపత్రి 1 వ	1- 0-0
భారతకథామంజరి	0- 8-0	డిప్టా. 2 వ భాగము	1- 0-0
నవరత్నగుప్తము	0- 4-0	రఘుకులచరిత్ర	0-10-0
		మొత్తం 15-14-0	

బ్ర॥ శ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహముగారి గయోపాఖ్యానము క్రొత్తకూర్పు చక్కని గ్లేజ్ కాగితములపయి ముద్రింపబడినది. టయి టిలుమీదను శ్రీ పంతులుగారి బొమ్మకూడ కలదు వెల రు. 0-8-0 మాత్రమే.

అనసూయ:—చక్కనినాటకము రు 0-12-0

శ్రీ పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి “స్వాక్షి” నాలుగు భాగములు రు 7-4-0

భీష్మ ప్రతిజ్ఞ:—వీరసప్రధానమైన ఆటంకముల నాటకము.

రంగోచితము. బ్ర॥ శ్రీ మల్లాది సూర్యనారాయణ శాస్త్రి ప్రణీతము. వెల రు 0-12-0

తేజసింగు:—(జీవనసంధ్య) రాణా ప్రతాపసింగు కాలము

నాటి చరిత్రవిషయకనవల రాజపుత్రుల శౌర్యాదౌర్యములు, రాణా ప్రతాపసింగు విక్రమపౌరుషములు శరీరము పులకలెత్తింపక మానవు. ఇందలి విచారణగీతములు హృదయమును గరగించును. తల్లావర్ణుల శివశంకరశాస్త్రిప్రణీతము. వెల రు 1-0-0

1924 జనవరి 1 లగాయతు ఉపాధ్యాయులదండిని మా సరస్వతి వాచకములకు రు 1 కి 2-అణాలు కమిషను ఇయ్యబడును.

ప్రతి అర్థరూతో 1/3 సొమ్ము అడ్వాన్సుగా బంపవలెను. అడ్వాన్సులేని అర్థములు పంపబడవు. ప్రతి ఆ రూతోను ఒక క్యాటలాగున్నది క్యాటలాగున్నది ఉచితముగా పంపబడును. రు. 10 లు మించిన ప్రతిఅర్థము రు. 1 కి 0-2-0 వంతున కమిషను మాయొద్ద గల పుస్తకములకుమాత్రమే ఇయ్యబడును. క్యాటలాగుకు అణాచీటి పంపవలెను.

నలయవారు:—

కె. యల్. యన్. సోమయాజులు, గోదావరిబుక్ డిపో, రాజమండ్రి.

భరతిసంగ్రహము పద్యకావ్యము:—తాత్పర్యము సహా

వేకుల సీతారామశాస్త్రి ప్రణీతము

వెల రు 1-0-0

ఇందు 1. భావాధ్యాయము—శాస్త్రోక్తనయనము, అభినయలక్షణము, సభాలక్షణము, పాత్రలక్షణము, నటలక్షణము, సభానాయక లక్షణము, శిరోభేదములు, నేత్రభేదములు, గ్రీవాభేదములు, హస్తద్వాదశ ప్రాణములు, అస్థయంతహస్తములు, సంయుత హస్తములు, ప్రస్తారహస్తములు, నష్టోద్దిష్టములు, యితరహస్తములు వాటికి స్థాన నిరూపణములు మొదలగునవి గలవు. 2. రసప్రకరణము—నాయికా నాయక లక్షణములు, వాటిభేదములు, శృంగారాదిరసభేదములు, ద్వాదశశావస్థలు, సంచారీభావములు, ఆలంబనములు, తటస్థములు, ఉద్దీపనములు, రసాభాసలు, భావోదయము, భావసంధి, భావశబలత మొదలగు పెక్కువిషయములు కలవు. 3. రాగప్రకరణము:—నాదోత్పత్తి, శ్రుతిభేదంబులు, 72 మేళకర్తలు ప్రస్తారమేరువులు, జన్య రాగములు మొదలగువిషయంబులు గలవు. 4. తాళప్రకరణము—తాళోత్పత్తియు, దశప్రాణవివరణంబును, ప్రస్తారమేరువులు, మార్గ తాళములు, దేశీతాళములు, వైనముగా విశేషించి వ్రాయబడియున్నది. 5. పాదప్రకరణము—సమవక్రవాదాదిభేదంబులు, తాండవాదిభేదంబులు, పంచప్రాణంబులు, కర్మశ్రయంబును, కళాపంచకము, న్యాసశ్రయంబును, గమనపంచకమును, మండలభేదములు గలవు.

అభినయము నేర్చుకొనివానువారికిని, నేర్పువారికిని మిక్కిలి యుపయోగకారి. మేజువాణ్ణిలలో ముందు కూర్పుండ వేకులపడు వారి గ్రంథమును తప్పక జరిపిన హస్తముల లోపములను సులభముగా గ్రహింపగలిగి పరిహరింపగలుగుదురు.

2. శిల్పసంగ్రహము

ఇందు గృహములు, దేవాలయములు, గోపురములు మొదలైనవి కట్టుకొనుటకు, ఆయములు, శంఖుస్థాపనములు, 128 విమానములకు వేదికమానములు, స్త్రీ, పురుష, నపుంసక, భేదంబులు, కొలతలు రూపధ్యానంబులు, ఉపదేశతలు మొదలగు విషయంబులెల్లను, భరద్వాజసంహితనుండి, సంగ్రహముగా తెనుగుటీకతో వ్రాయబడినది. వెల రు 0-6-0

1, 2. వేకుల సీతారామశాస్త్రి ప్రణీతము

భద్రాచల రామచరిత్ర—చక్కనిప్రబంధము 1-0-0

భక్తచింతామణి—రేపరు భైరవ 0-5-0

నారాయణ కీర్తనలు 0-2-0